

TRAKTAT

o otwartych przestworzach, sporządzony w Helsinkach dnia 24 marca 1992 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 24 marca 1992 r. został sporządzony w Helsinkach Traktat o otwartych przestworzach w następującym brzmieniu:

Przekład

TRAKTAT O OTWARTYCH PRZESTWORZACH

Państwa zawierające niniejszy traktat, określane dalej zbiorowo jako Państwa-Strony lub indywidualnie jako Państwo-Strona,

mając na uwadze zobowiązania, które przyjęły w ramach Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, popierania większej otwartości i przejrzystości w ich działalności wojskowej oraz umacniania bezpieczeństwa przy pomocy środków budowy zaufania i bezpieczeństwa,

przyjmując z satysfakcją historyczne wydarzenia w Europie, które zmieniły sytuację w dziedzinie bezpieczeństwa od Vancouver do Władywostoku,

pragnąc przyczynić się do dalszego rozwijania i umacniania pokoju, stabilności i kooperatywnego bezpieczeństwa na tym obszarze poprzez stworzenie reżimu Otwartych Przestworzy dla obserwacji lotniczej,

uznając potencjalne znaczenie, jaki tego typu reżim obserwacji lotniczej mógłby mieć dla bezpieczeństwa i stabilności również w innych regionach,

odnotowując możliwość posłużenia się takim reżimem dla zwiększenia otwartości i przejrzystości oraz ułatwienia kontroli wypełniania istniejących lub przyszłych porozumień dotyczących kontroli zbrojeń, a także wzmocnienia zdolności zapobiegania konfliktom i rozwiązywania kryzysów, w ramach Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, jak

również innych właściwych międzynarodowych instytucji,

rozważając możliwość rozszerzenia reżimu Otwartych Przestworzy na dodatkowe dziedziny, takie jak ochrona środowiska,

dążąc do ustanowienia uzgodnionych procedur poddawania obserwacji lotniczej wszystkich terytoriów Państw-Stron, z zamiarem obserwowania pojedynczego Państwa-Strony lub grupy Państw-Stron, na zasadach równości i efektywności i przy zachowaniu bezpieczeństwa lotu,

odnotowując fakt, że działanie takiego reżimu Otwartych Przestworzy pozostanie bez uszczerbku dla Państw w nim nieuczestniczących,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł I POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Traktat niniejszy ustala reżim, zwany reżimem Otwartych Przestworzy, prowadzenia lotów obserwacyjnych przez Państwa-Strony nad terytoriami innych Państw-Stron oraz określa związane z tym prawa i obowiązki Państw-Stron.

2. Każdy z aneksów i załączników do nich stanowi integralną część niniejszego traktatu.

Artykuł II DEFINICJE

W rozumieniu niniejszego traktatu:

1. Termin "Strona obserwowana" oznacza Państwo-Stronę lub grupę Państw-Stron, nad której terytorium lot obserwacyjny jest wykonywany lub planowany, od chwili otrzymania powiadomienia od Strony obserwującej o przeprowadzeniu lotu do czasu zakończenia procedur związanych z lotem lub personelem działającym z ramienia tego Państwa-Strony lub grupy Państw-Stron.

2. Termin "Strona obserwująca" oznacza Państwo-Stronę lub grupę Państw-Stron, które zamierzają wykonać lub wykonują lot obserwacyjny nad terytorium innego Państwa-Strony lub grupy Państw-Stron od chwili przekazania powiadomienia o zamiarze wykonania lotu obserwacyjnego do czasu zakończenia procedur związanych z lotem lub personelem działającym z ramienia tego Państwa-Strony lub grupy Państw-Stron.

3. Termin "grupa Państw-Stron" oznacza dwa lub więcej Państw-Stron, które zgodziły się utworzyć grupę dla celów niniejszego traktatu.

4. Termin "samolot obserwacyjny" oznacza nieuzbrojony stałopłat wyznaczony do prowadzenia lotów obserwacyjnych, zarejestrowany przez kompetentne władze Państwa-Strony i wyposażony w uzgodnioną aparaturę obserwacyjną. Termin "nieuzbrojony" oznacza, że samolot obserwacyjny wykorzystywany dla celów niniejszego traktatu nie jest przystosowany do przenoszenia i używania broni.

5. Termin "lot obserwacyjny" oznacza lot samolotu obserwacyjnego wykonywany przez

Stronę obserwującą nad terytorium Strony obserwowanej zgodnie z planem lotu, z punktu wejścia lub lotniska Otwartych Przestworzy do punktu wyjścia lub lotniska Otwartych Przestworzy.

6. Termin "lot tranzytowy" oznacza lot samolotu obserwacyjnego lub samolotu transportowego wykonywany przez Stronę obserwującą lub w jej imieniu nad terytorium trzeciego Państwa-Strony w drodze do terytorium Strony obserwowanej lub z powrotem.

7. Termin "samolot transportowy" oznacza samolot inny niż obserwacyjny, który w imieniu Strony obserwującej wykonuje wyłącznie w celach traktatowych loty do terytorium strony obserwowanej i z powrotem.

8. Termin "terytorium" oznacza ląd, w tym wyspy, oraz wody wewnętrzne i terytorialne, nad którymi Państwo-Strona sprawuje władzę suwerenną.

9. Termin "kwota pasywna" oznacza liczbę lotów obserwacyjnych, które każde Państwo-Strona zobowiązane jest przyjąć jako Strona obserwowana.

10. Termin "kwota aktywna" oznacza liczbę lotów obserwacyjnych, które każde Państwo-Strona ma prawo wykonać jako Strona obserwująca.

11. Termin "maksymalna długość lotu" oznacza maksymalną odległość nad terytorium Strony obserwowanej między punktem, w którym może się rozpocząć lot obserwacyjny, a punktem, w którym lot obserwacyjny może się zakończyć, określonym w aneksie A do traktatu.

12. Termin "aparat obserwacyjny" oznacza wyposażenie określone w ustępie 1 artykułu IV, zainstalowane na samolocie obserwacyjnym, w celu używania podczas lotów obserwacyjnych.

13. Termin "rozdzielczość terenowa" oznacza najmniejszą odległość na powierzchni ziemi między dwoma blisko położonymi obiektami dającymi się rozróżnić jako oddzielne obiekty.

14. Termin "termalny skaner liniowy" oznacza aparat zdolny do odbioru i przedstawiania cieplnego promieniowania elektromagnetycznego emitowanego przez obiekty w niewidzialnym podczerwonym zakresie widma optycznego wskutek ich ciepłoty i przy braku oświetlenia sztucznego.

15. Termin "okres obserwacji" oznacza dokładnie sprecyzowany okres czasu, podczas lotu obserwacyjnego, w ciągu którego pracuje określony aparat obserwacyjny, zainstalowany na samolocie obserwacyjnym.

16. Termin "załoga samolotu" oznacza osoby z dowolnego Państwa-Strony wypełniające obowiązki związane z prowadzeniem lub obsługą samolotu obserwacyjnego lub samolotu transportowego, wśród których mogą się znajdować - jeżeli Państwo-Strona tak zadecyduje - tłumacze.

17. Termin "pilot-dowódca samolotu" oznacza pilota na pokładzie samolotu obserwacyjnego, który jest odpowiedzialny za prowadzenie samolotu, wykonanie planu lotu i bezpieczeństwo samolotu obserwacyjnego.

18. Termin "kontroler" oznacza osobę, która przebywa w imieniu Strony obserwowanej na pokładzie samolotu obserwacyjnego Strony obserwującej podczas lotu obserwacyjnego i wykonuje obowiązki zgodnie z aneksem G do niniejszego traktatu.

19. Termin "reprezentant lotu" oznacza osobę, która w imieniu Strony obserwującej przebywa na pokładzie samolotu obserwacyjnego Strony obserwowanej podczas lotu obserwacyjnego i wykonuje obowiązki zgodnie z aneksem G do niniejszego traktatu.

20. Termin "reprezentant" oznacza osobę wyznaczoną przez Stronę obserwującą, która, podczas lotu obserwacyjnego, spełnia obowiązki z ramienia Strony obserwującej zgodnie z

aneksem G, na pokładzie samolotu wystawionego przez Państwo-Stronę niebędące Stroną obserwującą lub Stroną obserwowaną.

21. Termin "operator aparatury obserwacyjnej" oznacza osobę z dowolnego Państwa-Strony, która pełni obowiązki związane z funkcjonowaniem, działaniem i obsługą techniczną aparatury zainstalowanej na samolocie obserwacyjnym.

22. Termin "inspektor" oznacza osobę z dowolnego Państwa-Strony, która dokonuje inspekcji aparatury obserwacyjnej lub samolotu obserwacyjnego innego Państwa-Strony.

23. Termin "osoba towarzysząca" oznacza osobę z dowolnego Państwa-Strony, która towarzyszy inspektorom innego Państwa-Strony.

24. Termin "plan misji" oznacza dokument, w formie określonej przez Komisję Konsultacyjną Otwartych Przestworzy, przedstawiany przez Stronę obserwującą, zawierający trasę, profil, kolejność realizacji zadań oraz zabezpieczenie techniczne niezbędne do wykonania lotu obserwacyjnego, który uzgadniany jest ze Stroną obserwowaną i który stanowi podstawę do opracowania planu lotu.

25. Termin "plan lotu" oznacza dokument opracowany na podstawie uzgodnionego planu misji, w formie i treści określonych przez Międzynarodową Organizację Lotnictwa Cywilnego, dalej zwaną ICAO, który przedstawiany jest władzom kontroli ruchu powietrznego i na podstawie którego wykonywany będzie lot obserwacyjny.

26. Termin "raport z wykonanej misji" oznacza dokument opisujący wykonany lot obserwacyjny, w formie określonej przez Komisję Konsultacyjną Otwartych Przestworzy, sporządzony po zakończeniu lotu przez Stronę obserwującą oraz podpisany przez Strony obserwującą i obserwowaną.

27. Termin "lotnisko Otwartych Przestworzy" oznacza lotnisko wyznaczone przez Stronę obserwowaną jako punkt rozpoczęcia lub zakończenia lotu obserwacyjnego.

28. Termin "punkt wejścia" oznacza wyznaczony przez Stronę obserwowaną punkt na jej terytorium, do którego przybywa personel Strony obserwującej.

29. Termin "punkt wyjścia" oznacza wyznaczony przez Stronę obserwowaną punkt, z którego personel Strony obserwującej opuszcza jej terytorium.

30. Termin "lotnisko do uzupełnienia paliwa" oznacza wyznaczone przez Stronę obserwowaną lotnisko służące do uzupełnienia zapasu paliwa i obsługi samolotu obserwacyjnego i samolotu transportowego.

31. Termin "lotnisko zapasowe" oznacza lotnisko określone w planie lotu, na które samolot obserwacyjny lub samolot transportowy skieruje się w przypadku, gdy lądowanie na wyznaczonym lotnisku będzie niewskazane.

32. Termin "niebezpieczna przestrzeń powietrzna" oznacza obszary zakazane, strefy ograniczone i strefy niebezpieczne, określone na podstawie aneksu 2 do Konwencji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego, które są wyznaczone zgodnie z aneksem 15 do Konwencji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego w celu zapewnienia bezpieczeństwa lotu, bezpieczeństwa publicznego i ochrony środowiska i o których informacje przekazywane są zgodnie z postanowieniami ICAO.

33. Termin "strefa zakazana" oznacza przestrzeń powietrzną o określonych wymiarach nad terytorium danego Państwa-Strony, w której zabroniony jest przelot samolotu.

34. Termin "strefa ograniczona" oznacza przestrzeń powietrzną o określonych wymiarach nad terytorium danego Państwa-Strony, w którym przelot samolotu podlega ograniczeniom

zgodnie z określonymi warunkami.

35. Termin "strefa niebezpieczna" oznacza przestrzeń powietrzną o określonych wymiarach, w której w określonym czasie mogą mieć miejsce działania niebezpieczne dla lotu samolotu.

Artykuł III KWOTY LOTÓW

Rozdział I Postanowienia ogólne

1. Każdemu Państwu-Stronie przysługuje prawo do przeprowadzenia lotów obserwacyjnych zgodnie z postanowieniami niniejszego traktatu.

2. Każde Państwo-Strona jest zobowiązane do przyjęcia lotu obserwacyjnego nad swoim terytorium zgodnie z postanowieniami niniejszego traktatu.

3. Każdemu Państwu-Stronie przysługuje prawo do wykonania pewnej liczby lotów obserwacyjnych nad terytorium innego Państwa-Strony równej liczbie lotów obserwacyjnych, które to Państwo-Strona ma prawo przeprowadzić nad jego terytorium.

4. Łączna liczba lotów obserwacyjnych, które każde Państwo-Strona zobowiązane jest przyjąć nad swoim terytorium, stanowi całkowitą pasywną kwotę przyznaną temu Państwu-Stronie. Przydział całkowitych kwot pasywnych Państwom-Stronom jest podany w rozdziale I aneksu A do niniejszego traktatu.

5. Liczba lotów obserwacyjnych, które Państwo-Strona ma prawo wykonać w ciągu roku nad terytorium każdego z pozostałych Państw-Stron, jest równa indywidualnej kwocie aktywnej tego Państwa-Strony w odniesieniu do innego Państwa-Strony. Suma indywidualnych kwot aktywnych stanowi łączną aktywną kwotę tego Państwa-Strony. Łączna kwota aktywna Państwa-Strony nie może przekraczać jego łącznej kwoty pasywnej.

6. Pierwszy podział kwot aktywnych został przedstawiony w rozdziale II aneksu A do niniejszego traktatu.

7. Po wejściu w życie niniejszego traktatu podział kwot aktywnych będzie podlegał, w ramach Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przystaw, corocznemu przeglądowi na kolejny rok kalendarzowy. W przypadku gdy nie jest możliwe podczas corocznego przeglądu osiągnięcie w ciągu trzech tygodni porozumienia dotyczącego podziału kwot aktywnych w odniesieniu do określonego Państwa-Strony, w odniesieniu do tego Państwa-Strony pozostaje niezmienny podział kwot aktywnych z poprzedniego roku.

8. Z wyjątkiem przypadków ujętych w artykule VIII każdy lot obserwacyjny wykonany przez dane Państwo-Stronę jest odejmowany od indywidualnej i łącznej aktywnej kwoty tego państwa.

9. Nie ograniczając postanowień ustępu 3 i ustępu 5 niniejszego rozdziału, Państwo-Strona otrzymujące przydział aktywnej kwoty może na podstawie porozumienia z obserwowanym Państwem-Stroną przekazać część lub całość swej łącznej aktywnej kwoty innym Państwom-Stronom, powiadamiając o tym niezwłocznie wszystkie pozostałe Państwa-Strony oraz Komisję Konsultacyjną Otwartych Przystaw. W tym przypadku mają zastosowanie postanowienia ustępu 10 niniejszego rozdziału.

10. Żadne z Państw-Stron nie może wykonać nad terytorium innego Państwa-Strony lotów w liczbie przekraczającej 50 procent, w zaokrągleniu do najbliższej liczby całkowitej, swojej

łącznej kwoty aktywnej lub równej łącznej kwocie pasywnej drugiego Państwa-Strony, przyjmując mniejszą z tych liczb.

11. Maksymalne długości lotów obserwacyjnych nad terytoriami Państw-Stron są przedstawione w rozdziale III aneksu A do niniejszego traktatu.

Rozdział II

Postanowienia odnoszące się do grupy Państw-Stron

1. (A) Nie ograniczając swoich praw i obowiązków wynikających z niniejszego traktatu, dwa lub więcej Państw-Strony posiadające kwoty lotów mogą utworzyć grupę Państw-Stron przy podpisywaniu niniejszego traktatu i w czasie późniejszym. W przypadku grupy Państw-Stron utworzonej po podpisaniu niniejszego traktatu, postanowienia niniejszego rozdziału będą się do nich stosować nie wcześniej niż po upływie sześciu miesięcy od daty złożenia zawiadomienia wszystkim pozostałym Państwom-Stronom, z uwzględnieniem postanowień ustępu 6 niniejszego rozdziału.

(B) Grupa Państw-Stron współpracuje w kwestii kwot aktywnych i pasywnych, zgodnie z postanowieniami ustępu 2 lub 3 niniejszego rozdziału.

2. (A) Członkom grupy Państw-Stron przysługuje prawo do redystrybucji pomiędzy nich własnych kwot aktywnych przyznanych im na dany rok bieżący, przy zachowaniu ich indywidualnych kwot pasywnych. Powiadomienie o redystrybucji jest bezzwłocznie przekazywane wszystkim zainteresowanym trzecim Państwom-Stronom.

(B) Lot obserwacyjny nad terytorium obserwowanych Państw-Stron wchodzących w skład grupy liczony jest jako wiele lotów obserwacyjnych w odniesieniu do indywidualnych i łącznych kwot aktywnych Strony obserwującej. Jest on odejmowany jako jeden lot obserwacyjny z kwoty pasywnej każdego z obserwowanych państw.

(C) Każde Państwo-Strona, w odniesieniu do którego jednemu lub kilku członkom grupy przysługuje kwota aktywna, ma prawo do wykonania nad terytorium każdego członka grupy o 50 procent więcej lotów obserwacyjnych, w zaokrągleniu do najbliższej liczby całkowitej, niż to wynika z posiadanej indywidualnej kwoty tego członka grupy, lub do wykonania dwóch takich lotów, jeśli nie posiada kwoty aktywnej jako członek grupy.

(D) W przypadku skorzystania z tego prawa, zainteresowane Państwo-Strona zmniejsza swoją kwotę aktywną w odniesieniu do innych członków grupy w taki sposób, by łączna liczba lotów obserwacyjnych wykonanych nad ich terytoriami nie przekraczała sumy indywidualnych kwot aktywnych, które przysługują Państwu-Stronie w odniesieniu do wszystkich członków grupy w bieżącym roku.

(E) Nad terytorium każdego członka grupy obowiązują maksymalne długości lotów obserwacyjnych. W przypadku lotu obserwacyjnego prowadzonego nad terytorium wielu członków grupy, po osiągnięciu maksymalnej odległości lotu dla jednego członka grupy, wszystkie aparaty obserwacyjne są wyłączane do chwili przekroczenia punktu nad terytorium następnego członka grupy, w którym planowane jest rozpoczęcie lotu obserwacyjnego. W tak wykonywanym łączonym locie obserwacyjnym maksymalna odległość lotu liczona będzie od lotniska Otwartych Przystanków położonego najbliżej tego punktu.

3. (A) Grupa Państw-Stron może, na własne życzenie, być upoważniona do otrzymania wspólnej łącznej kwoty pasywnej, na podstawie której zostaną przyznane wspólne dla całej grupy indywidualne i łączne kwoty aktywne.

(B) W takim przypadku łączna kwota pasywna jest równa łącznej liczbie lotów obserwacyjnych, które grupa Państw-Stron zobowiązana jest przyjąć w ciągu roku. Łączna kwota aktywna jest równa sumie liczby lotów obserwacyjnych, które grupa Państw-Stron ma prawo przeprowadzić w ciągu roku. Łączna kwota aktywna nie może przekraczać łącznej kwoty pasywnej.

(C) Lot obserwacyjny wynikający z łącznej kwoty aktywnej grupy Państw-Stron jest wykonywany w imieniu całej grupy.

(D) Loty obserwacyjne, które grupa Państw-Stron zobowiązana jest przyjąć, mogą być wykonane nad terytorium jednego lub kilku członków grupy.

(E) Maksymalne odległości lotu dla każdej grupy Państw-Stron są określone zgodnie z rozdziałem III aneksu A, a lotniska Otwartych Przestworzy wyznaczone zgodnie z aneksem E do niniejszego traktatu.

4. Zgodnie z ogólnymi zasadami podanymi w ustępie 3 artykułu X każde trzecie Państwo-Strona, które uważa, że jego prawa wynikające z postanowień ustępu 3 rozdziału I niniejszego artykułu są niesłusznie ograniczane przez działania grupy Państw-Stron, może wnieść sprawę do Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przestworzy.

5. Grupa Państw-Stron zapewnia opracowanie procedur umożliwiających wykonanie lotów obserwacyjnych nad terytoriami członków grupy podczas pojedynczej misji, z uwzględnieniem uzupełnienia paliwa, jeśli okaże się to niezbędne. W przypadku grupy Państw-Stron utworzonej zgodnie z ustępem 3 niniejszego rozdziału, długość takich lotów obserwacyjnych nie może przekraczać maksymalnej długości lotu odnoszącej się do lotnisk Otwartych Przestworzy, na których mogą się zaczynać loty obserwacyjne.

6. Nie wcześniej niż po upływie sześciu miesięcy od przekazania wszystkim innym Państwom-Stronom zawiadomienia o decyzji:

- (A) grupa Państw-Stron utworzona zgodnie z postanowieniami ustępu 2 niniejszego rozdziału może zostać przekształcona w grupę Państw-Stron, zgodnie z postanowieniami ustępu 3 niniejszego rozdziału;
- (B) grupa Państw-Stron utworzona zgodnie z postanowieniami ustępu 3 niniejszego rozdziału może zostać przekształcona w grupę Państw-Stron, zgodnie z postanowieniami ustępu 2 niniejszego rozdziału;
- (C) Państwo-Strona może wystąpić z grupy Państw-Stron lub
- (D) grupa Państw-Stron może przyjąć inne Państwa-Strony posiadające kwoty lotów.

7. Po wejściu w życie niniejszego traktatu zmiany w zakresie przydziału lub rozdziału kwot wynikające z utworzenia grupy Państw-Stron oraz wstępowania i występowania państw, zgodnie z ustępem 3 niniejszego rozdziału, zaczną obowiązywać w dniu 1 stycznia roku następującego po pierwszym corocznym posiedzeniu Komisji Konsultacyjnej mającym miejsce po sześciomiesięcznym okresie powiadomienia. W uzasadnionych przypadkach zostaną wyznaczone nowe lotniska Otwartych Przestworzy i odpowiednio maksymalne długości lotu.

Artykuł IV

APARATURA OBSERWACYJNA

1. O ile nie postanowiono inaczej w ustępie 3, samolot obserwacyjny będzie wyposażony jedynie w aparaturę obserwacyjną spośród następujących kategorii:

- (A) aparaty fotograficzne panoramiczne i kadrowe;
- (B) kamery telewizyjne z monitorem, zobrazowaniem w czasie rzeczywistym;
- (C) termalne skanery liniowe oraz
- (D) radar obserwacji bocznej z syntetyczną aperturą.

2. Państwo-Strona może używać, dla celów prowadzonych lotów obserwacyjnych, któregośkolwiek z aparatów obserwacyjnych wyszczególnionych w ustępie 1, o ile jest on dostępny w handlu we wszystkich Państwach-Stronach, pod warunkiem uwzględnienia

następujących ograniczeń:

- (A) w przypadku optycznym kamer panoramicznych i kadrowych, rozdzielczość terenowa nie może przekraczać 30 centymetrów przy najmniejszej wysokości nad poziomem terenu, określonej zgodnie z postanowieniami załącznika 1 do aneksu D, przy czym rozdzielczość ta dotyczy tylko jednej kamery panoramicznej, jednej kamery kadrowej oraz dwóch kamer kadrowych zamontowanych ukośnie po jednej na każdej z burt samolotu, dających pokrycie terenu, które nie musi być ciągle, do 50 km po obydwu stronach toru lotu samolotu;
- (B) w przypadku kamer telewizyjnych rozdzielczość terenowa określona zgodnie z postanowieniami załącznika 1 do aneksu D nie może przekraczać 30 centymetrów;
- (C) w przypadku skanerów termalnych, rozdzielczość terenowa nie może przekraczać 50 centymetrów przy najmniejszej wysokości nad poziomem terenu określonej zgodnie z postanowieniami załącznika 1 do aneksu D oraz
- (D) w przypadku radaru obserwacji bocznej o syntetycznej aperturze, rozdzielczość terenowa nie może przekraczać trzech metrów, przy jej określaniu za pomocą metody impulsu odbitego, która, stosując metodę separacji obiektów, odpowiada możliwości rozróżniania na obrazie radarowym dwóch odbijaczy kątowych, przy odległości między środkami odbijaczy nie mniejszej niż pięć metrów oraz przy szerokości pola przeszukiwania nieprzekraczającej 25 kilometrów, dla jednego radaru mogącego prowadzić obserwacje po obu stronach samolotu, lecz nie po obydwu jednocześnie.

3. Wprowadzanie innych kategorii sprzętu i udoskonaleń do podanych w niniejszym artykule kategorii aparatury obserwacyjnej będzie rozpatrywane przez Komisję Konsultacyjną Otwartych Przewodów zgodnie z artykułem X traktatu.

4. Aparatura obserwacyjna powinna być wyposażona w osłony apertur lub inne urządzenia uniemożliwiające jej pracę, ażeby zapobiec możliwości zbierania danych podczas lotów tranzytowych lub przelotów do punktów wejścia lub z punktów wyjścia z terytorium strony obserwowanej. Otwarcie lub zdjęcie takich osłon lub innych urządzeń powinno być możliwe wyłącznie od zewnątrz samolotu obserwacyjnego.

5. Na samolocie może być zainstalowany sprzęt służący do oznakowania danych zbieranych przez aparaturę obserwacyjną zgodnie z rozdziałem II aneksu B. Państwo-Strona wystawiające samolot obserwacyjny do lotu obserwacyjnego opisuje dane zebrane przez aparaturę obserwacyjną, zgodnie z postanowieniami rozdziału II aneksu B do niniejszego traktatu.

6. Na samolocie obserwacyjnym może znajdować się sprzęt służący do przedstawiania danych zbieranych przez aparaturę obserwacyjną w czasie rzeczywistym, umożliwiającą prowadzenie kontroli funkcjonowania aparatury obserwacyjnej podczas lotu obserwacyjnego.

7. Na pokładzie samolotu obserwacyjnego zabrania się zbierania, przetwarzania, retransmisji lub rejestracji sygnałów elektrycznych przekazywanych za pomocą fal elektromagnetycznych, a sprzęt służący do tego celu nie może znajdować się w samolocie obserwacyjnym, z wyjątkiem przypadków, gdy jest to wymagane do funkcjonowania dozwolonej aparatury obserwacyjnej lub samolotu obserwacyjnego, lub urządzeń, o których mowa w ustępie 5 i ustępie 6 niniejszego artykułu.

8. W przypadku gdy samolot obserwacyjny wystawia Strona obserwująca, przysługuje jej prawo do użycia samolotu obserwacyjnego wyposażonego w aparaturę obserwacyjną każdej z kategorii, której możliwości techniczne nie przekraczają parametrów wymienionych w ustępie 2 niniejszego artykułu.

9. W przypadku gdy samolot obserwacyjny wystawia strona obserwowana, jest ona zobowiązana do zapewnienia samolotu obserwacyjnego wyposażonego w aparaturę obserwacyjną każdej z kategorii wyszczególnionych w ustępie 1 niniejszego artykułu, w ilości i o

maksymalnych parametrach określonych w ustępie 2 niniejszego artykułu, z uwzględnieniem postanowień rozdziału II artykułu XVIII, o ile Strony obserwująca i obserwowana nie uzgodnią inaczej. Zestaw i rozmieszczenie tej aparatury powinny zapewniać pokrycie terenu wyszczególnione w ustępie 2 niniejszego artykułu. W przypadku gdy samolot obserwacyjny wystawia Strona obserwowana, Strona ta zapewnia radar obserwacji bocznej z syntetyczną aperturą, zapewniający rozdzielczość terenową nie gorszą niż sześć metrów, określoną za pomocą metody separacji obiektu.

10. Wyznaczając samolot na samolot obserwacyjny zgodnie z artykułem V traktatu, każde Państwo-Strona przekazuje wszystkim pozostałym Państwom-Stronom informacje techniczne o każdym urządzeniu obserwacyjnym zainstalowanym na tym samolocie, zgodnie z aneksem B do niniejszego traktatu.

11. Każdemu Państwu-Stronie przysługuje prawo do uczestniczenia w homologacji aparatury obserwacyjnej zainstalowanej na samolocie obserwacyjnym, zgodnie z postanowieniami aneksu D. Nie można używać samolotu obserwacyjnego danego typu do lotów obserwacyjnych, dopóki taki typ samolotu i jego aparatura nie uzyskają homologacji zgodnie z postanowieniami aneksu D do niniejszego traktatu.

12. Państwu-Stronie wyznaczającemu samolot obserwacyjny przysługuje prawo do wycofania, zamiany lub dodania nowej aparatury obserwacyjnej i do wprowadzenia poprawek do informacji technicznej przekazanej zgodnie z postanowieniami ustępu 10 niniejszego artykułu i aneksu B do traktatu, pod warunkiem powiadomienia 90 dni wcześniej wszystkich pozostałych Państw-Stron oraz uwzględnienia postanowień aneksu D do niniejszego traktatu. Przed użyciem podczas lotu obserwacyjnego zamienione i dodatkowe urządzenia obserwacyjne muszą być poddane homologacji zgodnie z postanowieniami aneksu D do niniejszego traktatu.

13. W przypadku gdy Państwo-Strona lub grupa Państw-Stron uzna, na podstawie doświadczeń z użytkowania określonego samolotu obserwacyjnego, że jakkolwiek aparat obserwacyjny lub towarzyszące mu wyposażenie zainstalowane na samolocie nie odpowiada homologacji przeprowadzonej zgodnie z postanowieniami aneksu D, zainteresowane Państwo-Strona powiadamia wszystkie Państwa-Strony o swoim spostrzeżeniu. Państwo-Strona wystawiające ten samolot:

- (A) podejmuje niezbędne działania, ażeby aparat obserwacyjny i towarzyszące mu wyposażenie zainstalowane na samolocie obserwacyjnym odpowiadały homologacji przeprowadzonej zgodnie z postanowieniami aneksu D, wykonując w razie potrzeby niezbędne naprawy, regulacje lub wymieniając określony aparat lub towarzyszące mu wyposażenie oraz
- (B) na żądanie zainteresowanego Państwa-Strony wykazuje, w czasie lotu demonstracyjnego przeprowadzonego przy kolejnym użyciu wspomnianego samolotu obserwacyjnego zgodnie z postanowieniami aneksu F, iż aparat obserwacyjny i towarzyszące wyposażenie zainstalowane na samolocie obserwacyjnym odpowiadają homologacji przeprowadzonej zgodnie z postanowieniami aneksu D. Innym Państwom-Stronom wyrażającym zainteresowanie aparatem obserwacyjnym i urządzeniami towarzyszącymi zainstalowanymi na samolocie obserwacyjnym przysługuje prawo do przysłania własnego personelu w celu uczestniczenia w locie demonstracyjnym.

14. W przypadku gdy mimo podjęcia kroków, o których mowa w ustępie 13 niniejszego artykułu, Państwa-Strony w dalszym ciągu wyrażają zastrzeżenia co do tego, czy aparatura obserwacyjna i towarzyszące jej wyposażenie zainstalowane na samolocie odpowiadają aparaturze obserwacyjnej i towarzyszącemu wyposażeniu, które uzyskały homologację, zgodnie z postanowieniami aneksu D; sprawa może zostać przekazana do rozpatrzenia przez Komisję Konsultacyjną Otwartych Przystaw.

Artykuł V

WYZNACZANIE SAMOLOTU

1. Każdemu Państwu-Stronie przysługuje prawo do wyznaczania jednego lub kilku typów lub modeli samolotów, zarejestrowanych przez kompetentne władze danego Państwa-Strony, jako samolotu obserwacyjnego.

2. Każdemu Państwu-Stronie przysługuje prawo do wyznaczania innych typów lub modeli samolotów obserwacyjnych lub dodania nowych typów lub modeli samolotów do wyznaczonych wcześniej przez to Państwo-Stronę, pod warunkiem powiadomienia o tym fakcie z 30-dniowym wyprzedzeniem wszystkich pozostałych Państw-Stron. Powiadomienie o wyznaczeniu samolotu danego typu lub modelu zawierać musi informacje wyszczególnione w aneksie C do niniejszego traktatu.

3. Każdemu Państwu-Stronie przysługuje prawo do wycofania typów lub modeli samolotów wyznaczonych wcześniej przez to Państwo-Stronę, pod warunkiem powiadomienia o tym fakcie z 90-dniowym wyprzedzeniem wszystkich pozostałych Państw-Stron.

4. Do przeprowadzenia homologacji, zgodnie z postanowieniami aneksu D do niniejszego traktatu, określonego typu lub modelu samolotu wymagane jest przedstawienie tylko jednego egzemplarza samolotu z identycznym zestawem aparatury obserwacyjnej.

5. Wszystkie samoloty obserwacyjne powinny być zdolne do przewozu załogi oraz personelu wyszczególnionego w rozdziale III artykułu VI.

Artykuł VI

WYBÓR SAMOLOTU OBSERWACYJNEGO I POSTANOWIENIA OGÓLNE O PROWADZENIU LOTÓW OBSERWACYJNYCH I PLANOWANIU MISJI

Rozdział I

Wybór samolotu obserwacyjnego i postanowienia ogólne o prowadzeniu lotów obserwacyjnych

1. Loty obserwacyjne należy wykonywać przy użyciu samolotu obserwacyjnego, który został wyznaczony przez Państwo-Stronę zgodnie z artykułem V. Stronie obserwującej przysługuje prawo do wystawienia samolotu obserwacyjnego, o ile Strona obserwowana nie wykorzysta przysługującego jej prawa do wystawienia wyznaczonego przez siebie samolotu. W przypadku zapewnienia samolotu obserwacyjnego przez Stronę obserwującą, Stronie tej przysługuje prawo do wystawienia samolotu przez nią wyznaczonego lub samolotu wyznaczonego przez inne Państwo-Stronę. W przypadku gdy Strona obserwowana zapewnia samolot, Stronie obserwującej przysługuje prawo do otrzymania samolotu, którego minimalny zasięg bez uzupełniania paliwa, wraz z niezbędną jego rezerwą, pozwala na pokonanie połowy długości lotu określonej w literze G ustępu 5 niniejszego rozdziału.

2. Każdemu Państwu-Stronie przysługuje prawo, zgodnie z ustępem 1 niniejszego rozdziału, do prowadzenia lotów obserwacyjnych z użyciem samolotu obserwacyjnego wyznaczonego przez inne Państwo-Stronę. Zainteresowane Państwa-Strony wypracowują porozumienia w sprawie użycia takiego samolotu, aby umożliwić czynne uczestnictwo w reżimie

Otwartych Przystworzy.

3. Państwa-Strony, którym przysługuje prawo do przeprowadzenia lotów obserwacyjnych, mogą koordynować swoje plany prowadzenia lotów obserwacyjnych zgodnie z aneksem H do niniejszego traktatu. Żadne Państwo-Strona nie ma obowiązku przyjęcia jednocześnie więcej niż jednego lotu obserwacyjnego w okresie 96 godzin, określonym w ustępie 9 niniejszego rozdziału, chyba że dane Państwo-Strona wystąpiło o przeprowadzenie lotu demonstracyjnego zgodnie z aneksem F do niniejszego traktatu. W takim przypadku Strona obserwowana jest zobowiązana przyjąć loty obserwacyjne nakładające się na siebie w okresie nie przekraczającym 24 godzin. Po otrzymaniu zawiadomienia o wynikach koordynacji planów prowadzenia lotów obserwacyjnych, każde Państwo-Strona, nad którego terytorium przewidywane są loty obserwacyjne, informuje inne Państwa-Strony, zgodnie z postanowieniami aneksu H, o tym, czy zamierza skorzystać z przysługującego mu prawa do wystawienia własnego samolotu obserwacyjnego, w odniesieniu do każdego wyszczególnionego lotu obserwacyjnego.

4. Nie później niż 90 dni po podpisaniu niniejszego traktatu każde Państwo-Strona powiadomi wszystkie pozostałe Państwa-Strony:

- (A) o uzgodnionym numerze przepustki dyplomatycznej przewidzianej dla lotów obserwacyjnych Otwartych Przystworzy, lotów transportowych i tranzytowych oraz
- (B) o tym, który lub które z języków roboczych Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przystworzy, wyszczególnionych w ustępie 7 rozdziału I aneksu L do niniejszego traktatu, będzie (lub będą używane) przez personel we wszystkich sprawach związanych z prowadzeniem lotów obserwacyjnych nad terytorium tego Państwa-Strony oraz do sporządzenia planu misji i raportu z ukończonej misji, o ile stosowany język nie jest jednym z zalecanych w aneksie 10 do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym, tom II, ustęp 5.2.1.1.2.

5. Strona obserwująca powiadamia Stronę obserwowaną o zamiarze przeprowadzenia lotu obserwacyjnego, nie później niż 72 godziny przed planowanym przybyciem Strony obserwującej do punktu wejścia Strony obserwowanej. Państwa-Strony dostarczające takich powiadomień dołożą wszelkich starań, by przekazać je z odpowiednim wyprzedzeniem w przypadku weekendów. Powiadomienie powinno zawierać:

- (A) planowany punkt wejścia oraz lotnisko Otwartych Przystworzy, na którym rozpocznie się lot obserwacyjny, jeśli jest to wskazane;
- (B) datę i przewidywany czas przybycia Strony obserwującej do punktu wejścia oraz datę i przewidywany czas odlotu z punktu wejścia na lotnisko Otwartych Przystworzy, jeśli trzeba, z podaniem potrzeb w zakresie zakwaterowania;
- (C) miejsce określone w załączniku 1 do aneksu E, w którym planowane jest przeprowadzenie inspekcji przed lotem obserwacyjnym, oraz datę i czas rozpoczęcia inspekcji, zgodnie z postanowieniami aneksu F;
- (D) środek transportu lub, jeśli planowane jest jego użycie, typ i model samolotu transportowego, którym Strona obserwująca przybędzie do punktu wejścia, w przypadku, gdy samolot obserwacyjny służący do przeprowadzenia lotu obserwacyjnego zapewnia Strona obserwowana;
- (E) numer przepustki dyplomatycznej lotu obserwacyjnego lub lotu samolotu transportowego, którym przybędzie i odleci z terytorium Strony obserwowanej personel wykonujący lot obserwacyjny;
- (F) identyfikatory samolotu obserwacyjnego, zgodnie z aneksem C;
- (G) przybliżoną długość lotu obserwacyjnego oraz
- (H) nazwiska personelu, z podaniem płci, daty i miejsca urodzenia, numeru paszportu i wydającego Państwa-Strony, a także ich funkcje.

6. Strona obserwowana, powiadomiona zgodnie z ustępem 5 niniejszego rozdziału, w ciągu

24 godzin potwierdza odbiór powiadomienia. W przypadku wykorzystania przez Stronę obserwowaną prawa do wystawienia samolotu obserwacyjnego, potwierdzenie zawiera informacje o samolocie obserwacyjnym wyszczególnione w punkcie (F) ustępu 5 niniejszego rozdziału. Stronie obserwującej wolno przybyć do punktu wejścia w przewidywanym czasie przybycia przekazanym zgodnie z ustępem 5 niniejszego rozdziału. Przewidywany czas odlotu z punktu wejścia do lotniska Otwartych Przystanków, z którego nastąpi start do lotu obserwacyjnego, oraz miejsce, data i czas rozpoczęcia inspekcji przed lotem muszą być potwierdzone przez Stronę obserwowaną.

7. W skład personelu Strony obserwującej może wchodzić personel wyznaczony przez inne Państwa-Strony, zgodnie z artykułem XIII.

8. Powiadamiając Stronę obserwowaną zgodnie z ustępem 5 niniejszego rozdziału, Strona obserwująca powiadamia jednocześnie wszystkie pozostałe Państwa-Strony o zamiarze przeprowadzenia lotu obserwacyjnego.

9. Okres czasu od przewidywanej godziny przybycia do punktu wejścia do zakończenia lotu obserwacyjnego nie przekracza 96 godzin, chyba że Strony uzgodnią inaczej. W przypadku gdy Strona obserwowana zażąda lotu demonstracyjnego, zgodnie z aneksem F do traktatu, Strona ta przedłuża 96-godzinny okres zgodnie z ustępem 4 rozdziału III aneksu F, jeśli Strona obserwująca potrzebuje dodatkowego czasu do pełnej realizacji planu misji.

10. Po przybyciu samolotu obserwacyjnego do punktu wejścia Strona obserwowana kontroluje osłony zamknięcia lub inne urządzenia uniemożliwiające pracę aparatury obserwacyjnej, zgodnie z aneksem E, aby upewnić się, że są one na właściwych miejscach, o ile wszystkie zainteresowane Państwa-Strony nie uzgodnią inaczej.

11. W przypadku gdy samolot obserwacyjny wystawia Strona obserwująca, Stronie obserwowanej przysługuje prawo do przeprowadzenia inspekcji przed lotem obserwacyjnym, zgodnie z rozdziałem I aneksu F, po przybyciu samolotu obserwacyjnego do punktu wejścia lub na lotnisko Otwartych Przystanków. W przypadku, gdy zgodnie z ustępem 1 niniejszego rozdziału samolot obserwacyjny zapewnia Strona obserwowana, Stronie obserwującej przysługuje prawo do przeprowadzenia inspekcji aparatury obserwacyjnej przed lotem obserwacyjnym zgodnie z rozdziałem II aneksu F. O ile nie zostanie uzgodnione inaczej, inspekcje mają zakończyć się najpóźniej cztery godziny przed planowaną godziną rozpoczęcia lotu obserwacyjnego, podaną w planie lotu.

12. Strona obserwująca ma zapewnić, by przynajmniej jeden z członków załogi był w stanie swobodnie porozumiewać się z personelem Strony obserwowanej i jej władzami kontroli ruchu powietrznego w języku lub językach podanych w powiadomieniu przekazanym Stronie obserwowanej zgodnie z ustępem 4 niniejszego rozdziału.

13. Strona obserwowana dostarcza członkom załogi, po ich przybyciu do punktu wejścia lub na lotnisko Otwartych Przystanków, z którego zaczyna się lot obserwacyjny, uaktualnioną prognozę pogody oraz informacje o warunkach nawigacyjnych i bezpieczeństwie lotu, w tym instrukcje dla lotników. Na żądanie informacje te będą zaktualizowane. Procedury nawigacyjne według przyrządów oraz informacje o lotniskach zapasowych na trasie lotu zostaną podane przy zatwierdzaniu planu misji zgodnie z wymogami rozdziału II niniejszego artykułu.

14. Wszystkie samoloty obserwacyjne wykonujące lot obserwacyjny zgodnie z niniejszym traktatem mają być użytkowane zgodnie z postanowieniami traktatu i zatwierdzonym planem lotu. Nie ograniczając postanowień ustępu 2 rozdziału II niniejszego artykułu, loty obserwacyjne wykonywane są również zgodnie z:

(A) opublikowanymi standardami ICAO i trybem postępowania zalecanym przez tę organizację oraz

(B) opublikowanymi krajowymi zasadami kontroli ruchu oraz procedurami i wytycznymi w zakresie bezpieczeństwa lotu Państwa-Strony, nad którego terytorium prowadzony jest lot.

15. Loty obserwacyjne mają pierwszeństwo przed wszelkim regularnym ruchem powietrznym. Strona obserwowana zapewnia wszelkie ułatwienia ze strony jej organów kontroli ruchu powietrznego w stosunku do lotów obserwacyjnych wykonywanych zgodnie z niniejszym traktatem.

16. Pilot-dowódca na pokładzie samolotu stanowi jedyną władzę w zakresie bezpieczeństwa lotu i jest odpowiedzialny za wykonanie planu lotu.

17. Strona obserwowana zapewnia:

- (A) cel kalibracyjny umożliwiający sprawdzenie możliwości aparatury obserwacyjnej zgodnie z procedurami podanymi w rozdziale III w aneksie D do niniejszego traktatu, nad którym - na życzenie którejkolwiek ze Stron - będzie wykonany lot demonstracyjny lub obserwacyjny, dla każdego typu aparatury, jaka ma być użyta podczas lotu obserwacyjnego. Cel kalibracyjny ma być zlokalizowany w pobliżu lotniska, na którym przeprowadzana jest inspekcja przed lotem, zgodnie z aneksem F do niniejszego traktatu;
- (B) zwykle komercyjne tankowanie samolotu i obsługę techniczną samolotu obserwacyjnego lub samolotu transportowego w punkcie wejścia, na lotnisku Otwartych Przesłorzy, na każdym lotnisku wyznaczonym do uzupełnienia paliwa oraz w punkcie wyjścia podanym w planie lotu, zgodnie z opublikowanymi danymi technicznymi wyznaczonego lotniska;
- (C) posiłki oraz zakwaterowanie dla personelu Strony obserwującej oraz
- (D) na życzenie Strony obserwującej, inne usługi, uzgodnione przez Strony obserwującą i obserwowaną, ułatwiające przeprowadzenie lotu obserwacyjnego.

18. Wszystkie koszty związane z wykonaniem lotu obserwacyjnego, w tym koszty nośników informacji oraz przetwarzania danych zebranych przez aparaturę obserwacyjną, zwracane są zgodnie z ustępem 9 rozdziału I aneksu L do niniejszego traktatu.

19. Przed startem samolotu obserwacyjnego z punktu wyjścia Strona obserwowana upewnia się, czy osłony apertur lub inne urządzenia uniemożliwiające pracę aparatury obserwacyjnej są umieszczone we właściwym miejscu zgodnie z aneksem E do niniejszego traktatu.

20. O ile nie uzgodniono inaczej, Strona obserwująca opuszcza punkt wyjścia najpóźniej 24 godziny po zakończeniu lotu obserwacyjnego, jeśli tylko pozwalają na to warunki pogodowe i stan techniczny samolotu obserwacyjnego lub samolotu transportowego; w przypadku wystąpienia takich trudności, odlot nastąpi tak szybko, jak tylko będzie to możliwe.

21. Strona obserwująca sporządza raport misji wykonania lotu obserwacyjnego zgodnie z formularzem opracowanym przez Komisję Konsultacyjną Otwartych Przesłorzy. Raport z wykonanej misji zawiera stosowne informacje, takie jak data i czas wykonania lotu, jego trasa i profil, warunki pogodowe, czas i lokalizacja każdego z okresów obserwacji dla poszczególnych urządzeń obserwacyjnych, przybliżona ilość danych zebranych przez aparaturę obserwacyjną oraz wyniki inspekcji osłon apertur bądź innych urządzeń uniemożliwiających pracę aparatury obserwacyjnej, zgodnie z artykułem VII i aneksem E. Raport z misji podpisany przez Stronę obserwującą i Stronę obserwowaną w punkcie wyjścia jest przekazywany przez Stronę obserwującą wszystkim pozostałym Państwom-Stronom w terminie siedmiu dni po opuszczeniu punktu wyjścia przez Stronę obserwującą.

Rozdział II

Warunki planowania misji

1. O ile nie uzgodniono inaczej, Strona obserwująca, po przybyciu na lotnisko Otwartych

Przestworzy, przedstawia Stronie obserwowanej plan misji proponowanego lotu obserwacyjnego, który spełnia wymogi ustępu 2 i 4 niniejszego rozdziału.

2. Plan misji może przewidywać lot obserwacyjny, który pozwala na obserwację dowolnego punktu na całym terytorium Strony obserwowanej, łącznie z obszarami wskazanymi przez Stronę obserwowaną jako przestrzeń powietrzna niebezpieczna w źródle wskazanym w aneksie I. Trasa samolotu obserwacyjnego może przebiegać w odległości do dziesięciu kilometrów (lecz nie mniej) od granicy państwa sąsiedniego, nie będącego Państwem-Stroną.

3. Plan misji może przewidywać, że lotnisko Otwartych Przestworzy, na którym kończy się lot obserwacyjny, oraz punkt wyjścia mogą nie pokrywać się z lotniskiem Otwartych Przestworzy, na którym lot się rozpoczyna, lub z punktem wejścia. Plan misji określa - jeśli ma to zastosowanie - czas rozpoczęcia lotu obserwacyjnego, wymagany czas i miejsce lądowań pośrednich dla uzupełnienia paliwa lub odpoczynku i czas wznowienia lotu obserwacyjnego po uzupełnieniu paliwa bądź odpoczynku w okresie 96 godzin, określonych w rozdziale I ustęp 9 niniejszego artykułu.

4. Plan misji zawiera wszelkie informacje niezbędne do sporządzenia planu lotu i przewiduje, że:

- (A) lot obserwacyjny nie przekracza mającej zastosowanie maksymalnej odległości lotu zgodnie z postanowieniami aneksu A rozdział I;
- (B) trasa i profil lotu obserwacyjnego odpowiadają warunkom bezpieczeństwa lotów obserwacyjnych zgodnie ze standardami ICAO i zalecaną praktyką, z uwzględnieniem różnic pomiędzy przepisami obowiązującymi w poszczególnych Państwach-Stronach, nie naruszając postanowień ustępu 2 niniejszego rozdziału;
- (C) plan misji uwzględnia informacje o niebezpiecznej przestrzeni powietrznej zgodnie z informacjami przedstawionymi w aneksie I;
- (D) wysokość lotu samolotu obserwacyjnego nad powierzchnią ziemi nie pozwala Stronie obserwującej na przekroczenie ograniczeń rozdzielczości terenowej aparatury obserwacyjnej zgodnie z postanowieniami artykułu IV ustęp 2;
- (E) o ile nie uzgodniono inaczej, rozpoczęcie lotu obserwacyjnego nie może mieć miejsca wcześniej niż 24 godziny po przedłożeniu planu misji;
- (F) samolot obserwacyjny wykonuje lot w linii prostej pomiędzy współrzędnymi lub punktami nawigacyjnymi wskazanymi w planie misji w zadeklarowanej kolejności oraz
- (G) o ile nie uzgodniono inaczej, trasa lotu nie przecina się w tym samym punkcie częściej niż raz i samolot obserwacyjny nie zatacza kręgów nad pojedynczym punktem. Postanowienia niniejszej litery nie odnoszą się do startu, przelotów nad celami służącymi kalibracji lub lądowania samolotu obserwacyjnego.

5. Jeśli plan misji wypełniony przez Stronę obserwującą przewiduje przelot nad strefą niebezpieczną, Strona obserwowana:

- (A) określa zagrożenie dla samolotu obserwacyjnego;
- (B) ułatwia przeprowadzenie lotu obserwacyjnego drogą koordynacji lub ograniczenia działań określonych zgodnie z literą (A) niniejszego ustępu lub
- (C) proponuje alternatywną wysokość, trasę lub czas przelotu.

6. Nie później niż na cztery godziny po przedłożeniu planu misji Strona obserwowana zatwierdza plan misji lub proponuje wprowadzenie do niego zmian zgodnie z artykułem VIII rozdział I ustęp 4 i 5 niniejszego rozdziału. Zmiany takie nie mogą uniemożliwić obserwacji jakiegokolwiek punktu na terytorium Strony obserwowanej, łącznie z obszarami wskazanymi przez Stronę obserwowaną jako niebezpieczna przestrzeń powietrzna w źródle określonym w aneksie I do niniejszego traktatu. Z chwilą wyrażenia zgody plan misji podpisywany jest zarówno przez Stronę obserwującą, jak i przez Stronę obserwowaną. W przypadku gdy Strony nie osiągną porozumienia w sprawie planu misji w czasie ośmiu godzin od chwili przedłożenia

pierwotnego planu misji, Strona obserwująca ma prawo odmowy przeprowadzenia lotu obserwacyjnego zgodnie z postanowieniami artykułu VIII niniejszego traktatu.

7. Jeśli planowana trasa lotu obserwacyjnego bliska jest granic innych Państw-Stron lub innych Państw, Strona obserwowana może powiadomić to Państwo lub te Państwa o planowanej trasie, dacie i czasie lotu obserwacyjnego.

8. Na podstawie uzgodnionego planu misji Państwo-Strona wystawiające samolot obserwacyjny, w koordynacji z drugim Państwem-Stroną, natychmiast wypełnia plan lotu o treści określonej w załączniku 2 do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym i w formie określonej w dokumencie ICAO Nr 4444-RAC/501/12. "Przepisy Służb Powietrznych i Służb Ruchu Powietrznego" ("Rules of the Air and Air Traffic Services") wraz z poprawkami lub zmianami.

Rozdział III **Postanowienia szczególne**

1. W przypadku gdy samolot obserwacyjny wystawia Strona obserwująca, Stronie obserwowanej przysługuje prawo do wprowadzenia na pokład samolotu obserwacyjnego po jednym kontrolerze na każde stanowisko kontroli aparatury obserwacyjnej na pokładzie samolotu obserwacyjnego, a ponadto dwóch kontrolerów lotu i jednego tłumacza, o ile nie uzgodniono inaczej. Kontrolerzy lotu i tłumacze mają prawa i obowiązki określone w aneksie G do niniejszego traktatu.

2. Niezależnie od ustępu 1 niniejszego rozdziału w przypadku gdy Strona obserwująca korzysta z samolotu o maksymalnej masie startowej nieprzekraczającej 35 ton oraz gdy notyfikowana, zgodnie z rozdziałem I ustęp 5 litera (G) niniejszego artykułu, długość lotu obserwacyjnego nie przekracza 1.500 km, Strona obserwująca ma obowiązek przyjęcia na pokład samolotu obserwacyjnego tylko dwóch kontrolerów lotu i jednego tłumacza, o ile nie uzgodniono inaczej.

3. Jeśli samolot obserwacyjny zapewnia Strona obserwowana, umożliwia ona personelowi Strony obserwującej jak najszybszą podróż do punktu wejścia Strony obserwowanej. Personel Strony obserwującej może wybrać do podróży do punktu wejścia środek transportu lądowego, wodnego lub powietrznego, łącznie z samolotem będącym własnością jakiegokolwiek Państwa-Strony. Przepisy odnoszące się do takiej podróży określono w aneksie E do niniejszego traktatu.

4. O ile nie uzgodniono inaczej, jeśli samolot obserwacyjny zapewnia Strona obserwowana, Strona obserwująca ma prawo do wprowadzenia na pokład samolotu obserwacyjnego po jednym reprezentancie lotu na każde stanowisko kontroli aparatury obserwacyjnej, na pokładzie samolotu, a ponadto dwóch reprezentantów lotu i jednego tłumacza. Reprezentanci lotu i tłumacze mają prawa i obowiązki określone w aneksie G do traktatu.

5. O ile nie uzgodniono inaczej, jeśli Państwo-Strona obserwujące dysponuje samolotem obserwacyjnym wystawionym przez Państwo-Stronę inne niż Strona obserwująca lub obserwowana, Strona obserwująca ma prawo do wprowadzenia na pokład samolotu obserwacyjnego po jednym reprezentancie na każde stanowisko kontroli aparatury obserwacyjnej, na pokładzie samolotu, a ponadto dwóch reprezentantów i jednego tłumacza. W przypadku tym stosuje się również postanowienia o kontrolerach lotu, tak jak przedstawiono w ustępie 1 niniejszego rozdziału. Reprezentanci i tłumacze mają prawa i obowiązki określone w aneksie G do niniejszego traktatu.

Artykuł VII LOTY TRANZYTOWE

1. Loty tranzytowe wykonywane przez Stronę obserwowaną do i z terytorium Strony obserwowanej dla potrzeb niniejszego traktatu rozpoczynają się na terytorium Strony obserwowanej lub innego Państwa-Strony.

2. Wszystkie Państwa-Strony przyjmują loty tranzytowe. Loty takie odbywają się w korytarzach powietrznych ustanowionych drogą porozumień międzynarodowych, o ile Państwa-Strony nie postanowiły inaczej, i zgodnie z przepisami krajowych służb kontroli ruchu powietrznego Państwa-Strony, w którego przestrzeni powietrznej odbywa się tranzyt. Strona obserwowająca powiadamia każde Państwo-Stronę, przez którego przestrzeń powietrzną odbywa się tranzyt, jednocześnie z powiadomieniem Strony obserwowanej, zgodnie z postanowieniami artykułu VI.

3. Używanie aparatury obserwacyjnej podczas lotu tranzytowego jest zabronione. W przypadku gdy samolot wykonujący lot tranzytowy wylądowuje na terytorium jednego z Państw-Stron, państwo to - po jego wylądowaniu i przed odlotem - dokonuje sprawdzenia osłon aparatury obserwacyjnej lub innych urządzeń uniemożliwiających jej użycie, dla upewnienia się, czy znajdują się one we właściwych miejscach.

Artykuł VIII ZAKAZY, ODSZTĘPSTWA OD PLANÓW LOTÓW I SYTUACJE NADZWYCZAJNE

Rozdział I Zakaz lotów obserwacyjnych i zmiany planów misji

1. Strona obserwowana ma prawo zakazać wykonania lotu obserwacyjnego niezgodnego z postanowieniami niniejszego traktatu.

2. Strona obserwowana ma prawo zakazać wykonania lotu obserwacyjnego przed jego rozpoczęciem, jeśli Strona obserwowająca nie stawi się w punkcie wejścia w ciągu 24 godzin po planowanym czasie przybycia wskazanym w powiadomieniu przedstawionym zgodnie z postanowieniami artykułu VI rozdział I ustęp 5, o ile zainteresowane Państwa-Strony nie uzgodniły inaczej.

3. W przypadku gdy obserwowane Państwo-Strona zabrania wykonania lotu obserwacyjnego zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu lub aneksu F, zobowiązane jest ono niezwłocznie przedstawić fakty związane z tym zakazem w planie misji. W terminie siedmiu dni Strona obserwowana przedstawi wszystkim Państwom-Stronom za pośrednictwem kanałów dyplomatycznych pisemne wyjaśnienie zakazu odbycia lotu obserwacyjnego w raporcie z misji przedstawionym zgodnie z postanowieniami artykułu VI rozdział I ustęp 21. Zakazanego lotu obserwacyjnego nie odlicza się od kwoty przysługującej danym Państwom-Stronom.

4. Strona obserwowana ma prawo do proponowania zmian w planie lotu, jeśli zaistnieje którakolwiek z następujących okoliczności:

- (A) warunki meteorologiczne wpływające negatywnie na bezpieczeństwo lotu;
- (B) stan przewidzianego lotniska Otwartych Przystanków, lotnisk zapasowych lub lotnisk służących do uzupełniania paliwa uniemożliwia korzystanie z nich lub
- (C) plan misji jest niezgodny z artykułem VI rozdział II ustęp 2 i 4.

5. W przypadku gdy Strona obserwująca nie zgadza się na proponowane zmiany w planie misji, ma ona prawo do przedstawienia alternatywnych wariantów proponowanych zmian. W przypadku niemożności osiągnięcia porozumienia w terminie ośmiu godzin od przedłożenia pierwotnego planu misji i jeśli Strona obserwująca uważa, że zmiany w planie misji ograniczają jej prawa nabyte w ramach niniejszego traktatu w odniesieniu do prowadzenia lotów obserwacyjnych, Strona obserwująca ma prawo odmowy wykonania lotu obserwacyjnego, a lotu tego nie odlicza się od kwot lotów przysługujących danym Państwom-Stronom.

6. W przypadku gdy Strona obserwująca uchyla się od wykonania lotu obserwacyjnego zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu lub aneksu F, zobowiązana jest niezwłocznie przedstawić uzasadnienie tej decyzji w planie misji przed wyjazdem Strony obserwującej. W terminie siedmiu dni od wyjazdu Strony obserwującej Strona obserwująca przesyła wszystkim pozostałym Państwom-Stronom za pośrednictwem kanałów dyplomatycznych pisemne uzasadnienie takiej decyzji w raporcie z misji przedstawianym zgodnie z postanowieniami artykułu VI rozdział I ustęp 21.

Rozdział II

Odstępstwa od planu lotu

1. W czasie lotu obserwacyjnego dopuszczalne są odstępstwa od planu lotu, jeśli są one spowodowane:

- (A) warunkami pogodowymi mającymi negatywny wpływ na bezpieczeństwo lotu;
- (B) trudnościami technicznymi związanymi z samolotem obserwacyjnym;
- (C) koniecznością udzielenia natychmiastowej pomocy medycznej dowolnej osobie na pokładzie lub
- (D) instrukcjami kontroli ruchu powietrznego związanymi z działaniem siły wyższej.

2. Ponadto, jeśli warunki pogodowe uniemożliwiają skuteczne wykorzystanie aparatury optycznej i termalnych skanerów liniowych, dopuszczalne są odstępstwa od planu lotu, pod warunkiem:

- (A) spełnienia wymogów bezpieczeństwa lotu;
- (B) udzielenia zezwolenia przez służby kontroli ruchu powietrznego w przypadkach, w których jest to wymagane przez prawo danego państwa; oraz
- (C) nieprzekroczenia możliwości technicznych aparatury obserwacyjnej poza te, które są określone w artykule IV ustęp 2, o ile nie uzgodniono inaczej.

3. Strona obserwowana ma prawo zabronić użycia poszczególnych typów aparatury obserwacyjnej w czasie odstępstwa od planu lotu, które sprowadza samolot obserwacyjny poniżej minimalnej wysokości lotu dozwolonej dla użycia tej konkretnej aparatury obserwacyjnej zgodnie z ograniczeniem rozdzielczości terenowej określonym w artykule IV ustępie 2. Jeśli odstępstwo wymaga zmiany trasy lotu samolotu obserwacyjnego o więcej niż 50 kilometrów od trasy określonej w planie lotu, to po przekroczeniu tego limitu 50 kilometrów Strona obserwowana ma prawo zakazać użycia jakiegokolwiek aparatury obserwacyjnej zainstalowanej na samolocie obserwacyjnym.

4. Strona obserwująca ma prawo do skrócenia lotu obserwacyjnego w czasie jego trwania w przypadku awarii aparatury obserwacyjnej. Pilot - dowódca samolotu ma prawo skrócić lot obserwacyjny w przypadku trudności technicznych mających wpływ na bezpieczeństwo samolotu obserwacyjnego.

5. Jeśli odstępstwo od planu lotu dopuszczalne na warunkach ustępu 1 niniejszego rozdziału powoduje skrócenie lotu obserwacyjnego lub jeśli skrócenie takie wynika z sytuacji wymienionych w ustępie 4 niniejszego rozdziału, lot obserwacyjny jest wliczany do kwot obydwu Państw-Stron, chyba że skrócenie lotu jest spowodowane:

- (A) uszkodzeniem urządzenia obserwacyjnego na samolocie obserwacyjnym dostarczonym przez Stronę obserwowaną;
- (B) trudnościami technicznymi odnoszącymi się do samolotu obserwacyjnego dostarczonego przez Stronę obserwowaną;
- (C) pilną koniecznością udzielenia pomocy medycznej członkowi załogi samolotu Strony obserwowanej lub kontrolerom lotu;
- (D) instrukcjami organów kontroli ruchu powietrznego związanymi z okolicznościami spowodowanymi działaniem siły wyższej.

W przypadkach takich Strona obserwująca ma prawo zdecydować, czy lot powinien być wliczony do kwot przysługujących obydwu Państwom-Stronom.

6. Dane zebrane przez aparaturę obserwacyjną mogą zostać zatrzymane przez Stronę obserwującą tylko wtedy, gdy lot obserwacyjny zostaje wliczony do kwot obydwu Państw-Stron.

7. W przypadku odstępstwa od planu lotu, pilot - dowódca samolotu podejmuje działania zgodnie z opublikowanymi krajowymi przepisami wykonywania lotów Strony obserwowanej. Po ustaniu działania czynników powodujących odstępstwo od planu lotu samolot obserwacyjny może - po uzyskaniu zgody służb kontroli ruchu powietrznego - kontynuować lot obserwacyjny zgodnie z planem. Dodatkowa odległość lotu obserwacyjnego samolotu będąca wynikiem takiego odstępstwa nie jest wliczana do maksymalnej odległości lotu.

8. Personel obydwu Państw-Stron na pokładzie samolotu obserwacyjnego jest niezwłocznie informowany o wszelkich odstępstwach od planu lotu.

9. Dodatkowe koszty wynikające z postanowień niniejszego artykułu podlegają zwrotowi zgodnie z aneksem L rozdziałem I ustępem 9 niniejszego traktatu.

Rozdział III **Sytuacje nadzwyczajne**

1. W przypadku powstania sytuacji nadzwyczajnej pilot - dowódca samolotu kieruje się "Procedurami Służb Nawigacji Powietrznej - Przepisy Służb Powietrznych i Kontroli Ruchu Powietrznego" ("Procedures for Air Navigation Services - Rules of the Air and Air Traffic Services"), dokumentu ICAO Nr 4444-RAC/501/12 z odpowiednimi poprawkami i zmianami krajowych przepisów Strony obserwowanej i instrukcji wykonywania lotów samolotu obserwacyjnego.

2. Każdy samolot obserwacyjny zgłaszający sytuację nadzwyczajną uzyskuje dostęp do pełnego zakresu środków awaryjnych i nawigacyjnych Strony obserwowanej w celu zapewnienia jak najszybszego lądowania samolotu na najbliższym nadającym się do tego celu lotnisku.

3. W razie wypadku lotniczego z udziałem samolotu obserwacyjnego na terytorium Strony obserwowanej, operacje poszukiwawcze i ratunkowe będą prowadzone przez Stronę obserwowaną zgodnie z jej własnymi przepisami i procedurami obowiązującymi dla takich operacji.

4. Dochodzenie w sprawie wypadku lotniczego lub incydentu z udziałem samolotu obserwacyjnego jest prowadzone przez Stronę obserwowaną z udziałem Strony obserwującej zgodnie z zaleceniem ICAO przedstawionym w załączniku 13 do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym "Dochodzenia w sprawie wypadków lotniczych" ("Investigation of Aviation Accidents") w wersji zmienionej lub poprawionej i zgodnie z krajowymi przepisami Strony obserwowanej.

5. Jeśli samolot obserwacyjny nie jest zarejestrowany w Państwie-Stronie obserwowanym, po zakończeniu dochodzenia wrak i pozostałości samolotu i aparatury obserwacyjnej - o ile

zostaną odnalezione i wydobyte - podlegają zwrotowi Stronie obserwującej lub Stronie, do której samolot należy, jeśli zgłosi ona taki wniosek.

Artykuł IX

DANE OTRZYMYWANE Z APARATURY OBSERWACYJNEJ PODCZAS LOTÓW OBSERWACYJNYCH

Rozdział I

Postanowienia ogólne

1. Dla celów rejestracji danych zebranych przez aparaturę obserwacyjną w czasie lotów obserwacyjnych stosowane są następujące nośniki informacji:

- (A) w przypadku panoramicznych i kadrowych aparatów fotograficznych - czarno-biały film fotograficzny;
- (B) w przypadku kamer telewizyjnych - taśma magnetyczna;
- (C) w przypadku termalnych skanerów liniowych - czarno-biały film fotograficzny lub taśma magnetyczna;
- (D) w przypadku radaru obserwacji bocznej z syntetyczną aperturą - taśma magnetyczna.

W okresie tymczasowego obowiązywania niniejszego traktatu Komisja Konsultacyjna Otwartych Przystanków uzgodni format, w jakim takie dane mają być rejestrowane i wymieniane na innych nośnikach informacji.

2. Dane zgromadzone przez aparaturę obserwacyjną w czasie lotu obserwacyjnego pozostają na pokładzie samolotu obserwacyjnego do chwili zakończenia lotu obserwacyjnego. Przekazywanie danych zebranych przez aparaturę obserwacyjną z obserwacyjnego samolotu w czasie jego lotu jest zabronione.

3. Wszystkie rolki filmu fotograficznego i kasety lub rolki taśmy magnetycznej użytej do rejestracji danych zebranych przez aparaturę obserwacyjną w czasie trwania lotu obserwacyjnego są deponowane w pojemniku i pieczętowane w obecności Państw-Stron, natychmiast gdy jest to praktycznie możliwe po wyjęciu z aparatu obserwacyjnego.

4. Dane zgromadzone przez aparaturę obserwacyjną w czasie lotu obserwacyjnego są udostępniane Państwom-Stronom zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu i są przeznaczone do wykorzystania wyłącznie w celu osiągnięcia celów niniejszego traktatu.

5. W przypadku gdy na podstawie danych dostarczonych zgodnie z postanowieniami aneksu B rozdziału I niniejszego traktatu nośnik informacji, który ma być użyty przez Państwo-Stronę w czasie lotu obserwacyjnego, jest niekompatybilny z wyposażeniem drugiego Państwa-Strony w zakresie możliwości korzystania z tego nośnika informacji, zainteresowane Państwa-Strony uzgadniają procedury w celu zagwarantowania tego, żeby wszystkie dane zgromadzone podczas lotów obserwacyjnych mogły być przez nie wykorzystane pod względem procesu obróbki, sporządzania kopii i przechowywania.

Rozdział II

Dane z aparatury obserwacyjnej wykorzystującej film fotograficzny

1. W przypadku wymiany danych z dublowanych aparatów fotograficznych, aparaty, film i proces obróbki filmu muszą być jednakowe.

2. Jeśli dane otrzymane z pojedynczego aparatu fotograficznego podlegają wymianie,

Państwa-Strony uzgodnią w ramach Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przestworzy, w okresie tymczasowego obowiązywania niniejszego traktatu, kwestię, czy odpowiedzialność za wywołanie oryginału filmu negatywowego ponosi Strona obserwująca czy Strona zapewniająca samolot obserwacyjny. Państwo-Strona wywołujące oryginalny film negatywowo jest odpowiedzialne za jakość jego obróbki i przedstawienie kopii pozytywowych lub negatywowych. W przypadku ustalenia Stron, że film stosowany w czasie lotu obserwacyjnego na samolocie obserwacyjnym wystawionym przez Stronę obserwowaną będzie wywoływany przez Stronę obserwującą, Strona obserwowana nie ponosi odpowiedzialności za jakość jego obróbki.

3. Całość filmu wykorzystanego w czasie lotu obserwacyjnego jest wywoływana:

- (A) w przypadku wywoływania oryginalnego negatywu filmu w obiekcie do obróbki filmów, zapewnionym przez Stronę obserwowaną w terminie nie późniejszym niż trzy dni - o ile nie uzgodniono inaczej - po przybyciu samolotu obserwacyjnego do punktu wyjścia;
- (B) w przypadku wywoływania oryginalnego negatywu filmu w obiekcie obróbki filmów, zapewnionym przez Stronę obserwującą nie wcześniej niż w terminie dziesięciu dni od opuszczenia terytorium Strony obserwowanej przez samolot obserwacyjny.

4. Państwo-Strona, które wywołuje oryginał negatywu filmu, ma obowiązek przyjęcia w obiekcie obróbki filmów do dwóch przedstawicieli drugiego Państwa-Strony w celu nadzoru operacji rozpieczętowania kasety filmowej lub pojemnika i każdego etapu przechowywania, obróbki, kopiowania i przenoszenia oryginalnego negatywu zgodnie z postanowieniami aneksu K rozdział II niniejszego traktatu. Państwo-Strona kontrolujące obróbkę i kopiowanie filmu ma prawo do wyznaczenia takich przedstawicieli spośród obywateli swojego kraju obecnych na terytorium, na którym znajdują się urządzenia do wywoływania filmów zapewnione przez drugie Państwo-Stronę, pod warunkiem że osoby takie znajdują się na liście wyznaczonego personelu zgodnie z artykułem XIII rozdział I niniejszego traktatu. Państwo-Strona wywołujące film udziela w maksymalnie możliwym stopniu pomocy przedstawicielom drugiego Państwa-Strony w pełnieniu ich obowiązków wymienionych w niniejszym ustępie.

5. Z chwilą zakończenia lotu obserwacyjnego Państwo-Strona, do którego należy wywołanie oryginalnego negatywu filmu, dołącza 21-stopniowy pasek testu sensytometrycznego filmu tego samego typu, który stosowano w czasie lotu obserwacyjnego, lub naświetla 21-stopniowy klin optyczny na części rozbiegowej i na końcu każdej oryginalnej rolki negatywu filmu użytego w czasie lotu obserwacyjnego. Po zakończeniu obróbki negatywu i sporządzeniu kopii negatywu lub pozytywu Państwa-Strony porównują jakość obrazu 21-stopniowych pasków testu sensytometrycznego lub obrazu 21-stopniowych klinów optycznych z charakterystykami danego typu oryginalnego negatywu filmu lub kopii negatywu lub pozytywu filmu, przedłożonymi zgodnie z postanowieniami aneksu K rozdział I niniejszego traktatu.

6. W przypadku wywołania tylko jednego oryginalnego negatywu filmu:

- (A) Strona obserwująca ma prawo zatrzymania lub otrzymania oryginalnego filmu negatywowego oraz
- (B) Strona obserwowana ma prawo wyboru i otrzymania kompletnej kopii pierwszej generacji bądź pozytywowej lub negatywowej oryginalnego filmu negatywowego lub jej części. O ile nie uzgodniono inaczej, kopia taka jest:
 - (1) w tym samym formacie i rozmiarze filmu jak oryginalny film negatywowo;
 - (2) sporządzona natychmiast po wywołaniu oryginalnego negatywu;
 - (3) dostarczana przedstawicielom Strony obserwowanej bezzwłocznie po sporządzeniu kopii.

7. W przypadku wywołania dwóch oryginalnych filmów negatywowych:

- (A) jeśli samolot obserwacyjny jest wystawiany przez Stronę obserwującą, Strona obserwowana ma prawo wyboru dowolnego z dwóch oryginalnych negatywów filmu po zakończeniu lotu obserwacyjnego, natomiast niewybrany oryginalny negatyw jest

- zatrzymywany przez Stronę obserwującą;
- (B) jeśli samolot obserwacyjny jest wystawiany przez Stronę obserwowaną, Strona obserwująca ma prawo wyboru dowolnego z dwóch oryginalnych filmów negatywowych po zakończeniu lotu obserwacyjnego, a oryginalny film niewybrany jest zatrzymywany przez Stronę obserwowaną.

Rozdział III

Dane z aparatury obserwacyjnej wykorzystującej inne nośniki informacji

1. Państwo-Strona, które zapewnia samolot obserwacyjny, dokonuje rejestracji przynajmniej jednego kompletu danych zgromadzonych przez aparaturę obserwacyjną przy zastosowaniu innych nośników informacji.

2. W przypadku sporządzenia tylko jednego oryginalnego kompletu:

- (A) jeśli samolot obserwacyjny wystawia Strona obserwująca, Strona obserwująca ma prawo do zachowania oryginalnego kompletu, a Strona obserwowana ma prawo do otrzymania kopii pierwszej generacji lub
- (B) jeśli samolot obserwacyjny wystawia Strona obserwowana, Strona obserwująca ma prawo do otrzymania oryginalnego kompletu, a Strona obserwowana ma prawo do zachowania kopii pierwszej generacji;

3. W przypadku sporządzenia dwóch oryginalnych kompletów:

- (A) po zakończeniu lotu obserwacyjnego, jeśli samolot obserwacyjny wystawia Strona obserwująca, Strona obserwowana ma prawo wyboru dowolnego z zestawów nośników informacji, przy czym zestaw niewybrany jest zatrzymywany przez Stronę obserwującą;
- (B) po zakończeniu lotu obserwacyjnego, jeśli samolot obserwacyjny wystawia Strona obserwowana, Strona obserwująca ma prawo wyboru dowolnego z zestawów nośników informacji, przy czym zestaw niewybrany jest zatrzymywany przez Stronę obserwowaną.

4. W przypadku gdy samolot obserwacyjny wystawia Strona obserwująca, Strona obserwowana ma prawo do otrzymania danych zgromadzonych przez radar obserwacji bocznej z syntetyczną aperturą w formie informacji z fazy wstępnej lub obrazu radarowego, według jej wyboru.

5. W przypadku gdy samolot obserwacyjny wystawia Strona obserwowana, Strona obserwująca ma prawo do otrzymania danych zgromadzonych przez radar obserwacji bocznej z syntetyczną aperturą w formie wstępnej informacji fazowej lub obrazu radarowego, według jej wyboru.

Rozdział IV

Dostęp do danych z aparatury obserwacyjnej

Każde Państwo-Strona ma prawo do żądania i otrzymania od Strony obserwującej kopii danych zgromadzonych przez aparaturę w czasie lotu obserwacyjnego. Kopie takie przekazywane są w formie kopii pierwszej generacji sporządzonych z oryginalnych danych zebranych przez aparaturę obserwacyjną w czasie lotu obserwacyjnego. Państwo-Strona wnioskujące o wydanie kopii powiadamia również Stronę obserwowaną. Wniosek o wydanie kopii danych powinien zawierać następujące informacje:

- (A) Strona obserwująca;
- (B) Strona obserwowana;
- (C) data lotu obserwacyjnego;
- (D) typ aparatury obserwacyjnej, na której zgromadzono dane;
- (E) część lub części okresu obserwacji, w czasie których gromadzono dane;

(F) typ i format dublującego nośnika informacji, negatywu lub pozytywu filmu fotograficznego albo taśmy magnetycznej.

Artykuł X

KOMISJA KONSULTACYJNA OTWARTYCH PRZESTWORZY

1. W celu popierania celów i ułatwiania wdrażania postanowień niniejszego traktatu Państwa-Strony ustanawiają niniejszym Komisję Konsultacyjną Otwartych Przystaworzy.

2. Komisja Konsultacyjna Otwartych Przystaworzy podejmuje decyzje lub przedkłada zalecenia za jednomyślną zgodą. Jednomyślna zgoda oznacza brak sprzeciwu któregośkolwiek z Państw-Stron wobec podjęcia decyzji lub przedłożenia zalecenia.

3. Każde Państwo-Strona ma prawo wniesienia przed Komisję Konsultacyjną Otwartych Przystaworzy i włączenia do jej porządku obrad każdej kwestii odnoszącej się do niniejszego traktatu, łącznie z wszelkimi sprawami związanymi z przypadkami zapewnienia samolotu obserwacyjnego przez Stronę obserwowaną.

4. W ramach Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przystaworzy Państwa-Strony niniejszego traktatu:

- (A) rozstrzygają sprawy związane z przestrzeganiem postanowień niniejszego traktatu;
- (B) rozstrzygają niejasności i różnice w interpretacji zaistniałe w czasie wdrażania traktatu;
- (C) rozstrzygają i podejmują decyzję w sprawie wniosków o przystąpienie do traktatu oraz
- (D) zgodnie z postanowieniami niniejszego traktatu - uzgadniają środki techniczne i administracyjne uznane za niezbędne w następstwie przystąpienia do niniejszego traktatu innych państw.

5. Komisja Konsultacyjna Otwartych Przystaworzy może proponować poprawki do niniejszego traktatu, do rozważenia i zatwierdzenia ich zgodnie z postanowieniami artykułu XVI. Komisja Konsultacyjna Otwartych Przystaworzy może również uzgadniać poprawki służące poprawieniu wykonalności i efektywności niniejszego traktatu zgodnie z jego postanowieniami. Usprawnienia odnoszące się tylko do modyfikacji rocznej dystrybucji kwot aktywnych zgodnie z postanowieniami artykułu III i aneksu A, uaktualniania i dodatków do kategorii lub zdolności aparatury obserwacyjnej, jak określono w artykule IV, rewizji podziału kosztów zgodnie z postanowieniami aneksu L rozdział I ustęp 9, rozwiązań w zakresie dostępu do danych zgodnie z artykułem IX rozdział III i IV, oraz korzystania ze sprawozdań z misji zgodnie z artykułem VI rozdział I ustęp 21, a także mniej istotnych spraw o charakterze administracyjnym lub technicznym - są uzgadniane w ramach Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przystaworzy i nie są traktowane jako poprawki do niniejszego traktatu.

6. O ile nie postanowi inaczej, Komisja Konsultacyjna Otwartych Przystaworzy wnioskuje o wykorzystaniu obiektów i zaplecza administracyjnego Ośrodka Zapobiegania Konfliktom Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie lub innych obiektów istniejących w Wiedniu.

7. Postanowienia w zakresie działalności Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przystaworzy przedstawiono w aneksie L do niniejszego traktatu.

Artykuł XI

POWIADOMIENIA I SPRAWOZDANIA

Państwa-Strony przekazują powiadomienia i sprawozdania wymagane niniejszym traktatem w formie pisemnej. Państwa-Strony przekazują takie powiadomienia i sprawozdania za pośrednictwem kanałów dyplomatycznych lub - według własnego uznania - za pośrednictwem innych kanałów oficjalnych, takich jak sieć łączności KBWE.

Artykuł XII ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA

Zgodnie z prawem i zwyczajami międzynarodowymi Państwo-Strona jest zobowiązane do zapłacenia odszkodowań z tytułu szkód wyrządzonych innym Państwom-Stronom, osobom fizycznym i prawnym przynależnym do tych Państw-Stron lub ich własności w czasie realizacji niniejszego traktatu.

Artykuł XIII WYZNACZANIE PERSONELU, PRZYWILEJE I IMMUNITETY

Rozdział I Wyznaczanie personelu

1. Z chwilą zdeponowania dokumentu o ratyfikacji dowolnemu z Depozytariuszy każde Państwo-Strona przedstawia pozostałym Państwom-Stronom do wglądu listę personelu wyznaczonego do realizacji wszelkich zobowiązań związanych z wykonywaniem lotów obserwacyjnych na rzecz tego Państwa-Strony, łącznie z kontrolą i obróbką danych uzyskanych z obserwacji. Lista taka nie może obejmować w danym okresie więcej niż 400 osób. Lista zawiera nazwisko, płeć, datę urodzenia, miejsce urodzenia, numer paszportu i funkcję każdej osoby uwidocznionej na liście. Każde Państwo-Strona ma prawo wniesienia poprawek do listy wyznaczonego personelu w terminie 30 dni od wejścia w życie niniejszego traktatu, a w okresie późniejszym - co sześć miesięcy.

2. W przypadku gdy którakolwiek osoba wskazana na oryginalnej lub na którejkolwiek z poprawionych list jest nie do zaakceptowania dla Państwa-Strony dokonującego przeglądu list, Państwo to, w terminie 30 dni od daty otrzymania listy, powiadamia Państwo-Stronę przedstawiającą listę, że osoba taka jest dla niego nie do zaakceptowania. Osoby, wobec których nie zgłoszono zastrzeżeń w terminie 30 dni, są uważane za zaakceptowane. W przypadku gdy dowolne Państwo-Strona uzna w terminie późniejszym, że jakaś osoba jest dla niego nie do przyjęcia, Państwo to powiadamia Państwo-Stronę, które wyznaczyło tę osobę. Osoby, wobec których zgłoszono zastrzeżenia, są usuwane z listy uprzednio przedłożonej Państwu-Stronie zgłaszającemu zastrzeżenia.

3. Strona obserwowana zapewnia wizy i inne dokumenty niezbędne dla zagwarantowania każdej zaakceptowanej osobie wjazdu i możliwości przebywania na terytorium odpowiedniego Państwa-Strony w celu wypełniania obowiązków związanych z wykonywaniem lotów obserwacyjnych, łącznie z kontrolą obróbki danych uzyskanych z obserwacji. Wizy i inne

niezbędne dokumenty są wydawane:

- (A) nie później niż w terminie 30 dni po uznaniu osoby za zaakceptowaną, w którym to przypadku wiza musi być ważna w okresie nie krótszym niż 24 miesiące;
- (B) nie później niż w ciągu 1 godziny po przybyciu osoby do punktu granicznego, w którym to przypadku wiza będzie ważna na okres trwania obowiązków tej osoby lub
- (C) w każdym innym terminie ustalonym za obustronną zgodą zainteresowanych Państw-Stron.

Rozdział II Przywileje i immunitety

1. W celu efektywnego wypełniania funkcji i dla potrzeb realizacji niniejszego traktatu - nie zaś dla korzyści osobistych - personelowi wyznaczonemu zgodnie z postanowieniami rozdziału I ustępu 1 przyznane zostają przywileje i immunitety, z jakich korzysta personel dyplomatyczny zgodnie z artykułem 29, artykułem 30 ustęp 2, artykułem 31 ustęp 1, 2 i 3 oraz artykułami 34 i 35 Konwencji wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych, sporządzonej w Wiedniu dnia 18 kwietnia 1961 r., zwanej dalej Konwencją Wiedeńską. Wyznaczonemu personelowi przyznane zostają ponadto przywileje, z jakich korzysta personel dyplomatyczny zgodnie z artykułem 36 ustęp 1 litera (b) Konwencji Wiedeńskiej, z wyłączeniem przedmiotów, których wwóz lub wywóz jest zabroniony prawem lub ograniczony przepisami o kwarantannie.

2. Wspomniane przywileje i immunitety zostają przyznane wyznaczonemu personelowi na cały okres pomiędzy przybyciem i opuszczeniem terytorium Strony obserwowanej oraz w okresie późniejszym w odniesieniu do czynności wykonanych wcześniej w czasie pełnienia obowiązków służbowych. Personelowi takiemu zostają przyznane również przywileje i immunitety, z jakich korzysta personel dyplomatyczny w czasie przekraczania terytorium innych Państw-Stron zgodnie z postanowieniami artykułu 40 ustęp 1 Konwencji Wiedeńskiej.

3. Strona obserwująca może zrzec się immunitetu od jurysdykcji w przypadkach, które utrudniałyby wymiar sprawiedliwości, przy czym zrzeczenie się immunitetu pozostaje bez uszczerbku dla postanowień niniejszego traktatu. Zrzeczenie się immunitetu musi być wyraźne (w znaczeniu: nie może być dorozumiane). Zrzec się immunitetu w imieniu członków personelu niebędących obywatelami Strony obserwowanej może wyłącznie Państwo-Strona, którego obywatelami są ci członkowie personelu.

4. Niezależnie od przywilejów i immunitetów czy praw Strony obserwowanej określonych w niniejszym traktacie obowiązkiem wyznaczonego personelu jest przestrzeganie praw i przepisów Strony obserwowanej.

5. O ile postanowienia traktatu nie przewidują inaczej, środkiem transportu personelu przyznany zostaje taki sam immunitet od rewizji, rekwizycji, obciążenia lub tytułów egzekucyjnych, z jakiego korzystają misje dyplomatyczne zgodnie z artykułem 22 ustęp 3 Konwencji Wiedeńskiej.

Artykuł XIV PAŃSTWA BENELUKSU

1. Wyłącznie dla celów artykułów II do IX i artykułu XI, a także aneksów od A do I oraz aneksu K do niniejszego traktatu Królestwo Belgii, Wielkie Księstwo Luksemburga i Królestwo Niderlandów są traktowane jako jedno Państwo-Strona, zwane dalej Beneluksem.

2. Bez uszczerbku dla postanowień artykułu XV wspomniane wyżej Państwa-Strony mogą

odstąpić od stosowania tego rozwiązania po notyfikacji wystosowanej do wszystkich pozostałych Państw-Stron traktatu. Rozwiązanie to zostanie uznane za nieistniejące począwszy od dnia 31 grudnia następującego po upływie okresu 60 dni po dokonaniu notyfikacji.

Artykuł XV OKRES OBOWIĄZYWANIA I WYSTĘPOWANIE Z TRAKTATU

1. Okres obowiązywania niniejszego traktatu jest nieograniczony.

2. Państwo-Strona ma prawo do wystąpienia z niniejszego traktatu. Państwo-Strona zamierzające wystąpić z traktatu powinno zawiadomić o takiej decyzji każdego z depozytariuszy oraz inne Państwa-Strony z co najmniej sześciomiesięcznym wyprzedzeniem przed datą planowanego wystąpienia. Depozytariusze niezwłocznie poinformują wszystkie pozostałe Państwa-Strony o takim zawiadomieniu.

3. W przypadku udzielenia przez Państwo-Stronę zawiadomienia o zamiarze wystąpienia z traktatu zgodnie z postanowieniami ustępu 2, depozytariusze zwołują konferencję Państw-Stron w terminie nie krótszym niż 30 dni i nie dłuższym niż 60 dni po otrzymaniu takiego zawiadomienia, w celu rozważenia wpływu takiego wystąpienia na niniejszy traktat.

Artykuł XVI POPRAWKI I OKRESOWE PRZEGLĄDY

1. Każde Państwo-Strona ma prawo proponowania poprawek do niniejszego traktatu. Tekst każdej proponowanej poprawki przedkładany jest każdemu z depozytariuszy, który przekazuje go wszystkim Państwom-Stronom do rozważenia. Na wniosek co najmniej trzech Państw-Stron złożony w terminie 90 dni od przekazania proponowanej poprawki depozytariusze zwołują konferencję Państw-Stron mającą na celu rozważenie proponowanej poprawki. Konferencja taka rozpocznie się w terminie nie krótszym niż 30 dni i nie dłuższym niż 60 dni po otrzymaniu trzeciego wniosku.

2. Poprawka do traktatu podlega zatwierdzeniu przez wszystkie Państwa-Strony albo poprzez złożenie depozytariuszowi w okresie 90 dni od przekazania proponowanej poprawki pisemnego zawiadomienia o zatwierdzeniu, albo poprzez zatwierdzenie na konferencji zwołanej zgodnie z postanowieniami ustępu 1. Przyjęta w ten sposób poprawka podlega ratyfikacji zgodnie z postanowieniami artykułu XVII ustęp 1 i wchodzi w życie w terminie 60 dni po zdeponowaniu dokumentów ratyfikacyjnych przez Państwa-Strony.

3. O ile co najmniej trzy Państwa-Strony nie złożyły wcześniej odpowiedniego wniosku, depozytariusze zwołują konferencję Państw-Stron w celu dokonania przeglądu procesu wdrażania niniejszego traktatu trzy lata po jego wejściu w życie, a następnie co 5 lat.

Artykuł XVII DEPOZYTARIUSZE, WEJŚCIE W ŻYCIE I PRZYSTĄPIENIE DO TRAKTATU

1. Niniejszy traktat podlega ratyfikacji przez każde z Państw-Stron zgodnie z jego własnym prawem konstytucyjnym. Instrumenty ratyfikacyjne i instrumenty przystąpienia zostaną złożone Rządowi Kanady albo Rządowi Republiki Węgierskiej albo obydwu, wyznaczonym niniejszym na depozytariuszy. Niniejszy traktat rejestrowany jest przez depozytariuszy zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych.

2. Niniejszy traktat wchodzi w życie 60 dni po zdeponowaniu 20 dokumentów ratyfikacyjnych, łącznie z instrumentami depozytariuszy i Państw-Stron, których wyznaczona indywidualna kwota pasywna lotów obserwacyjnych określona w aneksie A wynosi osiem lub więcej.

3. Niniejszy traktat jest otwarty do podpisu przez Armenię, Azerbejdżan, Gruzję, Kazachstan, Kirgistan, Mołdowę, Tadżykistan, Turkmenię i Uzbekistan oraz podlega ratyfikacji przez te kraje. Każde z tych państw, które nie podpisze niniejszego traktatu przed jego wejściem w życie zgodnie z postanowieniami ustępu 2, może do niego przystąpić w każdym czasie przez złożenie dokumentu przystąpienia u jednego z depozytariuszy.

4. W okresie sześciu miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego traktatu każde inne państwo-uczestnik KBWE może zgłosić akces do traktatu poprzez przedstawienie pisemnego wniosku jednemu z depozytariuszy. Depozytariusz otrzymujący taki wniosek przedstawia go bezzwłocznie wszystkim Państwom-Stronom. Państwa wnioskujące o przystąpienie do traktatu mogą również - na własne życzenie - przedstawić wniosek o przydział kwoty pasywnej i wysokość tej kwoty.

Kwestia ta powinna zostać wniesiona pod obrady kolejnego regularnego spotkania Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przesłuchań i rozstrzygnięta we właściwym trybie.

5. Po upływie okresu sześciu miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego traktatu Komisja Konsultacyjna Otwartych Przesłuchań może rozważyć przystąpienie do niniejszego traktatu każdego państwa, które w przekonaniu Komisji jest zdolne i pragnie wnieść swój wkład w realizację celów niniejszego traktatu.

6. Dla jakiegokolwiek państwa, które nie złożyło instrumentu ratyfikacyjnego do czasu wejścia traktatu w życie, lecz które ratyfikowało lub przystąpiło do traktatu później, traktat wchodzi w życie po upływie 60 dni od daty złożenia instrumentu ratyfikacyjnego lub przystąpienia.

7. Depozytariusze niezwłocznie informują wszystkie Państwa-Strony o:

- (A) dacie złożenia każdego z instrumentów ratyfikacyjnych i dacie wejścia w życie niniejszego traktatu;
- (B) dacie złożenia wniosku o przystąpienie, nazwie wnioskującego kraju i wyniku procedury;
- (C) dacie zdeponowania każdego instrumentu przystąpienia i dacie wejścia w życie traktatu dla każdego państwa, które do niego przystępuje;
- (D) zwołaniu konferencji, zgodnie z postanowieniami artykułów XV i XVI;
- (E) wszelkich przypadkach wystąpienia z traktatu, zgodnie z postanowieniami artykułu XV, i o dacie takiego wystąpienia;
- (F) dacie wejścia w życie jakichkolwiek poprawek do niniejszego traktatu oraz
- (G) wszelkich innych sprawach, o których depozytariusze mają obowiązek informować Państwa-Strony,

Artykuł XVIII

TYMCZASOWE STOSOWANIE I ETAPOWE WDRAŻANIE TRAKTATU

W celu ułatwienia procesu wdrażania niniejszego traktatu pewne jego postanowienia stosowane są tymczasowo, podczas gdy inne wdrażane są etapowo.

Rozdział I **Stosowanie tymczasowe**

1. Bez szkody dla postanowień artykułu XVII państwa-sygnatariusze zastosują tymczasowo następujące postanowienia niniejszego traktatu:

- (A) artykuł VI rozdział I ustęp 4;
- (B) artykuł X ustępy 1, 2, 3, 6 i 7;
- (C) artykuł XI;
- (D) artykuł XIII rozdział I ustępy 1 i 2;
- (E) artykuł XIV oraz
- (F) aneks L rozdział I.

2. Tymczasowe stosowanie obowiązuje przez okres 12 miesięcy od daty otwarcia traktatu do podpisania. W przypadku gdy traktat nie wejdzie w życie przed wygaśnięciem okresu tymczasowego stosowania, okres ten może zostać przedłużony decyzją wszystkich państw-sygnatariuszy. Okres tymczasowego stosowania upływa z datą wejścia traktatu w życie, Państwa-Strony mogą jednak zdecydować o przedłużeniu okresu tymczasowego stosowania w odniesieniu do państw-sygnatariuszy, które nie ratyfikowały traktatu.

Rozdział II **Etapowe wdrażanie traktatu**

1. Po wejściu w życie niniejszy traktat będzie wdrażany etapowo zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału. Postanowienia ustępów 2-6 niniejszego rozdziału stosuje się w okresie od wejścia traktatu w życie do dnia 31 grudnia trzeciego roku następującego po roku wejścia traktatu w życie.

2. Bez względu na postanowienia artykułu IV ustęp 1, w okresie wskazanym w ustępie 1 niniejszego rozdziału żadne Państwo-Strona nie może stosować termalnego skanera liniowego, jeśli taki jest zainstalowany na pokładzie samolotu obserwacyjnego, chyba że Strona obserwowana i obserwująca uzgodniły inaczej. Aparaty takie nie podlegają homologacji na warunkach aneksu D. Jeśli usunięcie takiego aparatu z pokładu samolotu obserwacyjnego jest uciążliwe, to umieszczone na nim zostaną pokrywy lub inne urządzenia uniemożliwiające korzystanie z niego w czasie wykonywania lotów obserwacyjnych zgodnie z postanowieniami artykułu IV ustęp 4.

3. Bez względu na postanowienia artykułu IV ustęp 9, w okresie wskazanym w ustępie 1 niniejszego rozdziału, żadne Państwo-Strona nie ma obowiązku wystawienia samolotu obserwacyjnego wyposażonego w aparaturę z każdej kategorii aparatury obserwacyjnej, o maksymalnych możliwościach technicznych i w liczbie określonej w artykule IV ustęp 2, pod warunkiem że samolot obserwacyjny jest wyposażony w:

- (A) pojedynczy panoramiczny aparat fotograficzny lub
- (B) nie mniej niż dwie sztuki fotograficznych aparatów kadrowych,

4. Bez względu na postanowienia aneksu B rozdział II ustęp 2 litera (A) niniejszego traktatu, w okresie określonym w ustępie 1 niniejszego rozdziału, nośniki informacji powinny być opisywane danymi zgodnie ze stosowaną praktyką Państw-Stron.

5. Bez względu na postanowienia artykułu VI rozdziału I ustęp 1, w okresie wskazanym w ustępie 1 niniejszego rozdziału, żadne Państwo-Strona nie ma prawa do otrzymania samolotu o

wyspecyfikowanym zasięgu bez uzupełniania paliwa.

6. W okresie określonym w ustępie 1 niniejszego rozdziału podział kwot aktywnych zostanie ustalony zgodnie z postanowieniami aneksu A rozdział II ustęp 2 niniejszego traktatu.

7. Dalsze etapowe wprowadzanie dodatkowych kategorii aparatury obserwacyjnej lub podwyższanie możliwości technicznych istniejących kategorii aparatury obserwacyjnej należy do zadań Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przestworzy zgodnie z postanowieniami artykułu IV ustęp 3 dotyczącymi takiego wprowadzania lub podwyższania.

Artykuł XIX ORYGINAŁY TRAKTATU

Oryginały niniejszego traktatu, którego teksty: angielski, francuski, niemiecki, włoski, rosyjski i hiszpański są jednakowo autentyczne, zostaną złożone w archiwach depozytariuszy. Depozytariusze wydają wszystkim Państwom-Stronom poświadczone kopie niniejszego traktatu.

Aneks A

KWOTY I MAKSYMALNE DŁUGOŚCI LOTU

Rozdział I

Przyznane kwoty pasywne

1. Poniższy wykaz przyznanych kwot pasywnych obowiązywać będzie jedynie te Państwa-Strony, które ratyfikowały traktat:

dla Republiki Federalnej Niemiec	12
dla Stanów Zjednoczonych Ameryki	42
dla grupy Państw-Stron: Republika Białoruś i Federacja Rosyjska	42
dla Beneluksu	6
dla Republiki Bułgarii	4
dla Kanady	12
dla Królestwa Danii	6
dla Królestwa Hiszpanii	4
dla Republiki Francuskiej	12
dla Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej	12
dla Republiki Greckiej	4
dla Republiki Węgier	4
dla Republiki Islandii	4
dla Republiki Włoskiej	12
dla Królestwa Norwegii	7
dla Rzeczypospolitej Polskiej	6
dla Republiki Portugalskiej	2
dla Rumunii	6
dla Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej	4
dla Republiki Turcji	12
dla Ukrainy	12

2. W przypadku ratyfikacji lub przystąpienia do traktatu innych państw zgodnie z postanowieniami artykułu XVII oraz litery (C) ustępu 4 artykułu X, z uwzględnieniem postanowień litery (D) ustępu 4 artykułu X, przyznanie tym państwom kwot pasywnych zostanie rozpatrzone na kolejnym posiedzeniu zwykłym Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przystawczy po przedłożeniu dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia do traktatu.

Rozdział II

Pierwszy podział aktywnych kwot lotów obserwacyjnych

1. Pierwszy podział kwot aktywnych zgodnie z artykułem III rozdział I ustęp 6 traktatu jest taki, że każde Państwo-Strona obowiązane jest przyjąć nad swoim terytorium liczbę lotów obserwacyjnych nieprzekraczającą 75 procent, w zaokrągleniu w dół do najbliższej liczby całkowitej, indywidualnej kwoty pasywnej przyznanej zgodnie z ustępem 1 rozdziału I niniejszego aneksu. Pierwszy podział kwot aktywnych przyznany według tej zasady Państwom-Stronom prowadzącym negocjacje w ramach Konferencji Otwartych Przystawczy, w Wiedniu, obowiązuje od daty wejścia w życie niniejszego traktatu do dnia 31 grudnia następnego roku po wejściu traktatu w życie i stosuje się do tych Państw-Stron, które ratyfikowały traktat. Pierwszy

podział kwot ustanowiono jak niżej:

Republice Federalnej Niemiec przysługuje prawo do przeprowadzenia trzech lotów obserwacyjnych nad terytorium grupy Państw-Stron: Republika Białoruś i Federacja Rosyjska, a także do jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Ukrainy;

Stanom Zjednoczonym Ameryki przysługuje prawo do przeprowadzenia ośmiu lotów obserwacyjnych nad terytorium grupy Państw-Stron: Republika Białoruś i Federacja Rosyjska, a także jednego lotu obserwacyjnego, wspólnie z Kanadą, nad terytorium Ukrainy;

Grupie Państw-Stron: Republika Białoruś i Federacja Rosyjska przysługuje prawo do przeprowadzenia dwóch lotów obserwacyjnych nad terytorium państw Beneluksu, zgodnie z artykułem XIV traktatu, dwóch lotów obserwacyjnych nad terytorium Kanady, dwóch lotów obserwacyjnych nad terytorium Królestwa Danii, trzech lotów obserwacyjnych nad terytorium Republiki Francuskiej, trzech lotów obserwacyjnych nad terytorium Republiki Federalnej Niemiec, jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Republiki Greckiej, dwóch lotów obserwacyjnych nad terytorium Republiki Włoskiej, dwóch lotów obserwacyjnych nad terytorium Królestwa Norwegii, dwóch lotów obserwacyjnych nad terytorium Republiki Turcji, trzech lotów obserwacyjnych nad terytorium Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz czterech lotów obserwacyjnych nad terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki;

Królestwu Belgii, Wielkiemu Księstwu Luksemburga i Królestwu Niderlandów, określanym tu łącznie mianem Beneluksu, przysługuje prawo do przeprowadzenia jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium grupy Państw-Stron: Republika Białoruś i Federacja Rosyjska oraz jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

Republice Bułgarii przysługuje prawo do przeprowadzenia jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Republiki Greckiej, jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Republiki Włoskiej oraz jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Republiki Turcji;

Kanadzie przysługuje prawo do przeprowadzenia dwóch lotów obserwacyjnych nad terytorium grupy Państw-Stron: Republika Białoruś i Federacja Rosyjska, jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Federacyjnej Republiki Czech i Słowacji, jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz jednego lotu obserwacyjnego, wspólnie ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki, nad terytorium Ukrainy;

Królestwu Danii przysługuje prawo do przeprowadzenia jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium grupy Państw-Stron: Republika Białoruś i Federacja Rosyjska oraz jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

Królestwu Hiszpanii przysługuje prawo do przeprowadzenia jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej;

Republice Francuskiej przysługuje prawo do przeprowadzenia trzech lotów obserwacyjnych nad terytorium grupy Państw-Stron: Republika Białoruś i Federacja Rosyjska oraz jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Rumunii;

Zjednoczonemu Królestwu Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej przysługuje prawo do przeprowadzenia trzech lotów obserwacyjnych nad terytorium grupy Państw-Stron: Republika Białoruś i Federacja Rosyjska oraz jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Ukrainy;

Republice Greckiej przysługuje prawo do przeprowadzenia jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Republiki Bułgarii oraz jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Rumunii;

Republice Węgier przysługuje prawo do przeprowadzenia jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Rumunii oraz jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Ukrainy;

Republice Włoskiej przysługuje prawo do przeprowadzenia dwóch lotów obserwacyjnych

nad terytorium grupy Państw-Stron: Republika Białoruś i Federacja Rosyjska, jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Republiki Węgier oraz jednego lotu obserwacyjnego, wspólnie z Republiką Turcji, nad terytorium Ukrainy;

Królestwu Norwegii przysługuje prawo do przeprowadzenia dwóch lotów obserwacyjnych nad terytorium grupy Państw-Stron: Republika Białoruś i Federacja Rosyjska oraz jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

Rzeczypospolitej Polskiej przysługuje prawo do przeprowadzenia jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Republiki Federalnej Niemiec, jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium grupy Państw-Stron: Republika Białoruś i Federacja Rosyjska oraz jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Ukrainy;

Rumunii przysługuje prawo do przeprowadzenia jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Republiki Bułgarii, jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Republiki Greckiej, jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Republiki Węgierskiej oraz jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Ukrainy.

Czeskiej i Słowackiej Republice Federacyjnej przysługuje prawo do przeprowadzenia jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Republiki Federalnej Niemiec i jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Ukrainy;

Republice Turcji przysługuje prawo do przeprowadzenia dwóch lotów obserwacyjnych nad terytorium grupy Państw-Stron: Republika Białoruś i Federacja Rosyjska, jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Republiki Bułgarii oraz dwóch lotów obserwacyjnych, w tym jednego wspólnie z Republiką Włoską, nad terytorium Ukrainy;

Ukrainie przysługuje prawo do przeprowadzenia jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Federacyjnej Republiki Czech i Słowacji, jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Republiki Węgier, jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jednego lotu obserwacyjnego nad terytorium Rumunii oraz dwóch lotów obserwacyjnych nad terytorium Republiki Turcji.

2. Po pierwszym podziale kwot do czasu pełnego wprowadzenia w życie postanowień artykułu XVIII odnoszących się do wykorzystania kwot aktywnych podziały roczne będą dokonywane zgodnie z regułą 75 procent, ustanowioną w ustępie 1 tego rozdziału w stosunku do przydziału indywidualnych kwot pasywnych.

3. Z dniem pełnego wprowadzenia w życie traktatu każde Państwo-Strona obowiązane będzie przy kolejnych podziałach kwot aktywnych do przyjęcia, na żądanie, pełnej liczby lotów obserwacyjnych do wysokości własnej indywidualnej kwoty pasywnej. Gdy tylko będzie to możliwe i wskazane, przy braku innych uzgodnień, podziały te będą opierać się na zasadzie proporcjonalnego wzrostu kwot aktywnych przyznanych podczas pierwszego podziału.

4. W przypadku ratyfikacji lub przystąpienia do traktatu innego państwa, zgodnie z postanowieniami artykułu XVII, przyznanie temu państwu kwot aktywnych zostanie rozważone na kolejnym zwykłym posiedzeniu Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przystawczy po złożeniu instrumentu ratyfikacji lub przystąpienia do traktatu, z uwzględnieniem następujących postanowień:

- (A) państwo ratyfikujące lub przystępujące do traktatu może domagać się przeprowadzenia lotów obserwacyjnych nad terytorium Państw-Stron traktatu w ramach kwot pasywnych przyznanych temu państwu zgodnie z postanowieniami rozdziału I ustęp 2 niniejszego aneksu oraz w ramach kwot aktywnych Państw-Stron, wymaganych do przyznania prawa do odbycia lotów obserwacyjnych, o ile Umawiające się Strony nie uzgodnią inaczej, oraz
- (B) jednocześnie wszystkie Państwa-Strony mogą zażądać przeprowadzenia lotów obserwacyjnych nad terytorium państwa podpisującego lub przystępującego do traktatu w

ramach swoich kwot aktywnych oraz w ramach przyznanych temu państwu kwot pasywnych.

Rozdział III **Maksymalne długości lotów obserwacyjnych**

Maksymalne długości lotów obserwacyjnych nad terytoriami obserwowanych Stron, licząc od lotnisk Otwartych Przestworzy, przedstawiają się następująco:

Republika Federalna Niemiec

WUNSTORF	1,200 kilometrów
LANDSBERG-LECH	1,200 kilometrów

Stany Zjednoczone Ameryki

WASHINGTON-DULLES	4,900 kilometrów
TRAVIS AFB	4,000 kilometrów
ELMENDORF AFB	3,000 kilometrów
LINCOLN-MUNICIPAL	4,800 kilometrów

Grupa Państw-Stron: Republika Białoruś i Federacja Rosyjska

KUBINKA	5,000 kilometrów
UŁAN UDE	5,000 kilometrów
WORKUTA	6,500 kilometrów
MAGADAN	6,500 kilometrów

Beneluks

ZAVENTEM/MELSBROEK	945 kilometrów
--------------------	----------------

Republika Bułgarii

SOFIA	660 kilometrów
BURGAS	660 kilometrów

Kanada

OTTAWA	5,000 kilometrów
IQUALUIT	6,000 kilometrów
YELLOWKNIFE	5,000 kilometrów

Królestwo Danii

METROPOLITAN	800 kilometrów
FAROE ISLANDS	250 kilometrów
GRENLANDIA	5,600 kilometrów

Królestwo Hiszpanii

GETAFE	1,300 kilometrów
GANDO	750 kilometrów
VALENCIA	1,300 kilometrów
VALLADOLID	1,300 kilometrów

MORON 1,300 kilometrów

Republika Francuska

ORLEANS-BRICY 1,400 kilometrów

NICE-COTE D'AZUR 800 kilometrów

TOULOUSE-BLAGNAC 700 kilometrów

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej

BRIZE-NORTON 1,150 kilometrów

SCAMPTON 1,150 kilometrów

LEUCHARS 1,150 kilometrów

z WYSPAMI SCILLY 1,500 kilometrów

z WYSPAMI SZETLANDZKIMI 1,500 kilometrów

Republika Grecka

THESSALONIKI 900 kilometrów

ELEFSIS 900 kilometrów

Z WYSPAMI KRETA, KARPATOS, RODOS i KOS 1,100 kilometrów

Republika Węgier

BUDAPESZT-FERIHEGY 860 kilometrów

Republika Islandii

1,500 kilometrów

Republika Włoska

MILANO-MALPENSA 1,130 kilometrów

PALERMO-PUNTA-RAIS 1,400 kilometrów

Królestwo Norwegii

OSLO-GARDERMOEN 1,700 kilometrów

TROMSOE-LANGNES 1,700 kilometrów

Rzeczpospolita Polska

WARSZAWA-OKĘCIE 1,400 kilometrów

Republika Portugalii

LISBOA 1,200 kilometrów

Sta. Maria 1,700 kilometrów

PORTO SANTO 1,030 kilometrów

Rumunia

BUKARESZT-OTOPENI 900 kilometrów

TIMISOARA 900 kilometrów

BACAU 900 kilometrów

Czeska i Słowacka Republika Federacyjna

PRAHA
BRATISLAVA
KOSICE

600 kilometrów
700 kilometrów
400 kilometrów

Republika Turcji

ESKISEHIR
DIYARBAKIR

1,500 kilometrów
1,500 kilometrów

Ukraina

BORISPOL

2,100 kilometrów

Aneks B

INFORMACJE O APARATURZE OBSERWACYJNEJ

Rozdział I

Informacja techniczna

1. Zgodnie z ustępem 10 artykułu IV każde Państwo-Strona obowiązane jest przekazać pozostałym Państwom-Stronom wyszczególnione w niniejszym rozdziale dane techniczne wszystkich aparatów obserwacyjnych zainstalowanych na samolocie obserwacyjnym wyznaczonym przez to Państwo-Stronę zgodnie z artykułem V traktatu.

2. Przekazywane są następujące dane techniczne optycznych kamer panoramicznych i kamer kadrowych:

- (A) typ i model;
- (B) pole widzenia wzdłuż i w poprzek toru lotu lub kąty skanowania w stopniach;
- (C) wymiary kadru w milimetrach na milimetry;
- (D) czas ekspozycji w sekundach;
- (E) typ i barwa stosowanych filtrów optycznych i ich współczynniki krotności;
- (F) dla każdego obiektywu:
 - (1) nazwa;
 - (2) długość ogniskowej w milimetrach;
 - (3) maksymalna względna apertura obiektywu;
 - (4) rozdzielczość przy współczynniku kontrastu 1.000:1 lub ekwiwalentnym współczynniku modulacji 1.0, przy maksymalnej względnej aperturze, w liniach na milimetr;
- (G) minimalny i maksymalny odstęp czasu między kadrami w sekundach lub czas jednostkowy wyrażony liczbą kadrów na sekundę, jeśli ma zastosowanie;
- (H) maksymalny stosunek prędkości do wysokości, jeśli ma zastosowanie;
- (I) dla optycznych kamer kadrowych należy podać maksymalny kąt zmierzony od poziomu lub minimalny kąt zmierzony od pionu w stopniach oraz
- (J) maksymalną wysokość użytkowania w metrach, jeśli ma zastosowanie.

3. W odniesieniu do kamer video przekazywane są następujące dane:

- (A) typ i model;
- (B) pole widzenia wzdłuż i w poprzek toru lotu w stopniach;
- (C) dla obiektywu:
 - (1) długość ogniskowej w milimetrach;
 - (2) maksymalna względna apertura;
 - (3) rozdzielczość przy współczynniku kontrastu 1.000:1 lub ekwiwalentnym współczynniku modulacji 1.0, przy maksymalnej względnej aperturze, w liniach na milimetr;
- (D) wymiary detektora w mikrometrach lub równorzędna informacja o detektorze;
- (E) ilość elementów detektora;
- (F) światłoczułość systemu w luksach lub watach na centymetr kwadratowy oraz
- (G) szerokość pasma widmowego w nanometrach.

4. Przekazywane są następujące informacje o termalnych skanerach liniowych:

- (A) typ i model;
- (B) pole widzenia i kąt skanowania w stopniach;

- (C) minimalne chwilowe pole widzenia wzdłuż i w poprzek osi lotu w miliradianach;
- (D) szerokość pasma widmowego w mikrometrach;
- (E) najniższa wykrywalna różnica temperatur w stopniach Celsjusza;
- (F) temperatura robocza detektora w stopniach Celsjusza;
- (G) wymagany czas od uruchomienia do ochłodzenia do temperatury roboczej w minutach;
- (H) maksymalny czas pracy, jeśli ma zastosowanie;
- (I) maksymalny stosunek prędkości do wysokości oraz
- (J) maksymalna wysokość użytkowania w metrach, jeśli ma zastosowanie.

5. Następujące dane techniczne są przekazywane o radarach obserwacji bocznej z syntetyczną aperturą:

- (A) typ i model;
- (B) pasma częstotliwości radaru oraz konkretna częstotliwość robocza urządzenia w megahercach;
- (C) polaryzacje;
- (D) ilość impulsów radiolokacyjnych na metr lub na sekundę;
- (E) minimalny kąt pracy bliskiej strefy obserwacji w stopniach od pionu;
- (F) szerokość pola pokrycia w kilometrach;
- (G) terenowa zdolność rozdzielcza w odległości i azymucie w metrach dla zasięgu i azymutu w płaszczyźnie skośnej;
- (H) maksymalna wysokość użytkowania w metrach, jeśli ma zastosowanie, oraz
- (I) moc wyjściowa nadajnika w watach.

6. Następujące informacje są przekazywane w odniesieniu do aparatury rejestrującej dane na filmie fotograficznym:

- (A) typ filmu stosowanego dla poszczególnych aparatów;
- (B) szerokość filmu w milimetrach;
- (C) rozdzielczość filmu przy współczynniku kontrastu 1.000:1 lub ekwiwalentnym współczynniku modulacji 1.0, w liniach na milimetr, oraz
- (D) pojemność kasety z każdym rodzajem filmu w metrach.

7. Następujące informacje są przekazywane w odniesieniu do aparatury rejestrującej dane na innych nośnikach informacji:

- (A) typ i model urządzenia rejestrującego dane;
- (B) typ i format nośnika informacji;
- (C) szerokość pasma w hercach, jeśli ma zastosowanie;
- (D) prędkość zapisu danych w megabitach na sekundę, jeśli ma zastosowanie;
- (E) pojemność nośnika informacji w minutach lub megabitach oraz
- (F) format gromadzenia danych zebranych przez aparaturę obserwacyjną i opisu danych.

Rozdział II

Opisywanie danych

1. Dane zebrane przez aparaturę podczas lotu obserwacyjnego są opisywane przez umieszczenie następujących informacji na taśmie rozbiegowej każdej rolki oryginalnego filmu negatywowego lub na początku innego nośnika informacji, zgodnie z postanowieniami załącznika 1 do niniejszego aneksu:

- (A) numeru lotu obserwacyjnego;
- (B) daty lotu obserwacyjnego;
- (C) opisu aparatury obserwacyjnej;
- (D) rozmieszczenia aparatury obserwacyjnej;
- (E) długości ogniskowej, jeśli ma zastosowanie.

2. Następujące informacje są zapisywane ręcznie lub elektronicznie z systemu nawigacyjnego i awionicznego samolotu obserwacyjnego i wypisywane na danych zebranych przez aparaturę obserwacyjną w okresie prowadzenia obserwacji, w sposób niezaciemniający szczegółów obrazu, zgodnie z postanowieniami załącznika 1 do niniejszego aneksu:

(A) w przypadku kamer optycznych:

(1) na początku okresu obserwacji i w każdym przejściowym miejscu obserwacji, w którym dokonywana jest znaczna zmiana wysokości ponad powierzchnię terenu, kursu lub prędkości, oraz w przedziałach czasu, które określi Komisja Konsultacyjna Otwartych Przestworzy w przejściowym okresie obowiązywania traktatu:

- (a) wysokość nad poziomem terenu;
- (b) pozycja;
- (c) kurs rzeczywisty oraz
- (d) kąt skanowania;

(2) na każdym kadrze filmu fotograficznego:

- (a) numer kadru;
- (b) czas oraz
- (c) kąt przechylenia;

(B) w przypadku kamer video i liniowych skanerów termalnych na początku okresu obserwacji i w każdym przejściowym miejscu obserwacji, w którym dokonywana jest znaczna zmiana wysokości ponad powierzchnię terenu, kursu lub prędkości, oraz w przedziałach czasu, które określi Komisja Konsultacyjna Otwartych Przestworzy w przejściowym okresie obowiązywania traktatu:

- (1) daty i czasu;
- (2) wysokości nad poziomem terenu;
- (3) pozycji;
- (4) kursu rzeczywistego oraz
- (5) kąta przeszukiwania;

(C) w przypadku radarów obserwacji bocznej o syntetycznej aperturze:

(1) na początku okresu obserwacji i w każdym przejściowym miejscu obserwacji, w którym dokonywana jest znaczna zmiana wysokości ponad powierzchnię terenu, kursu lub prędkości, oraz w przedziałach czasu, które określi Komisja Konsultacyjna Otwartych Przestworzy w przejściowym okresie obowiązywania traktatu:

- (a) daty i czasu;
- (b) wysokości nad poziomem terenu;
- (c) pozycji;
- (d) kursu rzeczywistego;
- (e) kąta widzenia do przedniego skraju pola pokrycia;
- (f) pola pokrycia oraz
- (g) polaryzacji;

(2) każdorazowo, przy każdym pomiarze mającym na celu właściwe przetworzenie obrazu, następujące dane są opisywane:

- (a) prędkość względem ziemi;
- (b) kąt znoszenia;
- (c) kąt pochylenia oraz
- (d) kąt przechylenia.

3. Informacje wyszczególnione w ustępie 1 i 2 niniejszego rozdziału są umieszczane na każdej odbitce pozytywowej przy kopiowaniu pojedynczych klatek lub sekwencji obrazów z oryginalnego filmu negatywowego lub innych nośników zapisu informacji.

4. Państwowo-Stronom przysługuje prawo do opisywania danych zebranych podczas lotu obserwacyjnego za pomocą symboli alfanumerycznych lub za pomocą innego kodu

uzgodnionego przez Komisję Konsultacyjną Otwartych Przestworzy w okresie tymczasowego stosowania traktatu.

Załącznik 1 do aneksu B

Opisywanie danych zebranych podczas lotu obserwacyjnego

1. Numer informacyjny lotu obserwacyjnego tworzony jest z jednej grupy sześciu znaków alfanumerycznych, zgodnie z następującą konwencją:

- (A) litery "OS";
- (B) ostatnia cyfra roku kalendarzowego, na który została przyznana dana kwota aktywna, oraz
- (C) trzycyfrowy numer identyfikacyjny każdego lotu obserwacyjnego, zawierający aktywną kwotę lotów obserwacyjnych nad terytorium innego Państwa-Strony, przyznawaną co roku danemu Państwu-Stronie przez Komisję Konsultacyjną Otwartych Przestworzy.

2. Opis aparatury obserwacyjnej składa się z jednego bloku złożonego z maksymalnie sześciu znaków alfanumerycznych, składającego się z dwóch grup zgodnie z następującą konwencją:

- (A) grupa złożona z maksymalnie czterech liter, określająca kategorię aparatury zgodnie z następującą konwencją:
 - (1) "OP" - optyczna kamera panoramiczna;
 - (2) "OF" - optyczna kamera kadrowa;
 - (3) "TV" - kamera video;
 - (4) "IRLS" - termalny skaner liniowy;
 - (5) "SAR" - radar obserwacji bocznej z syntetyczną aperturą;
- (B) grupa dwóch liter określająca rodzaj nośnika informacji, zgodnie z następującą konwencją:
 - (1) "BI" - czarno-biały, izopanchromatyczny;
 - (2) "BM" - czarno-biały, monochromatyczny;
 - (3) "BP" - czarno-biały, panchromatyczny;
 - (4) "BR" - czarno-biały, odwracalny;
 - (5) "TA" - taśma, zapis analogowy;
 - (6) "TD" - taśma, zapis cyfrowy.

3. Rozmieszczenie aparatury obserwacyjnej określa jeden blok o maksymalnie 9 znakach alfanumerycznych złożony z 3 grup, zgodnie z następującą konwencją:

- (A) grupa 4 znaków alfanumerycznych określających sposób zainstalowania aparatu obserwacyjnego na samolocie obserwacyjnym:
 - (1) aparat obserwacyjny zamontowany wewnątrz samolotu określony jest kodem "INT" oraz cyfrą wskazującą miejsce jego instalacji w samolocie obserwacyjnym, licząc od dziobu do ogona samolotu obserwacyjnego;
 - (2) aparat obserwacyjny podwieszony zostanie oznaczony kodem "POD", po którym umieszczona jest jedna z trzech wymienionych poniżej liter:
 - (a) "L" - podwieszony pod lewym skrzydłem;
 - (b) "R" - podwieszony pod prawym skrzydłem;
 - (c) "C" - podwieszony w osi samolotu;
- (B) grupa maksymalnie 3 znaków alfanumerycznych, oznaczająca sposób zamontowania aparatu obserwacyjnego, zgodnie z następującą konwencją:
 - (1) montaż pionowy, przy którym aparat obserwacyjny odchylony jest od pionu nie więcej niż o pięć stopni, zostanie oznaczony literą "V";
 - (2) montaż ukośny, przy którym aparat obserwacyjny jest odchylony od pionu o więcej niż pięć stopni, zostanie oznaczony jedną z dwóch poniżej podanych liter, poprzedzającą kąt nachylenia wyrażony w stopniach:
 - (a) "L" - odchylenie w lewo;
 - (b) "R" - odchylenie w prawo;
 - (3) montaż dwóch lub więcej aparatów obserwacyjnych sprzężonych oznaczany jest literą

"F";

(C) przy instalacji sprzężonej liczbę i położenie aparatów obserwacyjnych oznacza układ maksymalnie dwóch cyfr, zgodnie z następującą zasadą:

- (1) pierwsza cyfra oznacza łączną liczbę zainstalowanych aparatów obserwacyjnych;
- (2) druga cyfra oznacza położenie danego aparatu obserwacyjnego w kolejności od strony lewej ku prawej w odniesieniu do kierunku lotu samolotu obserwacyjnego.

4. Ogniskowa obiektywu podawana jest w milimetrach.

5. Data i czas są podawane z dokładnością do najbliższej pełnej minuty skoordynowanego czasu uniwersalnego.

6. Średnia wysokość samolotu obserwacyjnego nad poziomem terenu oznaczona jest pięciocyfrowym numerem poprzedzającym kod jednostki miary - "F", wyrażonej w stopach, i "M" wyrażonej w metrach.

7. Szerokość i długość geograficzna pozycji samolotu obserwacyjnego podawana jest w stopniach z dokładnością do najbliższej jednej setnej stopnia, w formie "dd.dd (N lub S) oraz ddd.dd (E lub W)" lub w stopniach i w minutach, z dokładnością do najbliższej minuty, w formie "dd mm (N lub S) oraz ddd mm (E lub W)".

8. Kurs rzeczywisty samolotu obserwacyjnego podawany jest w stopniach, z dokładnością do najbliższego pełnego stopnia.

9. Kąt przechylenia samolotu obserwacyjnego podawany jest w stopniach, z zaznaczeniem literą "L" przechyłu w lewo i literą "R" przechyłu w prawo.

10. Kąt pochylenia samolotu obserwacyjnego podawany jest w stopniach, z zaznaczeniem literą "U" odchylenia do góry i literą "D" pochylenia do dołu względem poziomu.

11. Kąt znoszenia samolotu obserwacyjnego podawany jest w stopniach, z zaznaczeniem kierunku znoszenia w stosunku do toru lotu w lewo literą "L" i w prawo literą "R".

12. Prędkość samolotu obserwacyjnego względem ziemi jest oznaczana trzycyfrowym numerem, po którym podawany jest dwuliterowy kod oznaczający jednostkę miary, litery "NM", w przypadku mil morskich na godzinę, i "KM", w przypadku kilometrów na godzinę.

13. Odległość do najbliższego punktu pola pokrycia jest podawana w kilometrach.

14. Kąt widzenia w dolnej półsferze podawany jest w stopniach mierzonych od osi pionowej.

15. Szerokość pola przeszukiwania jest podawana w kilometrach.

16. Kasety z filmem fotograficznym, wykorzystywanym przez jeden i ten sam typ aparatury obserwacyjnej, numerowane są kolejno, zaczynając od numeru jeden. Wszystkie kadry oryginału negatywu filmu naświetlonego przez aparat są kolejno ponumerowane od pierwszego do ostatniego kadru w kasecie tego aparatu. W przypadku oznakowania filmu jedną lub dwiema cyframi na kadr, pojedynczy kadr oznaczać będzie cyfra umieszczona najbliżej środka kadru lub najmniejsza liczba całkowita w przypadku numerów umieszczonych w równej odległości od środka kadru.

Aneks C

INFORMACJE DOTYCZĄCE SAMOLOTU OBSERWACYJNEGO

Zgodnie z postanowieniami ustępu 2 artykułu V traktatu Państwa-Strony wyznaczające samolot do prowadzenia obserwacji zobowiązane są do przekazania wyszczególnionych poniżej danych pozostałym Państwom-Stronom.

1. Identyfikacja:

- (A) typ i model samolotu; oraz
- (B) numer, kategoria, typ i rozmieszczenie wszystkich aparatów obserwacyjnych zainstalowanych na pokładzie samolotu obserwacyjnego, zgodnie z postanowieniami aneksu B do traktatu.

2. Planowanie misji:

- (A) dla każdego typu i każdej konfiguracji aparatury obserwacyjnej zainstalowanej na samolocie obserwacyjnym:
 - (1) w przypadku urządzeń, których rozdzielczość terenowa uzależniona jest od wysokości nad poziomem terenu, przekazuje się wysokość w metrach nad poziomem terenu, na której aparat osiąga rozdzielczość terenową określoną w ustępie 2 artykułu IV traktatu dla danej kategorii aparatury obserwacyjnej;
 - (2) w przypadku urządzeń, których rozdzielczość terenowa nie zależy od wysokości ponad poziomem terenu, przekazuje się wysokość maksymalnego zasięgu aparatu obserwacyjnego;
- (B) optymalna prędkość, w kilometrach na godzinę, dla każdej z wysokości podanych zgodnie z literą (A) niniejszego ustępu;
- (C) zużycie paliwa, w kilogramach na godzinę lotu, z szybkością ekonomiczną na każdej z wysokości podanych zgodnie z literą (A) niniejszego ustępu.

3. Środki nawigacji, łączności radiowej i podejścia do lądowania:

- (A) typy wszystkich urządzeń nawigacyjnych zainstalowanych na pokładzie samolotu obserwacyjnego, włącznie z dokładnością wyznaczania pozycji samolotu w metrach, oraz
- (B) urządzenia łączności radiowej oraz wyposażenie służące do wykonania podejścia i lądowania, zainstalowane na samolocie obserwacyjnym, zgodnie ze standardową praktyką ICAO.

4. Obsługa naziemna:

- (A) długość, rozpiętość skrzydeł, maksymalna wysokość, rozstaw kół oraz promień skrętu;
- (B) maksymalna masa startowa i lądowania;
- (C) wymagana długość pasa startowego i wytrzymałość nawierzchni przy maksymalnej masie podczas startu i lądowania, z podaniem możliwości lądowania na pasach o nawierzchni nieutwardzonej;
- (D) typ i parametry paliwa, oleju, płynu hydraulicznego oraz tlenu;
- (E) typ urządzeń elektroenergetycznych do obsługi i uruchamiania silników oraz
- (F) wszelkie inne wymagania specjalne.

5. Możliwości zakwaterowania:

- (A) liczba członków załogi;
- (B) liczba operatorów aparatury obserwacyjnej;
- (C) liczba przedstawicieli uczestniczących w locie obserwacyjnym, osób nadzorujących lot lub przedstawicieli mogących zająć miejsce na pokładzie samolotu oraz

(D) ilość miejsc do spania.

Aneks D

HOMOLOGACJA SAMOLOTU OBSERWACYJNEGO I APARATURY OBSERWACYJNEJ

Rozdział I

Postanowienia ogólne

1. Wszystkim Państwom-Stronom przysługuje prawo do uczestniczenia w homologacji samolotu obserwacyjnego wraz z zestawem aparatury obserwacyjnej, wyznaczonego przez inne Państwo-Stronę zgodnie z artykułem V traktatu, podczas której samolot obserwacyjny i jego aparatura obserwacyjna przechodzą badania na ziemi i w locie.

2. Każda homologacja przeprowadzana jest w celu ustalenia:

- (A) czy typ i model samolotu zostały wyznaczone zgodnie z artykułem V traktatu;
- (B) czy aparaty obserwacyjne zainstalowane na samolocie obserwacyjnym odpowiadają kategoriom wyszczególnionym w ustępie 1 artykułu IV traktatu i spełniają wymogi, o których mowa w ustępie 2 artykułu IV traktatu;
- (C) czy informacje techniczne zostały przekazane zgodnie z postanowieniami rozdziału I aneksu B do traktatu;
- (D) w przypadku gdy rozdzielczość terenowa danego typu aparatu obserwacyjnego zależy od wysokości nad poziomem terenu - minimalnej wysokości nad poziomem terenu, na której każdy z aparatów danego typu i modelu może być używany w czasie lotu obserwacyjnego, stosownie do ograniczeń rozdzielczości terenowej wyszczególnionych w artykule IV ustęp 2 traktatu;
- (E) w przypadku gdy rozdzielczość terenowa nie zależy od wysokości nad poziomem terenu - rozdzielczości terenowej dla każdego takiego aparatu, zainstalowanego na samolocie obserwacyjnym danego typu i modelu, stosownie do ograniczeń rozdzielczości terenowej wyszczególnionych w artykule IV ustęp 2 traktatu oraz
- (F) czy osłony apertur aparatów obserwacyjnych i inne urządzenia ograniczające pracę aparatów obserwacyjnych znajdują się na właściwym miejscu, zgodnie z postanowieniami artykułu IV ustęp 4 traktatu.

3. Każde Państwo-Strona prowadzące homologację powiadamia z wyprzedzeniem co najmniej 60-dniowym wszystkie pozostałe Państwa-Strony o terminie siedmiodniowego okresu przeprowadzania homologacji samolotu obserwacyjnego i zamontowanych na nim aparatów obserwacyjnych. Takie powiadomienie zawiera:

- (A) Państwo-Stronę prowadzącą homologację samolotu obserwacyjnego i zamontowane na nim aparaty obserwacyjne;
- (B) punkt wejścia dla personelu Państw-Stron uczestniczących w homologacji;
- (C) miejsce prowadzenia homologacji;
- (D) daty rozpoczęcia i zakończenia homologacji;
- (E) liczbę, typ i model wszystkich samolotów podlegających homologacji;
- (F) typ, model oraz opis i schemat rozmieszczenia wszystkich aparatów obserwacyjnych zainstalowanych na homologowanym samolocie obserwacyjnym, zgodnie z formatem określonym w załączniku 1 do aneksu B do traktatu.

4. Najpóźniej w terminie dziesięciu dni po otrzymaniu zawiadomienia zgodnie z postanowieniami ustępu 3 niniejszego rozdziału każde z Państw-Stron powiadamia wszystkie pozostałe Państwa-Strony o zamiarze uczestniczenia w homologacji danego samolotu i zainstalowanych na nim aparatów obserwacyjnych, zgodnie z postanowieniami ustępu 11

artykułu IV. Liczba osób uczestniczących w homologacji z ramienia tych Państw-Stron, które przekazały powiadomienie o zamiarze wzięcia udziału w homologacji, zostanie określona przez Komisję Konsultacyjną Otwartych Przystanków. O ile nie zostanie postanowione inaczej, łączna liczba osób nie może przekraczać 40, przy czym liczba przedstawicieli jednego Państwa-Strony nie może przekraczać czterech osób. W przypadku gdy kilka Państw-Stron powiadomi o zamiarze przeprowadzenia homologacji w tym samym terminie, Komisja Konsultacyjna Otwartych Przystanków zadecyduje o tym, która ze Stron przeprowadzi homologację w wyznaczonym terminie.

5. Każde Państwo-Strona uczestniczące w homologacji przekazuje Państwu-Stronie prowadzącemu homologację następujące informacje w terminie 30 dni przed datą rozpoczęcia procesu homologacji wyznaczoną zgodnie z ustępem 3 niniejszego rozdziału:

- (A) nazwiska osób uczestniczących w homologacji, a ponadto, w razie przybycia do punktu wejścia na pokładzie samolotu nienależącego do przewoźnika komercyjnego, listę zawierającą nazwiska członków załogi z podaniem płci, daty i miejsca urodzenia oraz numeru paszportu wszystkich osób. Osoby te muszą znajdować się na liście osób desygnowanych zgodnie z artykułem XIII rozdział I traktatu;
- (B) datę i przybliżoną godzinę przybycia osób, o których mowa powyżej, do punktu przylotu oraz
- (C) środek transportu, którym osoby te przybędą do punktu wejścia.

6. Najpóźniej w terminie 14 dni przed wyznaczonym terminem rozpoczęcia homologacji samolotu obserwacyjnego, przekazany zgodnie z ustępem 3 niniejszego rozdziału, Państwo-Strona dokonujące homologacji przekazuje wszystkim Państwom-Stronom uczestniczącym w homologacji następujące informacje na temat wszystkich aparatów obserwacyjnych zainstalowanych na samolocie obserwacyjnym oraz dodatkowych urządzeń opisujących dane zebrane przez te aparaty:

- (A) opis każdej części składowej aparatu obserwacyjnego, z podaniem jej funkcji oraz sposobu połączenia z dodatkowymi urządzeniami opisującymi dane;
- (B) fotografie każdego aparatu obserwacyjnego przed zamontowaniem na pokładzie samolotu obserwacyjnego, spełniające następujące wymagania:
 - (1) każdy aparat obserwacyjny musi zajmować co najmniej 80 procent powierzchni fotografii w pionie lub w poziomie;
 - (2) wszystkie fotografie, barwne lub czarno-białe, muszą mieć wymiary 18 x 24 cm, nie licząc ramki tła;
 - (3) na każdej fotografii muszą zostać podane kategoria, typ i model aparatu obserwacyjnego oraz nazwa Państwa-Strony prowadzącego jego homologację;
- (C) instrukcje obsługi wszystkich aparatów obserwacyjnych podczas lotu.

7. Jeżeli żadne z Państw-Stron nie powiadomi o zamiarze uczestniczenia w homologacji zgodnie z postanowieniami ustępu 5 niniejszego rozdziału, Państwo-Strona przeprowadza badania w locie we własnym zakresie zgodnie z postanowieniami rozdziału III niniejszego aneksu oraz sporządza protokół homologacji zgodnie z postanowieniami rozdziału IV niniejszego aneksu.

8. Postanowienia rozdziału II artykułu XIII traktatu obowiązują personel wszystkich Państw-Stron uczestniczących w homologacji przez cały cały okres pobytu na terytorium Państwa-Strony prowadzącego homologację.

9. Personel wszystkich Państw-Stron uczestniczących w homologacji opuszcza terytorium Państwa-Strony prowadzącego homologację niezwłocznie po podpisaniu protokołu homologacyjnego.

Rozdział II

Badania naziemne

1. Za zgodą Państwa-Strony dokonującego homologacji badania naziemne mogą być prowadzone jednocześnie przez więcej niż jedno Państwo-Stronę. Państwom-Stronom przysługuje prawo do wspólnego prowadzenia badań naziemnych samolotu obserwacyjnego i zainstalowanej na nim aparatury obserwacyjnej. Państwu-Stronie prowadzącemu homologację przysługuje prawo do określenia każdorazowo liczebności personelu prowadzącego badania naziemne samolotu obserwacyjnego i zainstalowanej na nim aparatury obserwacyjnej.

2. Czas badań naziemnych jednego samolotu obserwacyjnego z zainstalowaną na nim aparaturą obserwacyjną nie przekracza trzech zmian ośmiogodzinnych, chyba że uzgodniono inaczej.

3. Przed przystąpieniem do badań naziemnych Państwo-Strona prowadzące homologację przekazuje następujące informacje Państwom-Stronom uczestniczącym w homologacji:

- (A) w odniesieniu do kamer panoramicznych i kadrowych:
 - (1) krzywą optycznej funkcji przeniesienia obiektywu (charakterystyka częstotliwościowo-kontrastowa) przy maksymalnej aperturze względnej obiektywu, w liniach na milimetr;
 - (2) charakterystyki czarno-białego filmu do wykonywania zdjęć lotniczych, który będzie stosowany do zbierania danych podczas lotu obserwacyjnego oraz sporządzania kopii takich danych, zgodnie z postanowieniami ustępu 2 rozdziału I aneksu K do traktatu;
 - (3) parametry techniczne urządzeń do obróbki filmów, które służyć będą do wywoływania oryginalnych filmów negatywowych, oraz urządzeń kopiujących, które służyć będą do sporządzania kopii pozytywowych lub negatywowych, zgodnie z postanowieniami ustępu 1 rozdziału I aneksu K do traktatu;
 - (4) dane z lotu próbnego przedstawiające rozdzielczość terenową w funkcji wysokości nad poziomem terenu dla każdego typu filmu do wykonywania zdjęć lotniczych stosowanego z daną kamerą optyczną;
- (B) w przypadku zastosowania kamer video, dane z lotu próbnego ze wszystkich urządzeń wyjściowych, przedstawiające rozdzielczość terenową w funkcji wysokości nad poziomem terenu;
- (C) w przypadku zastosowania liniowych skanerów termalnych, dane z lotu próbnego z wszystkich urządzeń wyjściowych, przedstawiające rozdzielczość terenową w funkcji wysokości nad poziomem terenu;
- (D) w przypadku zastosowania radarów obserwacji bocznej z syntetyczną aperturą, dane z lotu próbnego z wszystkich urządzeń wyjściowych, przedstawiające rozdzielczość terenową w funkcji bezpośredniej odległości od samolotu.

4. Przed przystąpieniem do badań naziemnych Państwo-Strona prowadzące homologację zapewnia Państwu-Stronie lub Państwom-Stronom uczestniczącym w homologacji instruktaż dotyczący:

- (A) planu prowadzenia badań naziemnych samolotu obserwacyjnego i zainstalowanych na nim aparatów obserwacyjnych;
- (B) samolotu obserwacyjnego oraz wszystkich zainstalowanych aparatów obserwacyjnych, urządzeń dodatkowych i osłon apertur aparatów obserwacyjnych lub innych urządzeń uniemożliwiających ich pracę, z podaniem ich położenia na pokładzie samolotu obserwacyjnego w formie szkiców, fotografii, diapozytywów i innych materiałów ilustracyjnych;
- (C) wszelkich wymogów w zakresie bezpieczeństwa, które mają być przestrzegane w trakcie prowadzenia badań naziemnych samolotu obserwacyjnego i zamontowanej na nim aparatury obserwacyjnej;
- (D) procedur inwentaryzacyjnych stosowanych przez eskortę Państwa-Strony prowadzącego

homologację, zgodnie z ustępem 6 niniejszego rozdziału aneksu.

5. Przed przystąpieniem do badań naziemnych wszystkie Państwa-Strony uczestniczące w homologacji przekazują Państwu-Stronie prowadzącemu homologację listę wszystkich pozycji wyposażenia stosowanego do prowadzenia badań naziemnych lub badań w powietrzu. Państwom-Stronom prowadzącym homologację przysługuje prawo do wzięcia na pokład samolotu obserwacyjnego i używania kamer video, przenośnych magnetofonów i przenośnych komputerów. Państwom-Stronom uczestniczącym w homologacji przysługuje prawo do zastosowania innych urządzeń, po wyrażeniu zgody przez Państwo-Stronę prowadzące homologację.

6. Państwa-Strony uczestniczące w homologacji prowadzą, wspólnie z Państwem-Stroną prowadzącym homologację, rejestr wszystkich pozycji wyposażenia, o których mowa w ustępie 5 niniejszego rozdziału, oraz uzgadniają procedury inwentaryzacyjne, które stosuje się w celu potwierdzenia, że wszystkie urządzenia zabrane na pokład samolotu obserwacyjnego przez Państwa-Strony uczestniczące w homologacji zostały usunięte z samolotu obserwacyjnego po zakończeniu badań.

7. Personelowi wszystkich Państw-Stron uczestniczących w homologacji przysługuje prawo do prowadzenia następujących działań podczas badań naziemnych samolotu obserwacyjnego i poszczególnych aparatów obserwacyjnych zainstalowanych na samolocie obserwacyjnym:

- (A) sprawdzenia, czy liczba i rozmieszczenie wszystkich aparatów obserwacyjnych zainstalowanych na samolocie obserwacyjnym są zgodne z informacjami przekazanymi z mocy postanowień ustępu 6 rozdziału I niniejszego aneksu, aneksu C i rozdziału I aneksu B;
- (B) zapoznania się ze sposobem zainstalowania aparatów obserwacyjnych na samolocie obserwacyjnym, ich części składowych, sposobem ich wzajemnego połączenia oraz podłączenia do urządzeń opisujących dane;
- (C) uczestniczenia w pokazie sposobu obsługi i pracy poszczególnych aparatów obserwacyjnych;
- (D) zapoznania się z danymi z lotu próbnego, prezentowanymi zgodnie z postanowieniami ustępu 3 niniejszego rozdziału.

8. Na żądanie dowolnego Państwa-Strony uczestniczącego w homologacji, Państwo-Strona prowadzące homologację fotografuje każdy aparat obserwacyjny zainstalowany na samolocie obserwacyjnym oraz towarzyszące mu wyposażenie zainstalowane na samolocie obserwacyjnym, jak również otwory dla aparatury obserwacyjnej wraz z ich osłonami lub urządzenia uniemożliwiające jej pracę. Fotografie muszą spełniać wymogi określone w podpunktach (1), (2) i (3) litery (B) ustępu 6 rozdziału I niniejszego aneksu.

9. Państwu-Stronie prowadzącemu homologację przysługuje prawo do wyznaczenia personelu towarzyszącego personelowi Państw-Stron uczestniczących w homologacji przez cały okres prowadzenia badań naziemnych, w celu kontroli wywiązywania się z postanowień niniejszego rozdziału. Personel Państwa-Strony prowadzącego homologację nie może ingerować w pracę personelu Państw-Stron uczestniczących w homologacji, chyba że działania te naruszają zasady bezpieczeństwa, o których mowa w literze (C) ustępu 4 niniejszego rozdziału.

10. Państwo-Strona prowadzące homologację umożliwia Państwom-Stronom uczestniczącym w homologacji dostęp do całości samolotu obserwacyjnego, zainstalowanych na nim aparatów obserwacyjnych i towarzyszącego wyposażenia oraz zapewnia energię elektryczną do ich zasilania. Państwo-Strona prowadzące homologację udostępnia wszelkie pomieszczenia samolotu lub usuwa wszelkie osłony lub przeszkody, aby umożliwić zbadanie wszystkich aparatów obserwacyjnych i urządzeń towarzyszących, które podlegają homologacji.

11. Nie naruszając ogólności postanowień niniejszego rozdziału, badania naziemne muszą być prowadzone w sposób niedopuszczający do:

- (A) uszkodzenia, obniżenia sprawności lub uniemożliwienia eksploatacji samolotu i zainstalowanych aparatów obserwacyjnych;
- (B) zmiany struktury elektrycznej lub mechanicznej samolotu i zainstalowanych aparatów obserwacyjnych;
- (C) obniżenia zdolności lotnych samolotu obserwacyjnego.

12. Państwow-Stronom uczestniczącym w homologacji przysługuje prawo do prowadzenia notatek, wykonywania szkiców oraz innych podobnych zapisów oraz do rejestracji danych na temat samolotu obserwacyjnego, zainstalowanych aparatów obserwacyjnych i urządzeń towarzyszących za pomocą urządzeń wyszczególnionych w ustępie 5 niniejszego rozdziału. Państwo-Strona uczestniczące w homologacji może zachować materiały robocze, które nie będą podlegać jakiegokolwiek kontroli Państwa-Strony prowadzącego homologację.

13. Państwo-Strona prowadzące homologację dołoży wszelkich starań, aby udzielić odpowiedzi na pytania Państw-Stron uczestniczących w homologacji dotyczące badań naziemnych.

14. Po zakończeniu badań naziemnych personel Państw-Stron uczestniczących w homologacji opuszcza samolot obserwacyjny, a Państwu-Stronie prowadzącemu homologację przysługuje prawo do zastosowania własnych procedur inwentaryzacyjnych, ustalonych zgodnie z ustępem 6 niniejszego rozdziału, aby potwierdzić, że wszystkie urządzenia używane podczas badań naziemnych, zgodnie z ustępem 5 niniejszego rozdziału, zostały usunięte z pokładu samolotu obserwacyjnego.

Rozdział III **Badania w locie**

1. Niezależnie od badań naziemnych Państwo-Strona prowadzące homologację przeprowadza jeden lot w celu zbadania zainstalowanych aparatów obserwacyjnych, zapewniający:

- (A) obserwację pracy wszystkich aparatów obserwacyjnych zainstalowanych na samolocie obserwacyjnym;
- (B) ustalenie, w przypadku aparatu obserwacyjnego o rozdzielczości terenowej uzależnionej od wysokości nad poziomem terenu, najniższej wysokości nad poziomem terenu, na której aparat obserwacyjny tego typu i modelu zainstalowany na samolocie obserwacyjnym będzie pracować podczas wszystkich lotów obserwacyjnych, zgodnie z ograniczeniami rozdzielczości terenowej określonymi w ustępie 2 artykułu IV traktatu.
- (C) ustalenie, w przypadku aparatu obserwacyjnego o rozdzielczości terenowej niezależnej od wysokości nad poziomem terenu, rozdzielczości terenowej każdego aparatu tego typu i modelu zainstalowanego na samolocie obserwacyjnym, zgodnej z ograniczeniami rozdzielczości terenowej wynikającymi z postanowień ustępu 2 artykułu IV traktatu.

2. Przed przystąpieniem do badania aparatury obserwacyjnej w locie Państwo-Strona prowadzące homologację powiadamia Państwa-Strony uczestniczące w homologacji o swoim planie prowadzenia badań w locie. Powiadomienie to zawiera niżej wymienione informacje:

- (A) schemat celów kalibracyjnych, które zamierza wykorzystać, zgodnie z postanowieniami ustępu 5 rozdziału I załącznika 1 do niniejszego aneksu;
- (B) planowany czas, przewidywane warunki meteorologiczne, liczbę przejść nad celem kalibracyjnym dla każdego aparatu obserwacyjnego podlegającego homologacji, ich kierunek oraz wysokość nad poziomem terenu;

(C) wszystkie konieczne środki ostrożności, które będą przestrzegane w trakcie prowadzenia badań w locie samolotu obserwacyjnego i zainstalowanych na nim aparatów obserwacyjnych.

3. Państwom-Stronom uczestniczącym w homologacji przysługuje prawo do udania się na miejsce rozmieszczenia celów kalibracyjnych przed przeprowadzeniem lotu kalibracyjnego oraz w jego trakcie. Państwo-Strona prowadzące homologację zapewni wszelkie pomoce niezbędne do sprawdzenia, czy cele kalibracyjne spełniają wymogi określone w rozdziale I załącznika 1 do niniejszego aneksu.

4. Badania w locie mają być prowadzone w warunkach dziennych, przy braku zachmurzenia, o ile nie zostanie ustalone inaczej, nad celami kalibracyjnymi odpowiednimi dla każdej kategorii aparatów obserwacyjnych zainstalowanych na samolocie obserwacyjnym zgodnie z postanowieniami rozdziału II załącznika 1 do niniejszego aneksu, odnoszącymi się do rozdzielczości terenowej każdego aparatu obserwacyjnego.

5. Państwo-Strona prowadzące homologację przekazuje dane o warunkach meteorologicznych panujących w miejscu rozmieszczenia celów kalibracyjnych, podczas prowadzenia badań aparatów obserwacyjnych w locie, które są niezbędne do przeprowadzenia obliczeń według metodyki określonej w rozdziale III załącznika 1 do niniejszego aneksu.

6. Każdemu Państwu-Stronie przysługuje prawo do wyznaczenia personelu uczestniczącego w badaniach w locie. W przypadku gdy liczba wyznaczonych osób przekracza dopuszczalną liczbę miejsc pasażerskich w samolocie obserwacyjnym, Państwa-Strony uczestniczące w homologacji uzgadniają, kto z ich personelu weźmie udział w locie.

7. Członkom personelu Państw-Stron wyznaczonym zgodnie z ustępem 6 niniejszego rozdziału przysługuje prawo do obserwowania obsługi aparatów obserwacyjnych przez personel Państwa-Strony prowadzącego homologację.

8. Personelowi Państw-Stron uczestniczących w homologacji przysługuje prawo do nadzorowania zdjęcia pieczęci z kaset filmów fotograficznych oraz sposobu przechowywania, obróbki i obchodzenia się z oryginałem filmu negatywowego naświetlonego podczas lotu próbnego, zgodnie z postanowieniami rozdziału II aneksu K do traktatu.

Rozdział IV Protokół homologacji

1. Po zakończeniu badań naziemnych i w locie zebrane przez aparaturę obserwacyjną dane odnoszące się do celów kalibracyjnych są wspólnie analizowane przez Państwa-Strony prowadzące homologację i państwa w niej uczestniczące. Państwa-Strony przygotowują protokół homologacji ustalający, czy:

- (A) wyznaczony samolot obserwacyjny odpowiada wymogom artykułu V traktatu;
- (B) aparatura obserwacyjna zainstalowana na samolocie obserwacyjnym odpowiada kategoriom ustalonym w ustępie 1 artykułu IV traktatu i spełnia wymogi określone w ustępie 2 artykułu IV traktatu;
- (C) informacje techniczne o aparaturze obserwacyjnej zostały przekazane zgodnie z rozdziałem I aneksu B do traktatu;
- (D) w przypadku gdy rozdzielczość terenowa danego aparatu obserwacyjnego jest uzależniona od wysokości nad poziomem terenu, minimalna wysokość nad poziomem terenu, na której każdy z aparatów obserwacyjnych danego typu i modelu może być eksploatowany w czasie lotu obserwacyjnego, jest zgodna z ograniczeniami wynikającymi z ustępu 2 artykułu IV traktatu;
- (E) w przypadku gdy rozdzielczość terenowa nie jest uzależniona od wysokości nad

poziomem terenie, rozdzielczość terenowa dla każdego aparatu obserwacyjnego tego typu i modelu, zainstalowanego na samolocie obserwacyjnym danego typu i modelu, jest zgodna z ograniczeniami wymienionymi w ustępie 2 artykułu IV traktatu;

(F) osłony apertur aparatów obserwacyjnych lub inne urządzenia uniemożliwiające ich pracę są zgodne z postanowieniami ustępu 4 artykułu IV traktatu.

2. Do protokołu homologacji są dołączane kopie informacji technicznych o wszystkich aparatach obserwacyjnych przekazanych zgodnie z ustępem 6 rozdziału I oraz ustępami 3 i 8 rozdziału II.

3. Państwo-Strona prowadzące homologację przekazuje kopie protokołu homologacji pozostałym Państwom-Stronom. Państwa-Strony nieuczestniczące w homologacji nie mogą odrzucić wniosków zawartych w protokole homologacji.

4. Samolot obserwacyjny i zainstalowany na nim zestaw aparatów obserwacyjnych są uważane za homologowane po uzgodnieniu przez Państwa-Strony biorące udział w homologacji treści protokołu homologacyjnego.

5. Jeżeli Państwo-Strona prowadzące homologację i Państwa-Strony uczestniczące w homologacji nie mogą osiągnąć porozumienia co do treści protokołu homologacyjnego, samolot obserwacyjny nie może być używany do prowadzenia lotów obserwacyjnych do czasu rozwiązania kwestii będącej przedmiotem sporu.

Załącznik do Aneksu D

Metodyka weryfikacji parametrów aparatury zainstalowanej na samolocie obserwacyjnym

Rozdzielczość terenowa każdego z aparatów obserwacyjnych zainstalowanych na samolocie obserwacyjnym - a w przypadku gdy zależy ona od wysokości nad poziomem terenu - minimalna wysokość pracy takiego aparatu nad poziomem terenu są określane i potwierdzane na podstawie danych zebranych nad celami kalibracyjnymi odpowiednimi dla każdej kategorii aparatów obserwacyjnych zgodnie z warunkami technicznymi wyszczególnionymi w rozdziale I i obliczane według metodyki, która powinna być określona przez Komisję Konsultacyjną Otwartych Przestworzy.

Rozdział I

Dane techniczne celów kalibracyjnych

1. Cele kalibracyjne są rozmieszczane przez Państwo-Stronę prowadzące homologację zgodnie z postanowieniami aneksu D do traktatu. Cele kalibracyjne służą do określenia rozdzielczości terenowej dla poszczególnych aparatów obserwacyjnych i są zaprojektowane dla każdej kategorii tych aparatów zgodnie z podanymi poniżej parametrami.

2. Cele kalibracyjne służące do określenia rozdzielczości terenowej dla kamer optycznych składają się z ułożonych na przemian serii grup białych i czarnych prętów. Każda grupa prętów składa się z minimum dwóch czarnych prętów przedzielonych białym prętem. Szerokość białych i czarnych prętów jest stała w obrębie jednej grupy. Szerokość prętów w grupach prętów składających się na cel kalibracyjny zmienia się stopniowo tak, aby umożliwić pomiar rozdzielczości terenowej. Długość prętów jest jednakowa w obrębie każdej grupy. Stosunek kontrastu czarnych i białych prętów jest niezmienny w całym celu kalibracyjnym i wynosi co najmniej 5:1, co odpowiada współczynnikowi modulacji 0.66.

3. Cele kalibracyjne do oznaczania rozdzielczości terenowej dla liniowych skanerów termalnych będą określone przez Komisję Konsultacyjną Otwartych Przestworzy w okresie tymczasowego stosowania traktatu.

4. Cele kalibracyjne do oznaczania rozdzielczości terenowej radarów obserwacji bocznej z syntetyczną aperturą tworzy układ trójściennych odbijaczy kątowych, w konfiguracji zgodnej z metodyką określoną przez Komisję Konsultacyjną Otwartych Przestworzy w okresie tymczasowego stosowania traktatu.

5. Każde Państwo-Strona przekazuje wszystkim pozostałym Państwom-Stronom schemat celów kalibracyjnych, które zamierza zastosować podczas lotów kontrolnych. Na schemacie podaje się ogólne wymiary celów kalibracyjnych, ich lokalizację oraz rodzaj terenu, na którym są rozmieszczone, a także informacje na temat każdego typu celu kalibracyjnego w zakresie ustalonym przez Komisję Konsultacyjną Otwartych Przestworzy w okresie tymczasowego stosowania traktatu.

Rozdział II

Prowadzenie badań w locie

1. W celu ustalenia rozdzielczości terenowej dla kamery panoramicznej lub zainstalowanej pionowo kamery kadrowej linia lotu samolotu obserwacyjnego przebiega bezpośrednio nad celem kalibracyjnym oraz równoległe do celu kalibracyjnego. W celu określenia rozdzielczości terenowej dla kamer fotograficznych zainstalowanych ukośnie linia lotu samolotu obserwacyjnego przebiega równoległe do celu kalibracyjnego w takiej odległości, by cel kalibracyjny znalazł się na pierwszym planie pola pokrycia kamery optycznej, przy maksymalnym kącie mierzonym od poziomu lub kącie minimalnym mierzonym od pionu.

2. W celu ustalenia rozdzielczości terenowej termalnych skanerów liniowych tor lotu samolotu obserwacyjnego przebiega bezpośrednio nad celem i równoległe do celu kalibracyjnego na uzgodnionym zakresie wysokości nad poziomem terenu.

3. W celu ustalenia rozdzielczości terenowej radarów obserwacji bocznej z syntetyczną aperturą linia lotu samolotu obserwacyjnego przebiega obok układu odbijaczy kątowych.

Rozdział III

Opracowywanie danych zebranych podczas badań w locie

1. Po zakończeniu badań w locie Państwo-Strona prowadzące homologację oraz Państwa-Strony uczestniczące w homologacji wspólnie analizują dane zebrane w trakcie lotu zgodnie z ustępem 1 rozdziału IV aneksu D do traktatu.

2. Metodyka obliczania minimalnej wysokości nad poziomem terenu, na której dopuszczalna jest podczas lotu obserwacyjnego praca każdej kamery optycznej zainstalowanej na samolocie obserwacyjnym, z uwzględnieniem w obliczeniach współczynnika kontrastu lub ekwiwalentnego współczynnika modulacji w zakresie od minimum 1.6:1 (odpowiednio 0.23) do maksimum 4:1 (odpowiednio 0.6), będzie określona przez Komisję Konsultacyjną Otwartych Przystanków w okresie tymczasowego stosowania traktatu przed dniem 30 czerwca 1992 r. Rozdzielczość terenowa dla kamer optycznych jest określana na podstawie analizy obrazu celu kalibracyjnego zapisanego na oryginalnym filmie negatywowym. Wartość liczbowa rozdzielczości terenowej jest równa szerokości najmniejszego pręta w celu kalibracyjnym, który daje się rozróżnić jako pręt pojedynczy.

3. Metodyka obliczania minimalnej wysokości nad poziomem terenu, na której może pracować podczas lotu obserwacyjnego każda kamera video zainstalowana na samolocie obserwacyjnym, będzie ustalona przez Komisję Konsultacyjną Otwartych Przystanków w okresie tymczasowego stosowania traktatu.

4. Metodyka obliczania minimalnej dopuszczalnej wysokości nad poziomem terenu, na której może pracować podczas lotu obserwacyjnego termalny skaner liniowy zainstalowany na samolocie obserwacyjnym, z uwzględnieniem przyjętej w obliczeniach minimalnej rozpoznawalnej różnicy temperatur, będzie ustalona przez Komisję Konsultacyjną Otwartych Przystanków w okresie tymczasowego stosowania traktatu.

5. Metodyka obliczania rozdzielczości terenowej radaru obserwacji bocznej z syntetyczną aperturą, włącznie z określeniem związku między metodą odpowiedzi na impuls i metodą separacji obiektów, będzie ustalona przez Komisję Konsultacyjną Otwartych Przystanków w okresie tymczasowego stosowania traktatu.

ANEKS E

PROCEDURY DOTYCZĄCE PRZYLOTÓW I ODLOTÓW

1. Każde Państwo-Strona wyznacza na swoim terytorium co najmniej jeden punkt wejścia, co najmniej jeden punkt wyjścia oraz co najmniej jedno lotnisko Otwartych Przystanków. Lotniska Otwartych Przystanków mogą być jednocześnie punktami wejścia i punktami wyjścia. Jeżeli nie uzgodniono inaczej, gdy lotnisko Otwartych Przystanków nie jest jednocześnie punktem wejścia, powinno zostać tak wyznaczone, by strona prowadząca obserwacje mogła przybyć z punktu wejścia na lotnisko Otwartych Przystanków w ciągu pięciu godzin własnym samolotem obserwacyjnym lub korzystając ze środka transportu zapewnionego przez Stronę obserwowaną. Stronie obserwującej przysługuje prawo do odpoczynku po przybyciu do punktu wejścia lub na lotnisko Otwartych Przystanków, z uwzględnieniem postanowień artykułu VI traktatu.

2. Każdemu Państwu-Stronie przysługuje prawo do wyznaczenia pozycji wejścia i wyjścia. Jeśli Państwo-Strona zdecyduje wyznaczyć pozycje wejścia i pozycje wyjścia, takie pozycje ułatwiają przelot z terytorium Strony obserwującej do punktu wejścia na terytorium Strony obserwowanej. Zaplanowane loty między pozycjami wejścia i punktami wejścia oraz pomiędzy punktami wyjścia i pozycjami wyjścia wykonywane są zgodnie z opublikowanymi normami ICAO oraz zalecaną praktyką i przepisami krajowymi. W przypadku gdy odcinki lotu między pozycjami wejścia i punktami wejścia lub między punktami wyjścia i pozycjami wyjścia przebiegają w międzynarodowej przestrzeni powietrznej, lot w międzynarodowej przestrzeni powietrznej wykonywany jest zgodnie z opublikowanymi przepisami międzynarodowymi.

3. Wstępne informacje o punktach wejścia i wyjścia, lotniskach Otwartych Przystanków, pozycjach wejścia i wyjścia, lotniskach do uzupełnienia paliwa oraz o celach kalibracyjnych podano w załączniku 1 do niniejszego aneksu.

4. Państwu-Stronie przysługuje prawo do wprowadzenia zmian do załącznika 1 do niniejszego aneksu, w drodze pisemnego zawiadomienia o tych zmianach, przedłożonego wszystkim pozostałym Państwom-Stronom, nie później niż na 90 dni przed datą wprowadzenia ich w życie.

5. Każde Państwo-Strona zapewnia skuteczną obserwację całego własnego terytorium przez:

- (A) wyznaczenie dla głównego terytorium państwa lotnisk Otwartych Przystanków w taki sposób, aby żaden punkt na tym terytorium nie był oddalony od takiego lub takich lotnisk o więcej niż 35 procent maksymalnej odległości lotu lub lotów określonej dla tego Państwa-Strony zgodnie z aneksem A do niniejszego traktatu;
- (B) w przypadku oddzielenia części terytorium państwa od terytorium głównego:
 - (1) wprowadzenie w życie postanowień litery (A) niniejszego ustępu lub
 - (2) zapewnienie procedur specjalnych przez Państwo-Stronę, z ewentualnym udostępnieniem lotnisk dla uzupełnienia paliwa, jeśli część lub części terytorium tego Państwa-Strony są położone w odległości ponad 600 kilometrów od terytorium głównego lub jeśli dane Państwo-Strona zawarło odrębne porozumienie ze stroną obserwującą i jeśli nie stanowi inaczej aneks A;
 - (3) określenie przez Państwo-Stronę w aneksie A odrębnej maksymalnej odległości lotu umożliwiającej pokrycie części terytorium, jeśli część lub części terytorium położone są w odległości nieprzekraczającej 600 kilometrów od terytorium głównego i nie są objęte postanowieniami litery (A) niniejszego ustępu.

6. Bezpośrednio po przybyciu samolotu obserwacyjnego do punktu wejścia i bezpośrednio przed odlotem samolotu obserwacyjnego z punktu wyjścia, obie Strony obserwowana i obserwująca kontrolują osłony apertur aparatów obserwacyjnych lub inne urządzenia uniemożliwiające ich pracę, zainstalowane zgodnie z ustępem 4 artykułu IV traktatu. Jeśli punkt wejścia nie jest lotniskiem Otwartych Przystanków, z którego samolot wystartuje do lotu obserwacyjnego, Strony obserwowana i obserwująca wspólnie kontrolują osłony apertur aparatów obserwacyjnych lub inne urządzenia uniemożliwiające ich pracę bezpośrednio przed startem samolotu obserwacyjnego z punktu wejścia do lotniska Otwartych Przystanków, z którego samolot wystartuje do lotu obserwacyjnego. Jeżeli punktem wyjścia nie jest lotnisko Otwartych Przystanków, na którym samolot obserwacyjny wyląduje po zakończeniu lotu obserwacyjnego, strony obserwowana i obserwująca wspólnie kontrolują osłony apertur lub inne urządzenia uniemożliwiające pracę aparatury obserwacyjnej, bezpośrednio przed odlotem samolotu obserwacyjnego z tego lotniska do punktu wyjścia.

7. Państwu-Stronie przysługuje prawo do przeprowadzenia kontroli i inwentaryzacji sprzętu, który drugie Państwo-Strona zamierza zastosować w celu przeprowadzenia przed lotem kontroli aparatury obserwacyjnej oraz, jeśli ma to zastosowanie, samolotu obserwacyjnego, a także przedmiotów, które przedstawiciele uczestniczący w locie zamierzają wnieść na pokład samolotu obserwacyjnego. Kontrola i inwentaryzacja:

- (A) rozpoczynają się nie później niż w ciągu jednej godziny po dostarczeniu takich przedmiotów na punkt wejścia lub według uznania Państwa-Strony prowadzącego kontrolę na lotnisko Otwartych Przystanków, i nie trwają dłużej niż jedna godzina;
- (B) są prowadzone w obecności co najmniej jednej osoby lub większej liczby osób wyznaczonych przez drugie Państwo-Stronę.

8. Jeżeli podczas kontroli i inwentaryzacji sprzętu stosowanego do kontroli aparatury obserwacyjnej, a w uzasadnionych przypadkach również kontroli samolotu obserwacyjnego oraz przedmiotów, które reprezentanci lotu zamierzają wnieść na pokład samolotu obserwacyjnego, Państwo-Strona prowadząca kontrolę i inwentaryzację stwierdzi niezgodność tych przedmiotów z listą dopuszczonego sprzętu podaną w ustępie 5 rozdziału II aneksu D lub przedmiotów opisanych w ustępie 4 rozdziału I aneksu G, przysługuje jej prawo do niedopuszczenia do użytkowania tych przedmiotów. O ile nie zostanie postanowione inaczej, zakwestionowane rzeczy wniesione przez Stronę obserwującą na terytorium Strony obserwowanej zostaną:

- (A) zabezpieczone w zapieczętowanym pojemniku, po czym;
- (B) zostaną usunięte przy najbliższej okazji z terytorium Strony obserwowanej, jednak nie później, niż wraz z odlotem Strony obserwującej z terytorium Strony obserwowanej.

9. W przypadku gdy Strona obserwująca udaje się do punktu wejścia wyszczególnionego w powiadomieniu przekazanym zgodnie z ustępem 5 rozdziału I artykułu VI traktatu, na pokładzie samolotu transportowego zarejestrowanego przez Stronę obserwującą lub przez inne Państwo-Stronę, samolot transportowy będzie miał prawo do:

- (A) opuszczenia terytorium Strony obserwowanej;
- (B) pozostania w punkcie wejścia do czasu opuszczenia przez Stronę obserwującą terytorium Strony obserwowanej, jeśli punkt wejścia jest jednocześnie punktem wyjścia;

lub

- (C) odpowiednio wcześniejszego przelotu do punktu wyjścia, umożliwiającego wypoczynek załogi przed opuszczeniem przez cały personel Strony obserwującej terytorium Strony obserwowanej, jeśli punkt wejścia nie jest jednocześnie punktem wyjścia.

10. W przypadku gdy samolot obserwacyjny zapewnia Strona obserwowana, a Strona obserwująca nie korzysta z własnego samolotu transportowego do przewozu swego personelu z punktu wejścia na lotnisko Otwartych Przystanków, Strona obserwowana zapewnia transport personelu Strony obserwującej z punktu wejścia na lotnisko Otwartych Przystanków oraz z

lotniska Otwartych Przestworzy do punktu wyjścia.

Załącznik 1 do Aneksu E

Rozdział I Wykaz obiektów

Rozdział II niniejszego załącznika zawiera wstępny wykaz obiektów, które mają być wykorzystywane jako punkty wejścia, punkty wyjścia, lotniska Otwartych Przestworzy, cele kalibracyjne oraz pozycje wejścia i wyjścia. Wykaz zawiera:

- (A) opis obiektu: nazwy punktu wejścia, punktu wyjścia, lotniska Otwartych Przestworzy, pozycji wejścia i wyjścia, lotniska do uzupełniania paliwa oraz celu kalibracyjnego;
- (B) lokalizację: szerokość i długość geograficzną obiektu, z dokładnością do najbliższej pełnej sekundy, oraz
- (C) możliwości kontroli: czy na danym obiekcie może być przeprowadzona inspekcja samolotu lub aparatury obserwacyjnej przed lotem obserwacyjnym.

Rozdział II Punkty wejścia, punkty wyjścia, lotniska otwartych przestworzy. Pozycje wejścia, pozycje wyjścia, lotniska przeznaczone do uzupełniania paliwa oraz cele kalibracyjne

Państwo Strona: **Republika Federalna Niemiec**

PUNKT WEJŚCIA/WYJŚCIA

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU /APARATURY OBSERWACYJNEJ
Koln/Bonn (EDDK)	N 50-52-02 E 007-08-37	Tak

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Wunstorf (EDNW)	N 52-27-48 E 009-25-70	Nie
Lansberg/Lech (EDSA)	N 48-04-28 E 010-54-42	Nie

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA Do ustalenia

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE	POZYCJA
---------	---------

Koln/Bonn

Do ustalenia

Państwo-Strona: **Stany Zjednoczone Ameryki**

PUNKT WEJŚCIA/WYJŚCIA

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Washington Dulles International DC	N 38-56-36 W 077-27-24	Tak
Travis AFB California	N 38-15-48 W 121-55-48	Tak

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Washington Dulles International DC	N 38-56-36 W 077-27-24	Tak
Travis AFB California	N 38-15-48 W 121-55-48	Tak
Elmendorf AFB Alaska	N 61-15-12 W 149-47-30	Tak
Lincoln Municipal Nebraska	N 40-51-00 W 096-45-30	Tak

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA
Do ustalenia

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA

Honolulu International Hawaje	N 21-19-06 W 157-55-24
Malmstrom AFB Montana	N 47-30-18 W 111-11-10
Phoenix-Sky Harbor International Arizona	N 33-26-12 W 112-00-24
General Mitchell	

International
Wisconsin N 42-56-48
W 087-53-36

McGhee Tyson
Tennessee N 35-48-48
W 083-59-36

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE POZYCJA

Washington

Dulles Do ustalenia

Travis AFB Do ustalenia

Elmendorf AFB Do ustalenia

Państwo-Strona: Grupa Państw-Stron: **Republika Białoruś i Federacja Rosyjska**

PUNKT WEJŚCIA/WYJŚCIA

MIEJSCE POZYCJA INSPEKCJA SAMOLOTU/
APARATURY OBSERWACYJNEJ

Kubinka N 55-36-30
E 036-39-10 Tak

Ułan-Ude N 51-48-00
E 107-27-00 Tak

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE POZYCJA INSPEKCJA SAMOLOTU/
APARATURY OBSERWACYJNEJ

Kubinka N 55-36-30
E 036-39-10 Tak

Ułan-Ude N 51-48-00
E 107-27-00 Tak

Magadan N 59-54-06
E 150-03-01 Nie

Workuta N 67-29-00
E 063-59-00 Nie

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA
Do ustalenia

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE POZYCJA

Państwo-Strona: **Beneluks**

PUNKT WEJŚCIA/WYJŚCIA

MIEJSCE POZYCJA INSPEKCJA SAMOLOTU/
APARATURY OBSERWACYJNEJ

Zaventem/
Melsbroek N 50-54-01
W 004-59-09 Tak

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE POZYCJA INSPEKCJA SAMOLOTU/
APARATURY OBSERWACYJNEJ

Zaventem/
Melsbroek N 50-54-01
W 004-59-09 Tak

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA
Do ustalenia

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE POZYCJA

Volkel N 54-39-03
W 005-42-02

Państwo-Strona: **Republika Bułgarii**

PUNKT WEJŚCIA/WYJŚCIA

MIEJSCE POZYCJA INSPEKCJA SAMOLOTU/
APARATURY OBSERWACYJNEJ

Sofia N 42-41-07
E 023-24-05 Tak

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
---------	---------	--

Sofia	N 42-41-07 E 023-24-05	Tak
-------	---------------------------	-----

Burgas	N 42-34-00 E 027-30-00	Nie
--------	---------------------------	-----

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA
Do ustalenia

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA

MIEJSCE	POZYCJA
---------	---------

Sofia	N 42-41-07 E 023-24-05
-------	---------------------------

Burgas	N 42-34-00 E 027-30-00
--------	---------------------------

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE	POZYCJA
---------	---------

Państwo-Strona: **Kanada**

PUNKT WEJŚCIA/WYJŚCIA

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
---------	---------	--

Ottawa (CYOW)	N 45-19-21 W 075-40-10	Tak
---------------	---------------------------	-----

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
---------	---------	--

Ottawa (CYOW)	N 45-19-21 W 075-40-10	Tak
---------------	---------------------------	-----

Iqaluit	N 63-45-22 W 068-33-25	Nie
---------	---------------------------	-----

Yellowknife	N 62-27-45 W 114-26-20	Nie
-------------	---------------------------	-----

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA
Do ustalenia

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA

MIEJSCE	POZYCJA
Edmonton	N 53-18-35 W 113-34-43
Halifax	N 44-52-51 W 063-30-33
Winnipeg	N 49-54-39 W 097-14-35
Churchill	N 58-44-13 W 094-03-26

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE	POZYCJA
Rejon Ottawy	Do ustalenia

Państwo-Strona: **Królestwo Danii**

PUNKT WEJŚCIA/WYJŚCIA

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Międzynarodowy Port lotniczy w Kopenhadze	N 55-37-07 E 012-39-26	Nie
lotnisko wojskowe Vaerloese	N 55-46-09 E 012-19-34	Tak

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
lotnisko wojskowe Vaerloese	N 55-46-09 E 012-19-34	Tak

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA
Do ustalenia

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA

MIEJSCE	POZYCJA
Vagar (EKVG)	N 062-03-51 W 007-16-26
Międzynarodowy Port lotniczy Soendre (BGSF)	N 67-01-05 W 050-41-39

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE	POZYCJA
lotnisko wojskowe Vaerloese	N 55-46-09 E 012-19-34

Państwo-Strona: **Królestwo Hiszpanii**

PUNKT WEJŚCIA/WYJŚCIA

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Getafe	N 40-17-43 W 003-43-21	Tak

PUNKT PRZYLOTU/ODLOTU DLA WYSP KANARYJSKICH

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Gando	N 27-55-49 W 015-23-05	Tak

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Getafe	N 40-17-43 W 003-43-21	Tak
Valencia	N 39-29-26 W 000-28-50	Nie
Valladolid	N 41-42-26 W 004-51-02	Nie
Moron	N 37-10-34 W 005-36-53	Nie

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA
Do ustalenia

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA

Brak

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE POZYCJA

Państwo-Strona: **Republika Francuska**

PUNKT WEJŚCIA/WYJŚCIA

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Orleans-Bricy	N 47-59-12 E 001-45-43	Tak

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Orleans-Bricy	N 47-59-12 E 001-45-43	Tak
Toulouse-Blagnac	N 43-37-26 E 001-22-53	Nie
Nice-Cote d'Azur	N 43-39-47 E 007-12-09	Nie

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA
Do ustalenia

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA

Brak

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE POZYCJA

Państwo-Strona: **Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej**

PUNKT WEJŚCIA/WYJŚCIA

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Brize Norton	N 51-44-97 W 001-34-93	Tak
Heathrow	N 51-28-72 W 000-27-47	Nie

Uwaga: Heathrow obsługuje wyłącznie międzynarodowy ruch pasażerski. Nie przyjmuje samolotów obserwacyjnych i transportowych.

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Brize Norton	N 51-44-97 W 001-34-93	Tak
Scampton	N 53-18-45 W 000-32-03	Tak
Leuchars	N 55-22-38 W 000-52-03	Tak

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA
Do ustalenia przez FAA

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA

Brak

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE	POZYCJA
Boscombe Down	N 51-09-10 W 001-44-76

Państwo-Strona: **Republika Grecka**

PUNKT WEJŚCIA/WYJŚCIA

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Thessaloniki International	N 40-27-22	Tak

E 022-59-21

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Thessaloniki International	N 40-27-22 E 022-59-21	Tak
Elefsis	N 38-04-00 E 023-33-38	Tak

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA

Chouchouligovo	N 41-24-40 E 023-22-02
----------------	---------------------------

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE	POZYCJA
---------	---------

Państwo-Strona: **Republika Węgier**

PUNKT WEJŚCIA/WYJŚCIA

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Budapest/Ferihegy (LHBP)	N 47-26-18 E 019-15-48	Tak
Tokol LHTL	N 47-21-14 E 018-58-08	Tak

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Budapest/Ferihegy (LHBP)	N 47-26-18 E 019-15-48	Tak
Tokol LHTL	N 47-21-14 E 018-58-08	Tak

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA

Do ustalenia

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA

Brak

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE POZYCJA

Państwo-Strona: **Republika Islandii**

PUNKT WEJŚCIA/WYJŚCIA

MIEJSCE POZYCJA INSPEKCJA SAMOLOTU/
APARATURY OBSERWACYJNEJ

Keflavik N 63-59-48 Tak
W 022-36-30

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE POZYCJA INSPEKCJA SAMOLOTU/
APARATURY OBSERWACYJNEJ

N 63-59-07
W 022-36-20

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA
Do ustalenia

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWI

MIEJSCE POZYCJA

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE POZYCJA

Państwo-Strona: **Republika Włoska**

PUNKT WEJŚCIA/WYJŚCIA

MIEJSCE POZYCJA INSPEKCJA SAMOLOTU/
APARATURY OBSERWACYJNEJ

Milano-Malpensa N 45-38-00 Tak
E 008-44-00

Palermo-Punta Raisi	N 38-10-40 E 013-05-20	Tak
---------------------	---------------------------	-----

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
---------	---------	--

Milano-Malpensa	N 45-38-00 E 008-44-00	Tak
-----------------	---------------------------	-----

Palermo-Punta Raisi	N 38-10-40 E 013-05-20	Tak
---------------------	---------------------------	-----

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA
Do ustalenia

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA
Powyższe lotniska Otwartych Przystanków

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE	POZYCJA
---------	---------

Państwo-Strona: **Królestwo Norwegii**

PUNKT WEJŚCIA/WYJŚCIA

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
---------	---------	--

Oslo-Gardermoen (ENGM)	N 60-12-10 E 011-05-08	Tak
------------------------	---------------------------	-----

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
---------	---------	--

Oslo-Gardermoen (ENGM)	N 60-12-10 E 011-05-08	Tak
------------------------	---------------------------	-----

Tromsøe-Langnes (ENTC)	N 69-40-53 E 018-55-10	Nie
------------------------	---------------------------	-----

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA
Do ustalenia

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA

MIEJSCE	POZYCJA
Trondheim-Vaernes (ENVA)	N 63-27-29 E 010-55-33

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE	POZYCJA
---------	---------

Państwo-Strona: **Rzeczpospolita Polska**

PUNKT WEJŚCIA /WYJŚCIA

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Warszawa-Okęcie	N 52-13-10 E 021-01-10	Tak

LOTNISKO OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Warszawa-Okęcie	N 52-13-10 E 021-01-10	Tak

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA
Do ustalenia

LOTNISKO PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE	POZYCJA
---------	---------

Państwo-Strona **Republika Portugalska**

PUNKT WEJŚCIA /WYJŚCIA

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Lisboa International	N 38-46-22 W 009-07-58	Tak

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/
---------	---------	---------------------

APARATURY OBSERWACYJNEJ

Sta. Maria	N 36-58-22 W 025-10-17	Nie
Porto Santo	N 33-04-01 W 016-20-44	Nie

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA
Do ustalenia

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA

Lisboa International	N 38-46-22 W 009-07-58
Sta. Maria	N 36-58-22 W 025-10-17
Porto Santo	N 33-04-01 W 016-20-44

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE	POZYCJA
Lisboa International	Do ustalenia

Państwo-Strona: **Rumunia**

PUNKT WEJŚCIA/WYJŚCIA

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Bukareszt Międzynarodowy Port Lotniczy		
Otopeni	N 44-34-30 E 026-05-10	Tak
Timisoara	N 45-48-37 E 021-20-22	Tak

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Bukareszt-Międzynarodowy		

Port Lotniczy

Otopeni	N 44-34-30 E 026-05-10	Tak
---------	---------------------------	-----

Timisoara	N 45-48-37 E 021-20-22	Tak
-----------	---------------------------	-----

Bacau	N 46-31-19 E 026-54-41	Nie
-------	---------------------------	-----

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA
Do ustalenia

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA

MIEJSCE	POZYCJA
---------	---------

Bukareszt-Międzynarodowy
Port Lotniczy

Otopeni	N 44-34-30 E 026-05-10
---------	---------------------------

Timisoara	N 45-48-37 E 021-20-22
-----------	---------------------------

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE	POZYCJA
---------	---------

Urlati	N 45-55-45 E 026-05-11
--------	---------------------------

Dunavat Nord Murighiol	N 45-02-10 E 029-13-20
------------------------	---------------------------

Państwo-Strona: **Czeska i Słowacka Republika Federacyjna**

PUNKT WEJŚCIA/WYJŚCIA

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
---------	---------	--

Praha International	N 50-06-10 E 014-15-40	Tak
---------------------	---------------------------	-----

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/
---------	---------	---------------------

APARATURY OBSERWACYJNEJ

Praha International	N 50-06-10 E 014-15-40	Tak
Bratislava International	N 49-10-10 E 017-12-50	Nie
Kosice International	N 48-40-10 E 021-14-40	Nie

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA
Do ustalenia

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA

MIEJSCE	POZYCJA
Bratislava International	N 49-10-10 E 017-12-50
Kosice International	N 48-40-10 E 021-14-40

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE	POZYCJA
Praha International	Do ustalenia

Państwo-Strona: **Republika Turcji**

PUNKT WEJŚCIA/WYJŚCIA

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Eskisehir	N 39-47-00 E 030-35-00	Tak
Diyarbakir	N 30-50-00 E 040-05-00	Tak

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Eskisehir	N 39-47-00 E 030-35-00	Tak

Diyarbakir	N 30-50-00 E 040-05-00	Tak
------------	---------------------------	-----

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA
Do ustalenia

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA
Do ustalenia

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE	POZYCJA
Eskishir	Do ustalenia
Diyarbakir	Do ustalenia

Państwo-Strona **Ukraina**

PUNKT WEJŚCIA /WYJŚCIA

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Borispol/Kijów	N 50-20-07 E 030-53-07	Tak

LOTNISKA OTWARTYCH PRZESTWORZY

MIEJSCE	POZYCJA	INSPEKCJA SAMOLOTU/ APARATURY OBSERWACYJNEJ
Borispol/Kijów	N 50-20-07 E 030-53-07	Tak

POZYCJE WEJŚCIA/WYJŚCIA
Do ustalenia

LOTNISKA PRZEZNACZONE DO UZUPEŁNIANIA PALIWA

Lwów	N 49-48-07 E 023-57-03
Odessa	N 46-25-06 E 030-40-07

CELE KALIBRACYJNE

MIEJSCE	POZYCJA
---------	---------

Aneks F

KONTROLE PRZED LOTEM I LOTY POKAZOWE

Rozdział I

Kontrole przed lotem samolotu obserwacyjnego oraz aparatury obserwacyjnej Strony obserwującej

1. Celem dokonywanej przed lotem kontroli samolotu obserwacyjnego oraz aparatury obserwacyjnej wystawianych przez Stronę obserwującą jest upewnienie się, czy samolot obserwacyjny, jego aparatura obserwacyjna i towarzyszące jej wyposażenie odpowiadają tym, które uzyskały homologację zgodnie z przepisami aneksu D do traktatu. Strona obserwowana ma prawo do przeprowadzenia przed lotem kontroli samolotu obserwacyjnego i jego aparatury obserwacyjnej wystawionych przez Stronę obserwującą celem upewnienia się, czy:

- (A) samolot obserwacyjny, jego aparatura obserwacyjna i towarzyszące jej wyposażenie, obejmujące, w miarę zastosowań, również obiektywy i filmy fotograficzne, odpowiadają urządzeniom homologowanym zgodnie z przepisami aneksu D do niniejszego traktatu oraz
- (B) na pokładzie samolotu obserwacyjnego nie ma innego wyposażenia poza tym, które dopuszcza artykuł IV niniejszego traktatu.

2. Po przybyciu samolotu obserwacyjnego do punktu wejścia Strona obserwowana:

- (A) przekazuje listę inspektorów, których liczba nie powinna przekraczać dziesięciu, o ile nie uzgodniono inaczej, oraz ogólną funkcję każdego z inspektorów,
- (B) dostarcza listę wyposażenia, które zamierza wykorzystać podczas kontroli, zgodnie z aneksem D rozdział II ustęp 5 niniejszego traktatu oraz
- (C) informuje Stronę obserwującą o swoim planie przeprowadzenia kontroli samolotu obserwacyjnego i jego aparatury obserwacyjnej przed lotem.

3. Przed rozpoczęciem kontroli przed lotem wyznaczona osoba ze Strony obserwującej:

- (A) informuje Stronę obserwowaną o procedurach inwentaryzacyjnych, które będą stosowane w celu upewnienia się, że wszelki sprzęt kontrolny, jak również wszelki inny sprzęt do badań o charakterze nieniszczącym, zgodnie z ustępem 7 niniejszego rozdziału, wniesiony na pokład samolotu obserwacyjnego przez inspektorów został usunięty z samolotu obserwacyjnego po zakończeniu kontroli przed lotem;
- (B) wraz z inspektorami prowadzi kontrolę i inwentaryzację każdej sztuki sprzętu przeznaczonego do użycia w trakcie kontroli przed lotem;
- (C) informuje inspektorów o wszelkich środkach ostrożności, których mają przestrzegać podczas kontroli samolotu obserwacyjnego i jego aparatury obserwacyjnej przed lotem.

4. Kontrola przed lotem nie zaczyna się przed zakończeniem formalnych procedur przylotowych i nie trwa dłużej niż osiem godzin.

5. Strona obserwująca ma prawo do wystawienia własnej eskorty towarzyszącej inspektorom w trakcie kontroli samolotu obserwacyjnego i jego aparatury obserwacyjnej przed lotem, aby się upewnić, iż kontrola jest prowadzona zgodnie z przepisami niniejszego rozdziału. Strona obserwująca ułatwia kontrolę zgodnie z procedurą określoną w aneksie D rozdział II ustępy 7 i 8 niniejszego traktatu.

6. Prowadząc kontrolę przed lotem, inspektorzy mają prawo dostępu do samolotu obserwacyjnego, jego aparatury obserwacyjnej i towarzyszącego sprzętu, w zakresie

przewidywanym w aneksie D rozdział I ustęp 10, i stosują się do przepisów aneksu D rozdział II ustępy 11 i 12 niniejszego traktatu.

7. W celu przeprowadzenia kontroli Strona obserwowana ma prawo zabrać na pokład samolotu i wykorzystywać niżej wymieniony sprzęt kontrolny do badań o charakterze nieniszczącym.

- (A) sondę video (kamerę video z endoskopem);
- (B) aparaturę rentgenowską pozwalającą uzyskać obraz bezpośredni oraz metodą do zwrotnego skanowania;
- (C) aparaturę ultradźwiękową z zobrazowaniem;
- (D) analizator diagnostyczny i analizator danych;
- (E) pasywną aparaturę termowizyjną;
- (F) aparat fotograficzny 35 mm.

Poza tym Strona obserwowana ma prawo do zabrania na pokład i używania takiego dodatkowego sprzętu do badań o charakterze nieniszczącym, niezbędnego do ustalenia, czy na pokładzie samolotu obserwacyjnego nie ma innego sprzętu niż ten, który dopuszcza artykuł IV traktatu, jaki może być uzgodniony na forum Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przestworzy przed dniem 30 czerwca 1992 r.

8. Po zakończeniu kontroli przed lotem inspektorzy opuszczają samolot obserwacyjny, a Strona obserwująca ma prawo do zastosowania swojej własnej procedury inwentaryzacyjnej, aby upewnić się, że z pokładu samolotu usunięte zostało całe wyposażenie kontrolne, używane podczas kontroli. Jeśli Strona obserwowana nie jest w stanie dowieść tego ku zadowoleniu Strony obserwującej, Strona obserwująca ma prawo do przeprowadzania lotu obserwacyjnego lub do jego unieważnienia i jeśli Strona obserwująca upewni się, że można to bezpiecznie uczynić, opuszcza terytorium Strony obserwowanej. W tym przypadku żaden lot obserwacyjny nie obciąża kwot którejkolwiek ze Stron.

9. Inspektorzy natychmiast informują Stronę obserwującą, jeśli stwierdzą, że samolot obserwacyjny, jego aparatura obserwacyjna lub towarzyszące jej wyposażenie nie odpowiadają temu, które uzyskało homologację zgodnie z aneksem D do traktatu, lub że na pokładzie samolotu obserwacyjnego znajduje się wyposażenie inne niż dozwolone postanowieniami artykułu IV traktatu. Jeśli Strona obserwująca nie potrafi dowieść, iż samolot obserwacyjny i jego aparatura oraz towarzyszące jej wyposażenie odpowiadają temu, które uzyskało homologację zgodnie z przepisami aneksu D do traktatu, oraz że na pokładzie samolotu obserwacyjnego nie ma innego wyposażenia poza tym, które dopuszcza artykuł IV traktatu, i jeśli Strony obserwowana i obserwująca nie postanowiły inaczej, Strona obserwowana ma prawo zabronić wykonania lotu obserwacyjnego zgodnie z artykułem VIII traktatu. Jeżeli lot obserwacyjny został zabroniony, wówczas samolot obserwacyjny niezwłocznie opuszcza terytorium Strony obserwowanej, a lotu obserwacyjnego nie odlicza się od kwoty lotów żadnego z Państw-Stron.

10. Po zakończeniu kontroli samolotu obserwacyjnego i aparatury obserwacyjnej przed lotem Strony obserwowana i obserwująca sporządzają raport dotyczący kontroli przed lotem, który stwierdza, że:

- (A) samolot obserwacyjny, jego aparatura obserwacyjna i towarzyszące jej wyposażenie odpowiadają tym, które uzyskały homologację zgodnie z przepisami aneksu D do traktatu oraz
- (B) na pokładzie samolotu obserwacyjnego nie ma żadnego innego sprzętu poza tym, który dopuszcza artykuł IV traktatu.

11. Podpisanie raportu z kontroli przed lotem przez Stronę obserwowaną oznacza jej zgodę na wykorzystanie przez Stronę obserwującą tego samolotu obserwacyjnego do lotu nad terytorium Strony obserwowanej.

Rozdział II

Kontrola przed lotem aparatury obserwacyjnej Strony obserwowanej

1. Celem kontroli przed lotem aparatury obserwacyjnej samolotu obserwacyjnego wystawianego przez Stronę obserwowaną jest upewnienie się, że aparatura ta i towarzyszące jej wyposażenie odpowiadają sprzętowi homologowanemu zgodnie z zapisem aneksu D do traktatu. Strona obserwująca ma prawo do przeprowadzenia przed lotem kontroli aparatury obserwacyjnej i towarzyszącego wyposażenia zainstalowanych na samolocie obserwacyjnym wystawionym przez Stronę obserwowaną, by się upewnić, czy jego aparatura obserwacyjna i towarzyszące wyposażenie odpowiadają sprzętowi, który uzyskał homologację zgodnie z przepisami aneksu D do traktatu.

2. Po przybyciu inspektorów ze Strony obserwującej na miejsce kontroli przed lotem Strona obserwująca:

- (A) przedstawia listę inspektorów, których liczba nie powinna przekraczać pięciu, chyba że uzgodniono inaczej, w tym ogólną funkcję każdego inspektora;
- (B) dostarcza wykaz jednostkowy sprzętu, którym inspektorzy zamierzają się posłużyć podczas kontroli przed lotem, oraz
- (C) informuje Stronę obserwowaną o swoim planie dokonania kontroli aparatury obserwacyjnej i sprzętu towarzyszącego na pokładzie samolotu obserwacyjnego.

3. Przed rozpoczęciem kontroli przed lotem wyznaczona osoba ze Strony obserwowanej:

- (A) informuje krótko Stronę obserwującą o procedurach inwentaryzacyjnych, które będą przestrzegane w celu upewnienia się, czy każda sztuka sprzętu wniesionego na pokład samolotu obserwacyjnego przez inspektorów została usunięta z samolotu obserwacyjnego w chwili zakończenia kontroli przed lotem;
- (B) wraz z inspektorami prowadzi kontrolę i inwentaryzację każdej sztuki sprzętu, który ma być użyty podczas kontroli przed lotem, oraz
- (C) informuje krótko inspektorów o wszelkich niezbędnych zasadach bezpieczeństwa, których muszą oni przestrzegać podczas kontroli aparatury obserwacyjnej i towarzyszącego sprzętu, zainstalowanego na samolocie obserwacyjnym.

4. Kontrola przed lotem nie rozpoczyna się przed zakończeniem formalnych procedur przylotowych i nie trwa dłużej niż osiem godzin.

5. Strona obserwowana ma prawo do wystawienia eskorty towarzyszącej inspektorom w trakcie dokonywanej przed lotem kontroli aparatury obserwacyjnej i towarzyszącego sprzętu na pokładzie samolotu obserwacyjnego, by się upewnić, że kontrola prowadzona jest zgodnie z przepisami niniejszej części. Strona obserwowana ułatwia kontrolę aparatury obserwacyjnej i towarzyszącego sprzętu na pokładzie samolotu obserwacyjnego przez inspektorów zgodnie z procedurami określonymi w aneksie D rozdział II ustęp 7 traktatu.

6. Podczas prowadzenia kontroli przed lotem inspektorzy mają prawo dostępu do aparatury obserwacyjnej i towarzyszącego wyposażenia na pokładzie samolotu obserwacyjnego w zakresie przewidzianym w aneksie D rozdział II ustęp 10 i stosują się do przepisów aneksu D rozdział II ustępy 11 i 12 traktatu.

7. Po zakończeniu kontroli przed lotem inspektorzy opuszczają samolot obserwacyjny, zaś Strona obserwowana ma prawo posłużyć się swoimi własnymi procedurami inwentaryzacyjnymi w celu upewnienia się, czy wszystkie jednostki sprzętu zostały usunięte z samolotu obserwacyjnego. Jeśli Strona obserwująca nie jest w stanie dowieść tego ku zadowoleniu Strony obserwowanej, Strona obserwowana ma prawo zakazania lotu obserwacyjnego zgodnie z artykułem VIII traktatu, a lotu obserwacyjnego nie odlicza się od kwoty lotów żadnego z Państw-Stron.

8. Inspektorzy niezwłocznie informują Stronę obserwowaną, jeśli ustalili, iż jakkolwiek z aparatów obserwacyjnych lub towarzyszące wyposażenie na pokładzie samolotu obserwacyjnego nie odpowiadają sprzętowi homologowanemu zgodnie z przepisami aneksu D do traktatu. Jeśli Strona obserwowana nie może wykazać, że aparaty obserwacyjne lub towarzyszące urządzenia na pokładzie samolotu obserwacyjnego są sprzętem homologowanym zgodnie z aneksem D do traktatu, Strona obserwująca ma prawo do:

- (A) wyrażenia zgody na użycie alternatywnego pakietu typów aparatury obserwacyjnej lub sprzętu proponowanych przez Stronę obserwowaną;
- (B) postępowania zgodnie z pierwotnym planem misji;
- (C) zaakceptowania opóźnienia w rozpoczęciu lotu obserwacyjnego w celu umożliwienia stronie obserwowanej rozwiązania problemu, którego istnienie ustaliła Strona obserwująca zgodnie z niniejszym paragrafem. W wypadku gdy problem ten zostanie rozwiązany ku zadowoleniu Strony obserwującej, lot będzie przebiegał zgodnie z planem misji, skorygowanym w razie potrzeby pod względem dowolnego opóźnienia. W wypadku gdy problem nie jest rozwiązany ku zadowoleniu Strony obserwującej, Strona obserwująca ma prawo do opuszczenia terytorium Strony obserwowanej lub
- (D) anulowania lotu obserwacyjnego i niezwłocznego opuszczenia terytorium strony obserwowanej.

9. Jeśli Strona obserwująca opuści terytorium strony obserwowanej nie wykonawszy lotu obserwacyjnego, tak jak to przewiduje ustęp 8 litera (C) i (D) niniejszego rozdziału, lot obserwacyjny nie jest wliczany do kwoty lotów żadnego z Państw-Stron.

10. Po zakończeniu dokonanej przed lotem kontroli aparatury obserwacyjnej i towarzyszącego sprzętu zainstalowanego na samolocie obserwacyjnym Strona obserwowana i Strona obserwująca sporządzają raport z kontroli przed lotem, który stwierdza, że aparatura obserwacyjna odpowiada tej, która była homologowana zgodnie z przepisami aneksu D do traktatu. Podpisanie raportu z kontroli przed lotem przez Stronę obserwującą oznacza jej zgodę na użycie danego samolotu obserwacyjnego do wykonania lotu obserwacyjnego nad terytorium Strony obserwowanej.

Rozdział III Loty pokazowe

1. W przypadku gdy samolot wystawia Strona obserwująca, na życzenie Strony obserwowanej, po dokonaniu kontroli przed lotem, Strona obserwująca przeprowadza lot pokazowy, ażeby inspektorzy mogli zaobserwować funkcjonowanie aparatury obserwacyjnej, która ma być użyta podczas lotu obserwacyjnego, i zebrać wystarczające ilości danych, które pozwolą im się upewnić, iż możliwości techniczne tej aparatury są zgodne z przepisami artykułu IV ustęp 8 traktatu.

2. W przypadku gdy samolot wystawia Strona obserwowana, na życzenie Strony obserwującej, Strona obserwowana przeprowadza, po dokonaniu kontroli przed lotem, lot pokazowy, ażeby inspektorzy mogli zaobserwować funkcjonowanie aparatury obserwacyjnej, która ma być użyta podczas lotu obserwacyjnego, i zebrać wystarczającą ilość danych, która pozwoli im się upewnić, iż możliwości tej aparatury obserwacyjnej są zgodne z przepisami artykułu IV ustęp 9 traktatu.

3. W przypadku gdy albo Strona obserwująca albo obserwowana korzysta z prawa do żądania lotu pokazowego:

- (A) lot pokazowy jest wykonywany zgodnie z wymogami aneksu D rozdziału III;
- (B) lot pokazowy nie trwa dłużej niż dwie godziny;
- (C) Strona obserwowana wystawia cele kalibracyjne zgodnie ze specyfikacją w załączniku 1

do aneksu D do traktatu w okolicy lotniska, na którym ma być prowadzona kontrola przed lotem;

- (D) wszelkie opóźnienia w realizacji żądania wykonania lotu pokazowego spowodowane przez warunki pogodowe lub problemy z samolotem obserwacyjnym lub aparaturą obserwacyjną Strony obserwowanej nie obciążają limitu czasowego przeznaczanego na takie loty, chyba że uzgodniono inaczej;
- (E) Strona obserwowana dokonuje obróbki danych zebranych przez aparaturę obserwacyjną w obiekcie położonym w pobliżu lotniska, na którym ma być przeprowadzona inspekcja przed lotem, w obecności personelu Strony obserwującej, zgodnie z przepisami artykułu IX rozdział II i III traktatu, i
- (F) koszt lotu pokazowego, obejmujący koszty nośników informacji i obróbki danych jest dzielony zgodnie z zapisami aneksu L rozdział I ustęp 9 traktatu.

4. W przypadku gdy Strona obserwowana korzysta z prawa do żądania lotu pokazowego, Strona obserwująca ma prawo dodania czasokresu w wymiarze od 24 godzin do 96 godzin dozwolonych na wykonanie lotu obserwacyjnego zgodnie z artykułem VI rozdział I ustęp 9. Nie narusza to prawa innych Państw-Stron do wykonania lotów obserwacyjnych po zakończeniu pierwotnego okresu 96 godzin zgodnie z postanowieniami artykułu VI rozdział I ustęp 3 traktatu.

5. W przypadku gdy Strona obserwująca korzysta z prawa do żądania lotu pokazowego, jest on wykonywany w okresie 96 godzin przeznaczonych na przeprowadzenie lotu obserwacyjnego, zgodnie z artykułem VI rozdział I ustęp 9 traktatu.

6. W przypadku gdy Strona obserwowana nie jest zadowolona z możliwości technicznych któregośkolwiek z aparatów obserwacyjnych zainstalowanych na samolocie obserwacyjnym wystawionym przez Stronę obserwującą zgodnie z artykułem IV ustęp 8 traktatu, Strona obserwująca ma prawo do:

- (A) w przypadku aparatu obserwacyjnego, którego rozdzielczość terenowa zależy od wysokości nad poziomem terenu, zaproponowania alternatywnej minimalnej wysokości nad poziomem terenu, na której ten aparat będzie dopuszczony do użytku podczas lotu obserwacyjnego;
- (B) w przypadku aparatury obserwacyjnej, której rozdzielczość terenowa nie zależy od wysokości nad poziomem terenu, zakazania stosowania tej aparatury podczas lotu obserwacyjnego lub
- (C) zakazania lotu obserwacyjnego zgodnie z postanowieniami artykułu VIII traktatu.

7. W przypadku gdy Strona obserwująca nie jest zadowolona z możliwości któregośkolwiek z aparatów obserwacyjnych zainstalowanych na samolocie obserwacyjnym wystawionym przez Stronę obserwowaną zgodnie z zapisami artykułu IV ustęp 9 traktatu, Strona obserwująca ma prawo do:

- (A) wyrażenia zgody na użycie alternatywnego zestawu aparatury obserwacyjnej lub sprzętu, proponowanego przez stronę obserwowaną;
- (B) w przypadku aparatu obserwacyjnego, którego rozdzielczość terenowa zależy od wysokości nad poziomem terenu, zaproponowania alternatywnej minimalnej wysokości nad poziomem terenu, na której ten aparat będzie dopuszczony do użytku podczas lotu obserwacyjnego;
- (C) w przypadku aparatów obserwacyjnych, których rozdzielczość terenowa nie zależy od wysokości nad poziomem terenu, przeprowadzenia lotu obserwacyjnego zgodnie z planem, a koszty nośników rejestracji danych poniesie Strona obserwowana;
- (D) zaakceptowania opóźnienia w rozpoczęciu lotu obserwacyjnego, w celu umożliwienia Stronie obserwowanej rozwiązania problemu, którego istnienie ustaliła Strona obserwująca. W przypadku gdy problem ten zostanie rozwiązany ku zadowoleniu Strony obserwującej, lot będzie przebiegał zgodnie z planem misji, skorygowanym w razie

potrzeby pod względem dowolnego opóźnienia. W przypadku gdy problem nie zostanie rozwiązany ku zadowoleniu Strony obserwującej, Strona obserwująca ma prawo do opuszczenia terytorium Strony obserwowanej lub

- (E) anulowania lotu obserwacyjnego zgodnie z artykułem VIII traktatu i natychmiastowego opuszczenia terytorium Strony obserwowanej.

8. W przypadku gdy lot obserwacyjny jest zakazany lub anulowany przez Państwo-Stronę żądające lotu pokazowego, lot obserwacyjny nie jest wliczany do kwoty lotów żadnego z Państw-Stron. Państwo-Strona żądające lotu pokazowego przekazuje sprawę do Komisji Konsulatacyjnej Otwartych Przystanków.

Aneks G

KONTROLERZY LOTU, REPREZENTANCI LOTU I REPREZENTANCI

Rozdział I

Kontrolerzy lotu i reprezentanci lotu

1. Postanowienia niniejszego aneksu stosuje się do personelu wyznaczonego zgodnie z artykułem XIII. Każde Państwo-Strona ma prawo posiadać w dowolnej chwili taką liczbę kontrolerów lotu i reprezentantów lotu na pokładzie samolotu obserwacyjnego, jaką określono w artykule VI rozdziale III. Postanowienia niniejszego rozdziału wyznaczają ich działania związane z organizacją i wykonywaniem lotów obserwacyjnych. Każde Państwo-Strona ułatwia działalność kontrolerów lotu i reprezentantów lotu stosownie do niniejszego aneksu.

2. Strona obserwowana mianuje jednego spośród kontrolerów lotu starszym kontrolerem. Starszy kontroler lotu jest obywatelem Strony obserwowanej. Strona obserwująca mianuje jednego z reprezentantów lotu starszym reprezentantem lotu. Starszy reprezentant lotu jest obywatelem Strony obserwującej.

3. Przygotowując się do lotu obserwacyjnego, kontrolerzy lotu oraz reprezentanci lotu mają prawo do:

- (A) zapoznania się z dokumentacją techniczną dotyczącą funkcjonowania i użytkowania aparatury obserwacyjnej i instrukcją użytkowania samolotu obserwacyjnego oraz
- (B) zapoznania się z wyposażeniem samolotu obserwacyjnego służącym do kontroli parametrów lotu, a także z funkcjonowaniem i użytkowaniem aparatury obserwacyjnej zainstalowanej na samolocie obserwacyjnym.

4. Kontrolerzy lotu i reprezentanci lotu mają prawo do:

- (A) przebywania na pokładzie samolotu obserwacyjnego podczas całego lotu obserwacyjnego, włącznie z postojami w celu uzupełnienia paliwa bądź w związku z sytuacjami nadzwyczajnymi;
- (B) wnoszenia na pokład samolotu obserwacyjnego i używania map, wykresów lotu, druków i instrukcji użytkowania sprzętu;
- (C) poruszania się w sposób nieskrępowany po pokładzie samolotu, jak i po kabinie pilota, w trakcie lotu obserwacyjnego, chyba że nie jest to możliwe ze względu na bezpieczeństwo lotu. Korzystając ze swoich praw kontrolerzy lotu i reprezentanci lotu nie przeszkadzają w działaniach załogi samolotu;
- (D) nadzoru nad wykonywaniem planu lotu oraz śledzenia parametrów lotu i funkcjonowania oraz użytkowania aparatury obserwacyjnej;
- (E) słuchania wewnętrznych rozmów i zewnętrznych komunikatów radiowych na pokładzie samolotu oraz prowadzenia wewnętrznych rozmów radiowych oraz
- (F) zapisywania parametrów lotu oraz funkcjonowania i użytkowania aparatury obserwacyjnej: na mapach, wykresach i w notatnikach.

5. Poza tymi prawami określonymi w ustępie 4 niniejszego rozdziału starszy kontroler lotu ma prawo:

- (A) konsultować z załogą samolotu kwestie dotyczące zgodności z narodowymi przepisami lotniczymi i zapisami traktatu;
- (B) obserwować działania załogi samolotu, w tym działania w kabinie pilotów, podczas lotu obserwacyjnego, jak również nadzorować funkcjonowanie i działania przyrządów pilotażowych i nawigacyjnych samolotu obserwacyjnego;

- (C) przekazywać załodze samolotu zalecenia dotyczące zgodności z planem lotu;
- (D) zasięgać u załogi samolotu, bez ingerencji w jej działania, informacji na temat reżimu lotu oraz
- (E) porozumiewać się ze służbami kontroli ruchu powietrznego, w razie potrzeby, i pomagać w przekazywaniu i interpretowaniu komunikatów od służb kontroli ruchu powietrznego do załogi samolotu i od załogi samolotu do służb kontroli ruchu powietrznego związanych z wykonywaniem lotu obserwacyjnego; w tym celu starszy kontroler lotu ma prawo nadawania komunikatów radiowych na zewnątrz za pomocą sprzętu radiowego samolotu obserwacyjnego.

6. W przypadku gdy starszy kontroler lotu jest przekonany, że samolot obserwacyjny odchodzi od ustalonego planu lotu, starszy kontroler lotu informuje załogę samolotu i może też poinformować władze kontroli ruchu powietrznego o wszelkich odchyleniach samolotu obserwacyjnego od planu lotu, które w przekonaniu starszego kontrolera lotu mogą zagrażać bezpieczeństwu lotu.

7. Poza prawami określonymi w ustępie 5 tego rozdziału starszy reprezentant lotu posiada:

- (A) prawa opisane w ustępie 5 literach (A) i (B) oraz (D) niniejszego rozdziału w odniesieniu do załogi samolotu oraz
- (B) w przypadku odejścia od planu lotu, prawo do otrzymania wyjaśnień od załogi samolotu co do powodów takiego odejścia.

8. Reprezentanci lotu mają prawo kierować obsługą aparatów obserwacyjnych podczas lotu obserwacyjnego. Ponadto, po uprzednim powiadomieniu Strony obserwowanej przed rozpoczęciem lotu, reprezentanci lotu mają prawo do obsługi aparatury obserwacyjnej podczas lotu obserwacyjnego. W przypadku gdy reprezentanci lotu korzystają z prawa do użytkowania aparatów obserwacyjnych zgodnie z niniejszym ustępem, Strona obserwowana nie ponosi odpowiedzialności z tytułu niskiej jakości lub nieadekwatności danych zebranych przez te aparaty podczas obsługiwanego aparatów obserwacyjnych przez reprezentantów lotu.

Rozdział II **Reprezentanci**

1. Strona obserwująca korzystająca z samolotu obserwacyjnego państwa Strony trzeciej jest uprawniona do posiadania w dowolnym momencie na pokładzie samolotu obserwacyjnego takiej liczby reprezentantów, jaką określa artykuł VI rozdział III traktatu.

2. Strona obserwująca mianuje jednego ze swoich reprezentantów starszym reprezentantem. Starszy reprezentant ma prawa starszego reprezentanta lotu określone w rozdziale I niniejszego aneksu. Poza tym starszy reprezentant:

- (A) konsultuje pilota - dowódcę w kwestiach zgodności z zapisami traktatu;
- (B) ma prawo nadzorować przestrzeganie przez Stronę obserwowaną przepisów traktatu oraz
- (C) ma prawo, w przypadku odstępstw od planu lotu, do otrzymania wyjaśnień przyczyn odstępstwa od pilota - dowódcy samolotu.

3. Reprezentanci mają prawa reprezentantów lotu, określone w rozdziale I niniejszego aneksu.

Aneks H

KOORDYNACJA PLANOWANYCH LOTÓW OBSERWACYJNYCH

1. W celu uniknięcia potencjalnego konfliktu czasowego w wykonywaniu lotów obserwacyjnych nad jednym i tym samym Państwem-Stroną każde z Państw-Stron, które ma prawo do wykonywania lotów obserwacyjnych, zgodnie z rocznym podziałem kwot aktywnych, może powiadomić inne Państwa-Strony, nie później niż do dnia 1 listopada każdego roku, o swoich planach wykorzystania całej kwoty lub jej części w roku następnym. W powiadomieniu wykazuje się liczbę lotów obserwacyjnych, które powiadamiające Państwo-Strona planuje wykonać nad terytorium innych Państw-Stron w ciągu każdego kwartału danego roku.

2. W żadnym wypadku całkowita liczba lotów obserwacyjnych planowanych i notyfikowanych zgodnie z ustępem 1 niniejszego aneksu nad terytorium dowolnego Państwa-Strony w ciągu dowolnego kwartału nie może przekroczyć 16. Z wyjątkiem postanowień artykułu VI rozdział I ustęp 3 dowolne Państwo-Strona nie jest zobowiązane do przyjęcia więcej niż jednego lotu obserwacyjnego, jednorazowo, w okresie wyznaczonym artykułem VI rozdział I ustęp 9 traktatu.

3. Państwa-Strony, które powiadomiły, zgodnie z ustępem 1 niniejszego aneksu, o swoich planach wykorzystania jednej lub więcej aktywnych kwot lotów obserwacyjnych nad terytorium tego samego Państwa-Strony w ciągu jednego kwartału lub kwartałów będą, w razie potrzeby, odbywać konsultacje, w celu uniknięcia wszelkich sprzeczności pomiędzy zaplanowanymi przez nich lotami obserwacyjnymi. W przypadku gdy zainteresowane Państwa-Strony nie osiągną porozumienia co do zaistniałych sprzeczności drogą konsultacji, kwestia ta rozwiązywana jest drogą losowania z udziałem tych Państw-Stron. Pierwsza z tych konsultacji dotycząca lotów obserwacyjnych w kwartale rozpoczynającym się od 1 stycznia następnego roku rozpoczyna się wkrótce po otrzymaniu powiadomienia, o którym mowa w ustępie 1 niniejszego aneksu. Następne konsultacje między zainteresowanymi Państwami-Stronami przeprowadzane są między 1 lutego a 15 lutego dla kwartału zaczynającego się 1 kwietnia; między 1 maja a 15 maja dla kwartału zaczynającego się 1 lipca; i między 1 sierpnia a 15 sierpnia dla kwartału zaczynającego się 1 października. Zainteresowane Państwa-Strony powiadamiają wszystkie Państwa-Strony, w terminie nie późniejszym niż do 15 listopada, 15 lutego, 15 maja i 15 sierpnia, odpowiednio, o kolejności lotów obserwacyjnych, ustalonej w rezultacie tych konsultacji.

4. Nie później niż siedem dni po powiadomieniu o ustalonej, zgodnie z ustępem 3 niniejszego aneksu, kolejności lotów obserwacyjnych każde Państwo-Strona powiadamia wszystkie Państwa-Strony planujące wykonanie lotów obserwacyjnych nad jego terytorium w ciągu danego kwartału o każdym locie, w stosunku do którego państwo to zamierza skorzystać z prawa do wystawienia własnego samolotu obserwacyjnego.

5. Każde Państwo-Strona, które nie przedłożyło powiadomienia zgodnie z ustępem 1 niniejszego aneksu bądź nie powiadomiło o swoich planach wykorzystania całości swojej kwoty aktywnej, ani nie wykonało lotu obserwacyjnego w ciągu kwartału, dla którego przekazało powiadomienie o planowanym locie, ma prawo do wykorzystania pozostałych kwot aktywnych, pod warunkiem że takie loty obserwacyjne mieszczą się w ramach istniejącego porozumienia osiągniętego zgodnie z ustępem 3 niniejszego aneksu.

Aneks I

**INFORMACJA NA TEMAT PRZESTRZENI POWIETRZNEJ ORAZ LOTÓW W
NIEBEZPIECZNEJ PRZESTRZENI POWIETRZNEJ**

1. Nie wcześniej niż 90 dni po wejściu w życie traktatu, na życzenie któregokolwiek Państwa-Strony, Państwo-Strona dostarcza, nie później niż w ciągu 30 dni od otrzymania takiego życzenia, następującą informację zgodną z przepisami ICAO:

- (A) strukturę swojej przestrzeni powietrznej, zgodną z opublikowaną w serii Publikacji z zakresu Informacji Aeronautycznej (AIP);
- (B) szczegółową informację na temat wszystkich niebezpiecznych przestrzeni powietrznych oraz
- (C) na temat lądowisk oraz procedury przylotowe i odlotowe dla każdego ze swoich:
 - (1) punktów wejścia i punktów wyjścia;
 - (2) lotnisk Otwartych Przystanków oraz
 - (3) lądowisk zapasowych i lądowisk do uzupełniania paliwa dla swoich punktów wejścia, punktów wyjścia i lotnisk Otwartych Przystanków.

2. Każde z Państw-Stron niezwłocznie powiadamia Państwa-Strony, które zażądały informacji zgodnie z przepisami ustępu 1 niniejszego aneksu, o wszelkich zmianach w informacji przedstawionej zgodnie z ustępem 1 tego aneksu. Bez względu na przepisy niniejszego ustępu nie jest obowiązkowe przedstawianie Informacji dla Pilotów (NOTAM).

3. Nie później niż 90 dni po wejściu w życie traktatu każde Państwo-Strona powiadamia inne Państwa-Strony o źródle informacji podlegającej przekazaniu zgodnie z ustępem 1 niniejszego aneksu.

Aneks J
KONWENCJA MONTREUX

1. Loty obserwacyjne wykonywane zgodnie z postanowieniami niniejszego traktatu, przewidujące obserwację całego terytorium Państw-Stron, nie uchylają Konwencji Montreux z dnia 20 lipca 1936 r.

2. Wyznaczanie tras i powiadomienia o przelotach tranzytowych samolotów dla celów niniejszego traktatu podlegające 23 artykułowi Konwencji Montreux regulowane są postanowieniami tego artykułu.

Aneks K

INFORMACJA NA TEMAT URZĄDZEŃ DO OBRÓBK I FILMÓW FOTOGRAFICZNYCH, KOPIAREK, FILMÓW FOTOGRAFICZNYCH ORAZ PROCEDUR KONTROLI OBRÓBK I FILMÓW FOTOGRAFICZNYCH

Rozdział I

Informacja na temat urządzeń do obróbki filmów fotograficznych, kopiarek i filmów fotograficznych

1. Zgodnie z aneksem D rozdział II ustęp 3 litera (A) (3) traktatu każde Państwo-Strona, powiadamiając inne Państwa-Strony o urządzeniach do obróbki filmów fotograficznych i kopiarkach, które zamierza używać do wywołania oryginalnych filmów negatywowych i wykonywania kopii-pozytywów i kopii-negatywów filmów fotograficznych, przedstawia następującą informację producenta:

- (A) nazwę urządzenia do obróbki filmów lub wykonywania kopii;
- (B) maksymalną i minimalną szerokość i długość filmu, w miarę zastosowań, który można obrabiać lub kopiować;
- (C) każdy typ filmu, który można obrabiać lub kopiować na danym urządzeniu do obróbki, oraz
- (D) każdy etap w procesie obróbki, włączając zakres czasu ekspozycji, temperaturę, czas trwania, zalecaną prędkość przesuwu filmu, odczynniki i mieszanki chemiczne, dla każdego typu filmu.

2. Zgodnie z aneksem D rozdział II ustęp 3 litera (A) (2) tego traktatu każde Państwo-Strona, przedstawiając informacje o typach czarno-białego filmu do zdjęć lotniczych, który zamierza użyć do zbierania danych podczas badań w locie lub w trakcie lotu obserwacyjnego oraz w celu kopiowania tych danych, przedstawia następującą informację producenta dla każdego filmu do zdjęć lotniczych, który może być obrabiany bądź z którego można sporządzić kopie za pomocą urządzeń do obróbki filmów fotograficznych i kopiarek wymienionych w ustępie 1 niniejszego rozdziału, która jest niezbędna do potwierdzenia możliwości filmu. W zależności od krajowej praktyki producenta filmu informacja taka może obejmować:

- (A) efektywną czułość filmu;
- (B) rozdzielczość/współczynnik kontrastu;
- (C) czułość spektralną oraz
- (D) gęstość optyczną lub charakterystyki sensytmometryczne.

3. W celu określenia charakterystyk sensytmometrycznych filmów do zdjęć lotniczych zgodnie z własną metodą krajową każde Państwo-Strona ma prawo do otrzymania, na życzenie, nienaświetlonych próbek wszystkich typów filmów fotograficznych, które będą używane jako nośniki informacji, odczynników do ich obróbki oraz otrzymania instrukcji obróbki i wykonywania kopii z tych filmów. Próbki takie i instrukcje przekazywane są nie później niż w ciągu 30 dni od otrzymania takiego żądania.

Rozdział II

Kontrolowanie procesu obróbki filmu fotograficznego i kopiowania

1. Państwa-Strony uczestniczące w homologacji samolotu obserwacyjnego i jego aparatury obserwacyjnej mają prawo nadzorować proces obróbki i kopiowania filmu do zdjęć lotniczych użytego podczas badań w locie. Personel strony obserwowanej i obserwującej ma prawo do nadzorowania procesu obróbki i kopiowania filmów lotniczych użytych podczas lotu pokazowego

i obserwacyjnego.

2. W trakcie nadzorowania procesu obróbki i kopiowania filmu lotniczego Państwa-Strony mają prawo do wniesienia i używania, w sposób niezakłócający procesu obróbki bądź kopiowania, następującego sprzętu:

- (A) papierków lakmusowych;
- (B) termometrów;
- (C) sprzętu do testów chemicznych, obejmującego pH-metry i hydrometry;
- (D) stoperów;
- (E) sensytometrów;
- (F) densytometrów oraz
- (G) 21-stopniowych próbnych stykówek sensytometrycznych i klinów optycznych.

3. Przed przystąpieniem do obróbki filmów naświetlonych podczas badań w locie, lotu pokazowego i lotu obserwacyjnego Państwa-Strony sprawdzają sprzęt do obróbki filmu i chemikalia poprzez przeprowadzenie próbnej obróbki 21-stopniowych stykówek sensometrycznych lub poprzez ekspozycję i obróbkę 21-stopniowego klina optycznego, w celu upewnienia się, że dane sensytometryczne do obróbki tego typu filmów za pomocą danego procesu odpowiadają specyfikacji przekazanej zgodnie z postanowieniami rozdziału I niniejszego aneksu. Jeśli nie zostanie uzgodnione inaczej, oryginał i kopie negatywów lub pozytywów filmu lotniczego nie są obrabiane lub kopiowane dopóki proces obróbki 21-stopniowej stykówki sensytometrycznej lub ekspozycji i obróbki 21-stopniowego klina optycznego nie będzie odpowiadał specyfikacji przedstawionej zgodnie z postanowieniami rozdziału I niniejszego aneksu, dla danego typu filmu lotniczego i urządzeń do obróbki lub urządzeń do kopiowania.

4. Przed obróbką filmów naświetlonych podczas badań w locie, lotu pokazowego i lotu obserwacyjnego Państwa-Strony mają prawo do sprawdzenia sprzętu i chemikaliów do obróbki filmu poprzez naświetlenie i obróbkę filmu próbnego tego samego typu, co używany podczas badań w locie, lotu pokazowego i lotu obserwacyjnego, by się upewnić, że proces płukania i utrwalania spełnia warunki wymagane dla trwałego zapisu.

ANEKS L

KOMISJA KONSULTACYJNA OTWARTYCH PRZESTWORZY

Rozdział I

Przepisy ogólne

Aneks niniejszy ustanawia procedury i inne postanowienia związane z Komisją Konsultacyjną Otwartych Przystworzy zgodnie z artykułem X traktatu.

1. Komisja Konsultacyjna Otwartych Przystworzy składa się z przedstawicieli wyznaczonych przez każde z Państw-Stron. Zastępcy przedstawicieli, doradcy i eksperci każdego Państwa-Strony mogą brać udział w pracach KKOP, jeśli Państwo-Strona uzna to za konieczne.

2. Inauguracyjna sesja Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przystworzy rozpoczyna się w ciągu sześćdziesięciu dni od podpisania traktatu. Przewodniczącym zebrania otwierającego jest przedstawiciel Kanady.

3. Komisja Konsultacyjna Otwartych Przystworzy spotyka się nie rzadziej niż na czterech sesjach w roku kalendarzowym, chyba że postanowi inaczej. Sesje nadzwyczajne są zwoływane na życzenie jednego lub więcej Państw-Stron przez Przewodniczącego Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przystworzy, który niezwłocznie informuje inne Państwa-Strony o tym życzeniu. Sesje takie rozpoczynają się nie później niż 15 dni po otrzymaniu takiego życzenia przez przewodniczącego.

4. Sesje Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przystworzy trwają nie dłużej niż cztery tygodnie, chyba że Komisja postanowi inaczej.

5. Funkcja przewodniczącego KKOP przejmowana jest przez państwa strony na zasadzie rotacji według kolejności alfabetycznej (nazwa państwa), w języku francuskim. Każdy przewodniczący pełni swoje obowiązki od otwarcia sesji do momentu otwarcia sesji następnej, o ile nie zostanie uzgodnione inaczej.

6. Przedstawiciele zajmują na posiedzeniach miejsca w kolejności alfabetycznej nazw państw stron, w języku francuskim.

7. Językami roboczymi Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przystworzy są: angielski, francuski, niemiecki, włoski, rosyjski i hiszpański.

8. Prace Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przystworzy mają charakter poufny, o ile nie będzie uzgodnione inaczej. Komisja Konsultacyjna Otwartych Przystworzy może uznać swoje prace bądź postanowienia za jawne.

9. W okresie tymczasowego stosowania, ale nie później niż przed 30 czerwca 1992 r., Komisja Konsultacyjna Otwartych Przystworzy uzgodni podział kosztów wynikających z funkcjonowania traktatu. Tak szybko, jak będzie to możliwe, uzgodni podział wspólnych wydatków związanych z funkcjonowaniem Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przystworzy.

10. W okresie tymczasowego stosowania Traktatu o otwartych przystworzach Komisja Konsultacyjna opracuje dokument odnoszący się do powiadomień i raportów wymaganych przez traktat. Dokument ten będzie zawierał wykaz takich powiadomień i raportów oraz stosowne formaty, tam gdzie będzie to konieczne.

11. Komisja Konsultacyjna Otwartych Przystworzy opracowuje i rewiduje, w razie potrzeby, swoje procedury i metody pracy.

Rozdział II

Coroczny przegląd kwot aktywnych

Procedury corocznych przeglądów kwot aktywnych przewidzianych artykułem III rozdział I ustęp 7 traktatu są następujące:

1. Państwa-Strony pragnące dokonać zmiany całości lub części swojego przydziału kwot aktywnych z poprzedniego roku powiadamiają wszystkie inne Państwa-Strony i Komisję Konsultacyjną Otwartych Przystworzy, do 1 października każdego roku, o tym, nad którymi Państwami-Stronami pragną wykonać loty obserwacyjne w ciągu następnego roku kalendarzowego. Tak proponowane modyfikacje są rozpatrywane przez Państwa-Strony podczas tego przeglądu, zgodnie z regułami przedstawionymi w następnych ustępach niniejszego rozdziału.

2. Jeśli zgłoszone żądania wykonywania lotów obserwacyjnych nad terytorium danego Państwa-Strony nie przekraczają jego kwoty pasywnej, to podział kwot jest ustalany zgodnie z żądaniami i przedstawiany Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przystworzy do zatwierdzenia.

3. Jeśli zgłoszone żądania wykonywania lotów obserwacyjnych nad terytorium danego Państwa-Strony przekraczają jego kwotę aktywną, to podział kwot jest ustalany w drodze ogólnej umowy między zainteresowanymi Państwami-Stronami i przedstawiany Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przystworzy do zatwierdzenia.

Rozdział III

Nadzwyczajne loty obserwacyjne

1. Komisja Konsultacyjna Otwartych Przystworzy rozpatruje zgłoszenia przekazane przez organy Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie upoważnione do zajmowania się problematyką zapobiegania konfliktom w Europie i opanowywania kryzysów oraz przez inne stosowne organizacje międzynarodowe w celu ułatwienia organizacji i wykonywania nadzwyczajnych lotów obserwacyjnych nad terytorium Państwa-Strony za jego zgodą.

2. Dane uzyskane podczas takich lotów obserwacyjnych są udostępniane zainteresowanym organom i organizacjom.

3. Niezależnie od wszelkich innych postanowień traktatu Państwa-Strony mogą zgodzić się, na zasadzie dwustronnej i dobrowolnej, na wykonywanie lotów obserwacyjnych nad swoimi terytoriami zgodnie z procedurami stosującymi się do lotów obserwacyjnych. Jeśli zainteresowane Państwa-Strony nie uzgodnią inaczej, informacje uzyskane z takich lotów obserwacyjnych będą udostępniane Komisji Konsultacyjnej Otwartych Przystworzy.

4. Loty obserwacyjne wykonywane zgodnie z przepisami tej części nie obciążają kwot aktywnych lub pasywnych zainteresowanych Państw-Stron.

Rozdział IV

Dodatkowe dziedziny zastosowania reżimu otwartych przystworzy

1. Państwa-Strony mogą przedkładać do rozważenia przez Komisję Konsultacyjną Otwartych Przystworzy propozycje zastosowań reżimu Otwartych Przystworzy w dodatkowych konkretnych dziedzinach, takich jak środowisko naturalne.

2. Komisja Konsultacyjna Otwartych Przystworzy może podejmować decyzje w zakresie takich propozycji lub, jeśli to konieczne, może przekazywać je pierwszej i następnym konferencjom zwołanym w celu przeglądu realizacji traktatu, zgodnie z postanowieniami artykułu

XVI ustęp 3 traktatu.

Po zaznajomieniu się z powyższym traktatem w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- został on uznany za słuszny w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych;
- jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony;
- będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 22 marca 1995 r.